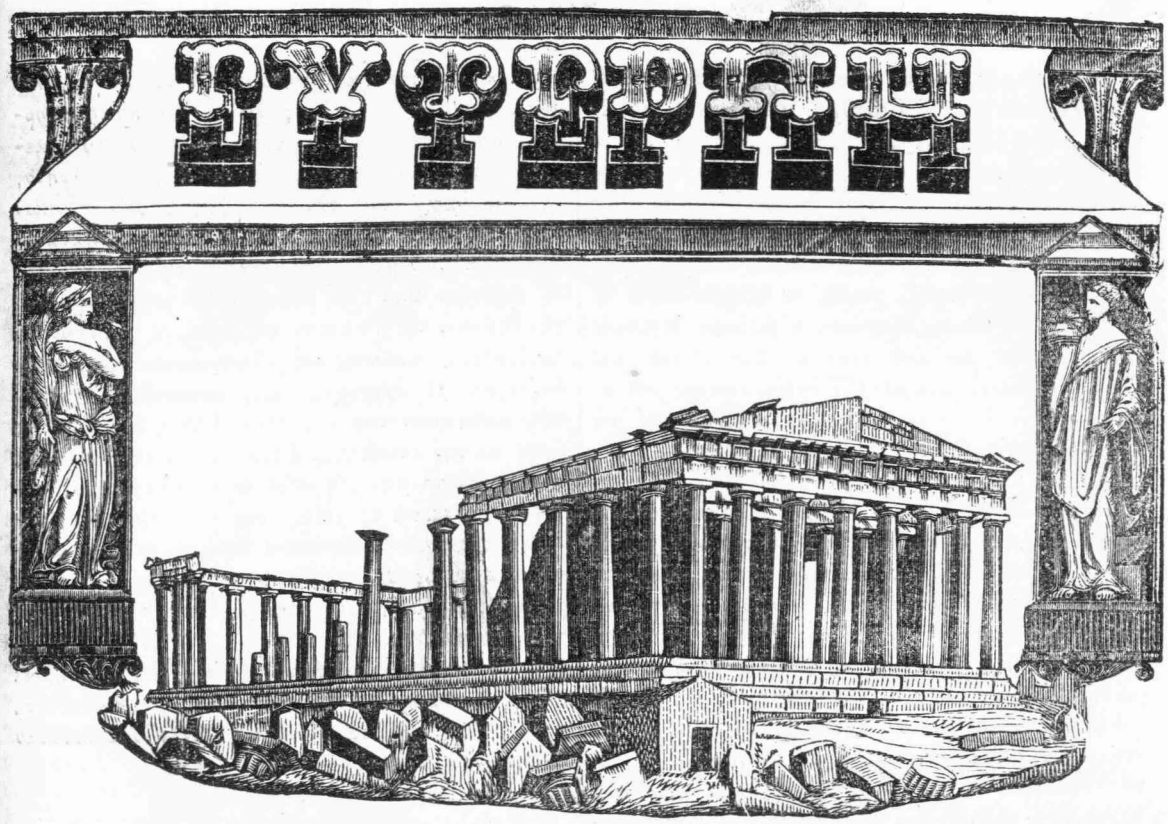

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ

ΜΕ

Φυλλάδ. 10. **ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑΣ.** *Τόμος.* ΣΤ'.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ. ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, ΤΗΝ 1 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1853.

Η ΓΡΑΤΣΙΕΛΛΑ.

ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΝ ΥΠΟ Α. ΛΑΜΑΡΤΙΝΟΥ.

(Συνέχεια ἴδε φυλλάδιον 9.)

Βιβλίον Δ'.

Α'.

Ἤδη ἐξηρχόμην εἰς μακρυνοὺς περιπάτους κατὰ τὴν πόλιν, τὰς ἀκτὰς, τὴν ἐξοχὴν, ἀλλ' αἱ μονήρεις αὗται ἐκδρομαὶ δὲν ἦσαν ἄθυμοι, ὅπως τὰς πρώτας ἡμέρας τῆς ἐπιστροφῆς μου εἰς Νεάπολιν· ἀπέλαυον μόνος, ἀλλ' ἀπέλαυον ἡδονικῶς τοῦ θεάματος τῆς πόλεως, τῆς παραλίας, τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς θαλάσσης. Τὸ στιγμιαῖον αἴσθημα τῆς μονώσεως μου δὲν μ' ἐβάρυνε πλέον· μὲ καθίστα σκεπτικώτερον καὶ συνεκέντρου τὰς δυνάμεις τῆς καρδίας μου καὶ τοῦ λογισμοῦ μου· ἤξευρα ὅτι ὀφθαλμοὶ καὶ διαλογισμοὶ φιλικοὶ μὲ ἠκολούθουν εἰς τὸ πλῆθος τρῦτο, εἰς τὰς ἐρήμους ταύτας, καὶ εἰς τὴν ἐπιστροφὴν μὲ ἀνέμενον καρδίαι ἀγαπῶσαί με.

Δὲν ἤμην πλέον ὡς τὸ πτηνὸν τὸ ὁποῖον φωνεῖ κύκλῳ τῶν ξένων φωλεῶν, κατὰ τὴν ἔκφρασιν τῆς γραίας· ἀλλ' ὡς πτηνὸν τὸ ὁποῖον ἀποπειράται νὰ πετᾷ, εἰς μακρὰς ἐκτάσεις, ἀπὸ τοῦ κλάδου ὅστις τὸ περιθάλπει, ἀλλὰ γνωρίζει τὴν ὁδὸν ὅπως ἐπιστρέψῃ ἐκεῖ· ὅλη ἡ στοργή μου πρὸς τὸν ἀπόντα φίλον μου μετεδόθη εἰς τὴν Γρατσιέλλαν. Τὸ αἴσθημα τοῦτο εἶχέ τι μάλιστα ζωηρότερον, τρυφερότερον τοῦ προσηλοῦντός με εἰς ἐκεῖνον. Ἐφαίνετό μοι ὅτι τοῦτο μὲν ἐχρεώστουν εἰς τὴν ἕξιν καὶ τὰς περιστάσεις, ἀλλ' ὅτι ἐκεῖνο ἐγεννήθη ἐντὸς ἐμοῦ, καὶ διὰ τῆς ἰδίας μου ἐκλογῆς τὸ κατέκτησα.

Δὲν ἦτον ὅμως ἔρως· δὲν εἶχον οὐδὲ τὴν ταραχὴν, οὐδὲ τὴν περιπαθῆ ἀνησυχίαν αὐτοῦ· ἦτο θελκτική τις ἡσυχία τῆς καρδίας, ἀντὶ τοῦ νὰ ἦναι γλυκὺς πυρετὸς τῆς ψυχῆς καὶ τῶν αἰσθήσεων. Δὲν ἐσυλλογιζόμην οὔτε νὰ ἀγαπῶ ἄλλως πῶς, οὔτε ν' ἀνταγαπῶμαι περισσότερον· δὲν ἐνόουν ὅτι αὕτη

ἦτον σύντροφος, φίλος, ἀδελφή, ἢ ἄλλοτι δι' ἐμέ· ἠξεύρα μόνον ὅτι ἤμην εὐτυχὴς μετ' αὐτῆς, καὶ ἐκείνη εὐτυχὴς μετ' ἐμοῦ.

Δὲν ἐπεθύμουν οὔτε πλειότερον, οὐδέ τι ἄλλο· δὲν εἶχον τὴν ἡλικίαν, καθ' ἣν ἀναλύει τις ἐν ἑαυτῷ παν αἴσθημά του, ἵνα δώσῃ μάταιον ὁρισμὸν τῆς εὐτυχίας του· μὲ ἤρκει νὰ ἦμαι ἥσυχος, ἀφωσιωμένος καὶ εὐτυχής, χωρὶς νὰ ἠξεύρω κατὰ τί καὶ διατί. Ὁ κοινὸς βίος μας, ὁ διπλοῦς λογισμός μας, συνέσφιγγον καθ' ἑκάστην τὴν ἀθῶαν καὶ γλυκεῖαν οἰκειότητα μεταξὺ ἡμῶν, ἐκείνης μὲν ἀγνῆς εἰς τὴν ἀφέλειάν της, ἐμοῦ δὲ ἀταράχου εἰς τὴν ἀδιαφορίαν μου.

Β'.

Πρὸ ἓξ περίπου μηνῶν, ἀφ' οὗ συνέζων καὶ συνῴκουν ὑπὸ τὴν αὐτὴν στέγην μὲ τὴν οἰκογένειάν της, καὶ ἀπετέλουν, οὕτως εἰπεῖν, μέρος τῶν διαλογισμῶν τῆς Γρατσιέλλας, συνείθισεν αὕτη νὰ με θεωρῇ ὡς ἀχώριστον τῆς καρδίας της, μηδὲ παρατηροῦσα πόσον μέρος κατεῖχον αὐτῆς· ἦτο πρός με ἐλευθέρα παντὸς φόβου, πάσης συστολῆς ἢ αἰδοῦς, παρεμβαλλομένων συνήθως εἰς τὴν σχέσιν νέου μετὰ νέας κόρης, καὶ συντελούντων εἰς τὴν ἀνάπτυξιν μᾶλλον ἢ τὴν καταστολὴν τοῦ ἔρωτος. Εἶχεν ἤδη πεποίθησιν, καὶ ἐγὼ αὐτὸς ᾐσθανόμην ὅτι αἱ ἄγναι καὶ παιδικαὶ χάριτές της, ἀναβλαστήσασαι μῆνάς τινας ἔτι, καὶ οὖσαι ἐν ὅλῃ τῇ λάμψει τῆς προώρου ὡριμότητός των, καθίστων τὴν καλλονὴν αὐτῆς, μίαν ἰσχὺν δι' αὐτήν· ἕνα θαυμασμὸν πρὸς ἅπαντας, καὶ ἕνα κίνδυνον δι' ἐμέ. Ἀλλ' ὅμως παντάπασι δὲν ἐπρονόει οὔτε νὰ κρύψῃ, οὔτε νὰ κοσμῇ ἐνώπιόν μου τὴν καλλονὴν ταύτην· ἀδιαφοροῦσα ὡς αδιαφορεῖ ἀδελφὴ πρὸς ἀδελφόν, ἂν ἦναι εὔμορφος ἢ ἄσχημος, οὔτε ἓν ἄνθος περισσότερον ἢ ὀλιγώτερον ἐκόσμει τὴν κόμην της ἕνεκεν ἐμοῦ, οὔτε τοὺς γυμνοὺς πόδας της ὑπέδυε συνεχέστερον, ὅταν τὴν πρωΐαν ἐστόλιζε τοὺς ἀδελφούς της ἐπὶ τοῦ ὕδατος ἢ ἐβοήθει τὴν μάμμην της νὰ σαρώσῃ τὰ καταπίπτοντα τὴν νύκτα ἐπὶ τοῦ ἀνδήρου ξηρὰ φύλλα. Εἰσήρχετο δὲ ἀνὰ πᾶσαν ὥραν εἰς τὸ δωμάτιόν μου, πάντοτε ἀνοικτόν, καὶ ἐκάθητο ἀθῶα, ὅσον καὶ ὁ Βεπῖνος, ἐπὶ τῆς ἕδρας παρὰ τὴν κλίνην μου·

Τὰς βροχερὰς ἡμέρας, διῆγον μόνος μετ' αὐτῆς εἰς τὸ πλησίον δωμάτιον, ὅπου ἐκάθητο μὲ τὰ μικρὰ παιδία καὶ εἰργάζετο τὸ κοραλίον, καὶ τὴν ἐβοήθουν ὁμιλῶν καὶ παίζων εἰς τὸ ἐπάγγελμά της, τὸ ὁποῖον μ' ἐδίδασκεν. Ὀλιγώτερον ἐπιτήδειος, ἀλλ' ἰσχυρότερος αὐτῆς, ἐπετύγχανον μᾶλλον εἰς τὴν ἀπολέπτυνσιν τῶν τεμαχίων, καὶ μετ' ἐμοῦ ἐργαζομένη, ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἐκέρδιζε τὸ διπλάσιον.

Τὸ ἑσπέρας ἀπ' ἐναντίας, ὅταν τὰ παιδία τῆς οἰκογενείας ἐκοιμῶντο, αὕτη ἐγίνετο ἡ μαθήτρια καὶ ἐγὼ ὁ διδάσκαλος· τὴν ἐδίδασκον νὰ ἀναγινώσκῃ καὶ νὰ γράφῃ συλλαβίζουσα εἰς τὰ βιβλία μου. καὶ διεύθυνον τὴν χεῖρά της διὰ νὰ χαράττῃ στοιχεῖα. Ὁ ἐξάδελφός της δὲν ἐδύνατο νὰ ἔρχεται καθεκάστην, καὶ τὸν ἀντικαθίστων ἐγώ, ἀλλ' εἴτε, διότι ὁ νέος οὗτος χωλὸς ὢν καὶ δύσμορφος δὲν ἐνέπνευσεν εἰς τὴν ἐξαδέλφην του ἀρκετὴν συμπάθειαν ἢ σέβας, μ' ὅλην τὴν γλυκύτητα, τὴν ὑπομονὴν καὶ τὴν σοβαρότητα τῶν τρόπων του, εἴτε διότι ἡ ἰδία ἦτο ἀπρόσεκτος κατὰ τὸ διάστημα τῶν μαθημάτων της, ἡ πρόοδος ἦτο πολὺ ανωτέρα ὑπὸ τὴν διδασκαλίαν μου παρὰ ὑπὸ τὴν ἐκείνου, καὶ τὸ ἥμισυ τῆς ἑσπέρας ἐδαπανῶμεν παίζοντες ἢ γελῶντες καὶ γελωτοποιοῦντες τὸν παιδαγωγόν. Ὁ δυστυχὴς νέος περιπαθῶς ἀγαπῶν τὴν μαθήτριάν του καὶ πολὺ δειλὸς ἐνώπιόν της ὥστε νὰ τὴν ἐπιπλήξῃ, ἔπραττεν ὅ,τι ἤρεσκεν εἰς αὐτὴν διὰ νὰ μὴν ἴδῃ τὰς ὡραίας της ὀφρῦς συνεσπασμένας, ἢ τὰ χείλη της μορφάζοντα. Πολλάκις τὰς πρὸς ἀνάγνωσιν ἀφιερωμένας ὥρας ἐδαπάνα οὗτος ἀποκαθαίρων τοὺς κόκκους τοῦ κοραλλίου, ἢ ἀναπηνίζων μετάξην ἐπὶ τῆς ὑλακάτης τῆς μάμμης, καὶ ἐπισκευάζων τὸ δίκτυον τοῦ Βέππου. Τὰ πάντα ἦσαν καλὰ δι' αὐτόν, ἤρκει μόνον ὅταν ἀνεχώρει ἡ Γρατσιέλλα νὰ τῷ μειδιάσῃ χαριέντως, λέγουσα addio μὲ φωνὴν ὑπεννοοῦσαν καλὴν ἐντάμωσιν.

Γ'.

Ἀλλὰ πόσον, ἀπεναντίας, σπουδαῖον ἦτο τὸ μάθημα, ὅταν ἐγὼ τὴν ἐδίδασκον· πολλάκις παρετείνετο μέχρις οὗ τὰ ὄμματά μας νὰ βαρύνουν ἀπὸ τὸν ὕπνον· ἀπὸ τὴν κεκλιμένην δὲ κεφαλήν της, τὸν προέχοντα τράχηλόν της, τὴν προσεκτικὴν ἀκινησίαν τῆς στασεώς της καὶ τῆς φυσιογνωμίας της, ἔβλεπέ τις ὅτι ἡ πτωχὴ κόρη ἐβίαζεν ἑαυτὴν εἰς τὸ νὰ μὴν ἀποκοιμηθῇ. Ἐστήριζε τὸν ἀγκῶνά της ἐπὶ τοῦ ὤμου μου διὰ νὰ ἀναγνώσῃ εἰς τὸ βιβλίον ὅπου διὰ τῶν δακτύλων μου τῆς διεχάραττον τὴν γραμμὴν καὶ τῆς ἐδείκνυον νὰ προφέρῃ τὰς λέξεις, ἐκράτουν δὲ τοὺς δακτύλους της μὲ τὴν χεῖρά μου ὅταν ἔγραφε διὰ νὰ ὁδηγήσω τὸν κάλαμόν της.

Ἂν ἔκαμνε κἀνὲν σφάλμα, τὴν ἐπετίμων, μὲ ὕφος αὐστηρὸν καὶ ὀργίλον, αὐτὴ δὲ δὲν ἀπεκρίνετο, καὶ δὲν δυσηνεσχέτει εἰμὴ καθ' ἑαυτῆς μόνης· πολλάκις τὴν ἔβλεπον ἑτοίμην νὰ κλαύσῃ, ἐπράϋνον τότε τὴν φωνὴν καὶ τὴν ἐνεθάρρυνον ν' ἀρχίσῃ ἐκ νέου· ἂν καλῶς ἔγραφεν ἢ ανεγίνωσκεν, ἀπεναντίας τότε ἐζήτει τὴν ἀμοιβήν της εἰς τοὺς ἐπαίνους μου, καὶ ἔχουσα τὸ μέτωπον καὶ τὰ ὄμματα ἀκτινοβολοῦντα ὑπὸ ὑπερηφάνους χαρᾶς ἐστρέφετο πρὸς ἐμὲ ἐρυθριῶσα καὶ ἀλαζών, μᾶλλον δι' ἣν μοὶ ἐπροξένει εὐχαρίστησιν ἢ διὰ τὸν μικρὸν θρίαμβον τῆς ἐπιτυχίας της.

Τὴν ἀντέμειβον ἀναγινώσκων εἰς αὐτὴν σελίδας τινὰς τοῦ Παύλου καὶ τῆς Βιργινίας, τὴν ὁποίαν ἠγάπα κατὰ προτίμησιν, ἢ στροφὰς τοῦ Τάσσου, ὅταν οὗτος περιγράφει τὴν ἀγροτικὴν ζωὴν τῶν ποιμένων, ἐν οἷς ἔζη ἡ Ἐρμινία, ἢ ψάλλει τοὺς θρήνους καὶ τὴν ἀπελπισίαν τῶν δύο ἐραστῶν· ἡ μελῳδία τῶν στίχων τούτων τῆς ἀπέσπα δάκρυα

καὶ τὴν ἔβλεπα νὰ ρεμβάζῃ πολλὴν ὥραν ἀφοῦ ἔπαυον τὴν ἀνάγνωσιν. Οὐδαμοῦ ἡ ποίησις εὑρίσκει λιγυρωτέραν καὶ διαρκεστέραν ἠχὼ ἢ εἰς τὴν καρδίαν τῶν νέων καθ' ἣν ἐποχὴν ὁ ἔρως εἶναι ἑτοιμοβλαστής. Τότε ἡ ποίησις εἶναι ὡς τὸ προαίσθημα τῶν παθῶν ὅλων, ἀλλὰ βραδύτερον εἶναι ἡ ἐνθύμησις καὶ τὸ πένθος αὐτῶν· οὕτως διεγείρει δάκρυα εἰς τὰς δύο ἀκροτάτας ἐποχὰς τῆς ζωῆς· εἰς μὲν τὴν νεότητα δάκρυα ἐλπίδων, εἰς δὲ τὸ γῆρας δάκρυα πόθων καὶ θλίψεων.

Δ'.

Ἡ γοητευτικὴ οἰκειότης κατὰ τὰς μακρὰς ταύτας καὶ ἡδείας ἑσπέρας, εἰς τὸ φῶς τῆς λυχνίας, καὶ τὴν χλιαρὰν θερμότητα τοῦ πρὸ τῶν ποδῶν μας πυρός, δεν διήγειρον ποτὲ μεταξὺ ἡμῶν ἄλλον διαλογισμὸν, οὐδ' ἄλλην οἰκειότητα ἢ τὴν οἰκείαν εἰς παῖδας. Ἤμεθα ἀμφότεροι πεφυλαγμένοι, ἐγὼ μὲν διὰ τῆς σχεδὸν ψυχρᾶς ἀδιαφορίας μου, αὕτη δὲ διὰ τῆς ἁπλότητος καὶ τῆς ἀγνότητός της. Ἐχωριζόμεθα ἡσυχοι, ὅσον καὶ ὅτε συνηρχόμεθα, καὶ μίαν στιγμὴν, μετὰ τὰς μακρὰς ταύτας συνεντεύξεις, ὑπνώττομεν ὑπὸ τὴν αὐτὴν στέγην ὀλίγα βήματα μακρὰν ὁ εἷς τοῦ ἄλλου, ὡς δύο παιδία, τὰ ὁποῖα ἔπαιξαν ὁμοῦ, καὶ οὐδὲν ὀνειρεύονται πλέον τῶν αθῶων διατριβῶν των. ἡ δὲ γαλήνη αὕτη τῶν ὑπολανθανόντων καὶ ἀφ' ἑαυτῶν τρεφομένων αἰσθημάτων ἤθελε διαρκέσει ὁλόκληρα ἔτη ἄνευ περιστάσεώς τινος, ἥτις μετέβαλε τὰ πάντα καὶ μᾶς ἀπεκάλυψε τὴν φύσιν τῆς φιλίας, ἥτις ἀπετέλει τὴν εὐτυχίαν μας.

Ε'.

Ὁ *Κέκος* (οὕτως ὠνομάζετο ὁ ἐξάδελφος τῆς Γρατσιέλλας) ἐξηκολούθει νὰ ἔρχεται μετὰ πλείονος ἐπιμονῆς καθεκάστην, διατρίβων τὰς χειμερινὰς ἑσπέρας εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ ναύτου. Ἐὰν ἡ νέα κόρη δὲν τὸν ἔδιδε σημεῖον προτιμήσεως, ἀπεναντίας δὲ ἦτο τὸ σύνηθες ἀντικείμενον τῶν ἀστεϊσμῶν καὶ ὀλίγον τι τὸ παίγνιον τῆς ἐξαδέλφης του, ἀλλ' οὗτος ἐδε κνυε τοσαύτην γλυκύτητα, ὑπομονὴν καὶ ταπείνωσιν ἐνώπιόν της, ὥστε δὲν ἠδύνατο νὰ μὴ συμπαθῇ πρὸς τὴν συγκατάβασίν του καὶ νὰ τῷ μειδιᾷ κἄποτε μετ' ἀγαθότητος. Τοῦτο εὐχαρίστει τὸν δυστυχῆ, ἐπειδὴ ἀνῆκεν εἰς τὴν φύσιν τῶν φιλοστόργων ἀλλ' ἀδυνάτων ἐκείνων καρδιῶν, αἵτινες αἰσθανόμεναι ἑαυτὰς ἐστερημένας τῶν ἰδιοτήτων δι' ὧν καθίσταταί τις ἀγαπητὸς, ἀρκοῦνται ν' ἀγαπῶσιν ἄνευ ἀμοιβαιότητος, καὶ ἀφοσιοῦνται ἑκουσίως εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, ἂν ὄχι εἰς τὴν εὐτυχίαν τῆς γυναικὸς εἰς τὴν ὁποίαν ὑπεδούλωσαν τὴν καρδίαν των. Οἱ τοιοῦτοι ἔρωτες δὲν εἶναι μὲν οἱ εὐγενέστεροι, εἶναι ὅμως οἱ πλέον συμπαθητικοί. Συμπονοῦμεν αὐτοὺς, ἀλλὰ καὶ τοὺς θαυμάζομεν, ἐπειδὴ ἀνθρώπινον μὲν εἶναι τὸ ἀγαπᾶν ἐπ' ἀμοιβαιότητι, ἀλλ' ἀγγελικὸν τὸ ἀγαπᾶν, χάριν τῆς εὐτυχίας μόνον τοῦ ἀγαπᾶν.

Ἦτο μὲν δύσμορφος ὁ δυστυχὴς *Κέκος*, ἀλλ' εἶχέ τι ἀγγελικὸν ὁ ἔρως του. Οὕτως, ἀντὶ τοῦ νὰ ταπεινοῦται ἢ νὰ ζηλοτυπῇ διὰ τὴν πρὸς ἐμὲ προτίμησιν καὶ τὴν οἰκειότητα τῆς Γρατσιέλλας, με ἠγάπα, διότι μὲ ἠγάπα αὕτη. Εἰς τὴν συμπάθειαν τῆς ἐξαδέλφης του δὲν ἐζήτει τὴν πρώτην τὴν μοναδικὴν θέσιν, καὶ ἡ ὁλοτελευταία ἤρκει αὐτῷ. Εὐχαρίστως ἤθελεν ἔλθει νὰ μὲ ζητήσῃ εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Γαλλίας καὶ νὰ μ' ἐπαναφέρῃ πλησίον τῆς κόρης, ὅπως ἀρέσῃ στιγμὴν μόνον, διὰ νὰ ἐπιτύχῃ βλέμμα εὐμενείας, σχῆμα, λέξιν φιλόφρονα· νομίζω μάλιστα ὅτι ἤθελε μὲ μισεῖ, ἂν ἐπροξένουν λύπην εἰς τὴν ἐξαδέλφην του.

Ἀλλ' ἴσως ὡσαύτως, ὢν τοιοῦτος, ὁποῖον ὁ Θεὸς καὶ τὸ φιλάσθενον αὐτοῦ τὸν ἔπλασαν, ἐνδομύχως ψυχρὸς, σκεπτικὸς ἔμφρων καὶ μεθοδικὸς, ὑπέθαλπε κρυφίως τὴν ἐλπίδα, ὅτι ἡ ἐπιρροή μου ἐπὶ τῶν κλίσεων τῆς ἐξαδέλφης του δεν θέλει εἶναι αἰωνία· ὅτι περίστασις οἱαδήποτε ἀναπρόφευκτος ἤθελε μὰς χωρήσει· ὅτι ἤμην ξένος, ἐλθὼν μακρόθεν, κοινωνικῆς τάξεως καὶ καταστάσεως προφανῶς ἀσυμβιβάστου μὲ τὴν τῆς θυγατρὸς τοῦ ναύτου τῆς Προκίδας, ὅτι ταχέως ἡ στενὴ σχέσις μεταξὺ ἐμοῦ καὶ τῆς ἐξαδέλφης του ἤθελε διαλυθῇ, ὡς ἐσχηματίσθη, ὅτι ἤθελε τὸν μείνει τότε αὕτη, μόνη, ἐγκαταλελειμένη, τεθλιμμένη, καὶ ἡ ἀπελπησία αὐτῆς ἤθελε κάμψει τὴν καρδίαν της καὶ τὴν παραδώσει εἰς αὐτὸν περίλυπον μὲν, ἀλλ' ἀκεραίαν· τοὐλάχιστον εἰς μόνον τὸ τοῦ παρηγόρου καὶ φίλου πρόσωπον ἠδύνατο νὰ ἐλπίζῃ· ἀλλ' ὁ πατήρ του ἄλλως πως ἐσκέπτετο περὶ αὐτοῦ.

Ζ'.

Ὁ πατὴρ γνωρίζων τὴν κλίσιν τοῦ Κέκου πρὸς τὴν ἀνεψιάν του, ἤρχετο νὰ τὴν βλέπῃ ἐνίοτε. Ἐλκυσθεὶς ἐκ τῆς ὡραιότητός της, τῆς φρονήσεώς της, καταπλαγεὶς ἀπὸ τὰς ταχείας προόδους της εἰς τὴν ἐξάσκησιν τῆς τέχνης της, τὴν ανάγνωσιν καὶ τὴν γραφὴν, στοχαζόμενος ἐξ ἄλλου ὅτι ἡ ἀσχημία τοῦ Κέκου δὲν τοῦ ἐπέτρεπε νὰ ἐλπίζῃ ἄλλας ἢ τὰς κατ' οἰκογενειακὴν συμφωνίαν συμπαθείας, ἀπεφάσισε νὰ νυμφεύσῃ τὸν υἱόν του μὲ τὴν ἀνεψιὰν αὐτοῦ. Ἡ περιουσία του ἤδη ἀρκετὰ μεγάλη δι' ἕνα ἐργάτην, τὸν συνεχώρει νὰ θεωρῇ τὴν αἴτησίν του ὡς εὔνοιάν τινα, εἰς ἣν ὁ Ἀνδρέας, ἡ γυνή του καὶ τὸ κοράσιον οὐδὲ ἤθελον διαλογισθῇ ν' ἀντισταθῶσιν· ἀλλ' εἴτε εἶχεν ὁμιλήσει περὶ τοῦ σχεδίου του εἰς τὸν Κέκον, εἴτε ἔκρυψε τὸν σκοπόν του διὰ νὰ τοῦ καταδείξῃ αἰφνιδίως τὴν εὐτυχίαν του, απεράσισε τέλος νὰ ἐξηγηθῇ.

Η'.

Τὴν παραμονὴν τῶν Χριστουγεννῶν ἐπέστρεψα βραδύτερον παρὰ τὸ σύνηθες, νὰ λάβω τὴν θέσιν μου εἰς τὸ δεῖπνον τῆς οἰκογενείας. Παρετήρησα ψυχρότητά τινα καὶ ταραχὴν εἰς τὴν φυσιογνωμίαν προφανῶς στενοχωρουμένην τοῦ Ἀνδρέα καὶ τῆς γυναικός· ὑψώσας τὰ ὄμματα ἐπὶ τῆς Γρατσιέλλας, εἶδον ὅτι εἶχε κλαύσει. Ἡ γαλήνη καὶ φαιδρότης ἦτο τόσον συνήθης εἰς τὸ πρόσωπόν της,

ὥστε ἡ ἀσηνείθιστος αὕτη ἔκφρασις τῆς μελαγχολίας τὴν ἐκάλυπτεν, ὡς δι' ὑλικοῦ τινος καλύμματος. Ἤθελεν εἴπει τις ὅτι ἡ σκιὰ τῶν διαλογισμῶν της καὶ τῆς καρδίας της περιεχύθη ἐπὶ τῶν χαρακτήρων της. Ἔμεινα ἀπολιθωμένος καὶ ἄφωνος, μὴ τολμῶν νὰ ἐρωτήσω τοὺς πτωχοὺς ἀνθρώπους μηδὲ νὰ ὁμιλήσω εἰς τὴν Γρατσιέλλαν, φοβούμενος μὴ ὁ ἦχος τῆς φωνῆς μου διαῤῥήξῃ τὴν καρδίαν της τὴν ὁποίαν ἐφαίνετο μόλις κρατοῦσα.

Παρὰ τὴν συνήθειάν της, δὲν μὲ ἐθεώρει. Ἔφερε μὲ ἀπρόσεκτον χεῖρα τὰ τεμάχια τοῦ ἄρτου εἰς τὸ στόμα της, καὶ ἐπροσποιεῖτο ὅτι τρώγει καθ' ἕξιν, ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο νὰ φάγῃ.

Ἔῤῥιπτε τὸν ἄρτον ὑπὸ τὴν τράπεζαν. Πρὸ τοῦ τέλους τοῦ σκυθρωποῦ γεύματος, ἐπροφασίσθη ὅτι θὰ ὑπάγει ν' ἀποκοιμίσῃ τὰ παιδία· τὰ ἔφερεν εἰς τὸ δωμάτιόν των, ὅπου ἐκλείσθη καὶ αὐτή, χωρὶς ν' ἀφήσῃ τὴν καλὴν νύκτα οὐδὲ εἰς τοὺς συγγενεῖς της, οὔτε εἰς ἐμέ.

Ὅταν ἐξῆλθεν, ἠρώτησα τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα τίς ἦτον ἡ αἰτία τοῦ ἐμβριθοῦς τῶν διαλογισμῶν των καὶ τῆς λύπης τοῦ κορασίου των. Τότε μὲ ἀπεκρίθησαν, ὅτι ὁ πατὴρ τοῦ Κέκου ἦλθε τὴν ἡμέραν εἰς τὴν οἰκίαν, ἐζήτησε τὴν ἐκγόνην των εἰς γάμον ὑπὲρ τοῦ υἱοῦ του· ὅτι τοῦτο ἦτο μεγάλη εὐτυχία καὶ ἔξοχος τύχη διὰ τὴν οἰκογένειαν. Ὁ Κέκος εἶναι πλούσιος, καὶ ἡ Γρατσιέλλα οὖσα τόσον ἀγαθή, θέλει λάβει μεθ' ἑαυτῆς καὶ ἀναθρέψει τοὺς δύο μικροὺς ἀδελφούς της, ὡς ἴδια τέκνα της, καὶ οὕτω καὶ αὐτῶν αἱ γηραιαὶ ἡμέραι ἀσφαλίζονται κατὰ τῆς ἐνδείας· ὅτι συγκατετέθησαν μετ' εὐγνωμοσύνης εἰς τὸ συνοικέσιον τοῦτο καὶ περὶ τούτου ὡμίλησαν τῆς Γρατσιέλλας, ἥτις δὲν ἀπήντησε τίποτε ἀπὸ δειλίαν καὶ κοσμιότητα νέας κόρης· ἡ σιωπή της καὶ τὰ δάκρυά της ἦτον ἀποτέλεσμα τῆς ἐκπλήξεως καὶ συγκινήσεώς της, ἀλλὰ τοῦτο ταχέως θὰ διασκεδασθῇ· ὅτι, τέλος, μεταξὺ τοῦ πατρὸς τοῦ Κέκου καὶ αὐτῶν ἐσυμφωνήθη νὰ γίνῃ ὁ ἀῤῥαβὼν μετὰ τὰς ἑορτὰς τῶν Χριστουγεννῶν.

Θ'.

Ὡμίλουν ἀκόμη αὐτοί, ἀλλὰ πρὸ πολλοῦ δὲν ἤκουον πλέον τίποτε. Δὲν ἐσκέφθην ποτὲ καθ' ἑαυτὸν περὶ τῆς κλίσεως τὴν ὁποίαν εἶχον πρὸς τὴν Γρατσιέλλαν. Δὲν ἤξευρα πῶς τὴν ἠγάπων, ἂν ἦτο σχέσις ἁγνή, φιλία, ἔρως, ἕξις, ἢ ὅλα τὰ αἰσθήματα ταῦτα ἡνωμένα, τὰ ὁποῖα ἀπετέλουν τὴν πρὸς αὐτὴν κλίσιν μου· ἀλλ' ἡ ἰδέα τοῦ νὰ ἴδω τόσον αἰφνιδίως μεταβεβλημένους πάντας τοὺς γλυκεῖς δεσμοὺς τῆς ζωῆς καὶ τῆς καρδίας μου, τοὺς σχηματισθέντας καὶ στερεωθέντας ἐν ἀγνοίᾳ ἡμῶν μεταξὺ αὐτῆς καὶ ἐμοῦ· ἡ ἰδέα ὅτι ἔμελλον νὰ τὴν λάβωσιν ἀπὸ ἐμὲ διὰ νὰ τὴν δώσωσιν αἰφνιδίως εἰς ἄλλον, ὅτι ἐξ ἀδελφῆς καὶ συντρόφου ἔμελλεν αὔριον νὰ μοὶ γένῃ ξένη καὶ ἀδιάφορος, ὅτι δὲν θὰ ἦναι πλέον ἐκεῖ, δὲν θὰ τὴν βλέπω πλέον ἀνὰ πᾶσαν ὥραν, δὲν θ' ἀκούω πλέον τὴν φωνήν της νὰ μὲ κράζῃ, δὲν θ' ἀναγινώσκω πλέον εἰς τὴν φυσιογνωμίαν της τὴν ἀκτῖνα τοῦ θωπευτικοῦ φωτὸς καὶ τῆς τρυφερᾶς συμπαθείας πάντοτε λάμπουσαν ἐπ' ἐμέ, φωτίζουσάν μου ἡδέως τὴν καρδίαν καὶ ἀνακαλοῦσαν τὴν μητέρα μου καὶ τὰς ἀδελφάς μου· τὸ κενὸν καὶ τὴν βαθεῖαν νύκτα ἣν ἐραντάζόμην αἴφνης κύκλω ἐμοῦ, ἐκεῖ, τὴν ἐπαύριον τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ὁ ἀνήρ της ἤθελε τὴν φέρει εἰς ἄλλην οἰκίαν· τὸ δωμάτιον τοῦτο ὅπου δὲν θὰ κοιμᾶται πλέον, τὸ ἐδικόν μου ὅπου δεν θὰ εἰσέρχεται πλέον, τὸ δῶμα τοῦτο, ὅπου δὲν θ' ἀκούω πλέον τὸν κρότον τῶν γυμνῶν ποδῶν της ἢ τὸν ἦχον τῆς φωνῆς της μετὰ τὴν ἔγερσίν μου· τὴν ἐκκλησίαν, ὅπου δὲν θὰ τὴν ὁδηγῷ πλέον τὰς κυριακάς· τὴν λέμβον ταύτην ὅπου ἡ θέσις της θὰ μένει κενή, καὶ ὅπου δὲν θὰ ὁμιλῶ πλέον εἰμὴ μὲ τὸν ἄνεμον καὶ τὰ κύματα· τὰς συμπεπιεσμένας ἰδέας ὅλων τούτων τῶν τερπνῶν ἕξεων τῆς παρελθούσης ζωῆς μας, αἵτινες μὲ ἐπήρχοντο ἀθρόαι εἰς τὴν διάνοιαν καὶ ἐξηφανίζοντο παραχρῆμα διὰ νὰ μὲ ἀφήσουν ὡς εἰς ἄβυσσον ἐρημίας καὶ ἀπωλείας· ὅλα ταῦτα μὲ ἔδωκαν κατὰ πρῶτον νὰ αἰσθάνθῶ τί ἦτο δι' ἐμὲ ἡ σχέσις τῆς νεάνιδος ταύτης, καὶ μὲ κατέδειξαν ἐναργῶς ὅτι, φιλία ἢ ἔρως, τὸ αἴσθημα ὅπερ μὲ προσήλου εἰς αὐτὴν ἦτον ἰσχυρότερον ἀφ' ὅ,τι ἐπίστευον, καὶ ὅτι τὸ ἄγνωστον εἰς ἐμὲ αὐτόν θέλγητρον τοῦ ἀγρίου βίου μου εἰς Νεάπολιν δὲν ἦτο οὐδὲ ἡ θάλασσα, οὐδ' ἡ λέμβος, οὔτε τὸ ταπεινὸν δωμάτιον εἰς τὴν οἰκίαν, οὐδ' ὁ ἁλιεύς, οὐδ' ἡ γυνή του, οὐδ' ὁ Βέππος, ἀλλ' ἓν καὶ μόνον ὄν, καὶ ὅταν τὸ ὄν τοῦτο ἐξηφανίζετο πάντα συνάμα ἐξηφανίζοντο. Τὸ ἠσθάνθην, τὸ συγκεχυμένον τοῦτο αἴσθημα, τὸ ὁποῖον οὐδ' εἰς ἐμαυτὸν ἐξωμολογήθην ποτὲ, μὲ προσέβαλε τόσον σφοδρῶς, ὥστε ἡ καρδία μου ἀνεσκίρτησε, καὶ ἠσθανόμην τὸ ἀόριστον τοῦ ἔρωτος, διὰ τοῦ ἀορίστου τῆς θλίψεως εἰς τὴν ὁποίαν ἡ καρδία μου αἴφνης ἐβυθίσθη.

Ι'.

Ἐπανῆλθον ἐν σιωπῇ εἰς τὸν θάλαμόν μου, καὶ ἐῤῥίφθην ἐνδεδυμένος εἰς τὴν κλίνην μου· ἀπεπειράθην ν' ἀναγνώσω, νὰ γράψω, νὰ συλλογισθῶ, νὰ διασκεδάσω διά τινος ἐπιπόνου διανοητικῆς ἐργασίας καὶ ἱκανῆς νὰ κατισχύσῃ τῆς ταραχῆς μου· ἀλλ' εἰς μάτην· ἡ ἐνδόμυχος ταραχή μου ἦτο τόσον ἰσχυρὰ, ὥστε δὲν ἠδυνήθην νὰ συνάψω δύο ἰδέας, καὶ ἡ ἐξάντλησις τῶν δυνάμεών μου ἀπεδίωξε τὸν ὕπνον. Ποτὲ ἡ εἰκὼν τῆς Γρατσιέλλας δὲν ἐνεφανίσθη τόσῳ γοητευτικὴ καὶ ἐπίμονος ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν μου, πληροῦσά με τῆς γλυκύτητος ἣν μόνον αἰσθάνεταί τις ὅταν στερεῖται ἀντικειμένου τὸ ὁποῖον καθ ἑκάστην βλέπων, δὲν ἐξετίμα· οὐδ' αὐτὴ ἡ ὡραιότης της μ' ἐφάνη ποτὲ μέγα πρᾶγμα, καθότι συνέχεον τὴν ἐντύπωσιν ἣν μ' ἐνέπνεε μὲ τὴν φιλίαν τὴν ὁποίαν πρὸς αὐτὴν ἠσθανόμην, καὶ ἣν ἡ φοσιογνωμία της πρὸς ἐμὲ ἐξέφραζε. Ἠγνόουν ὅτι ὑπῆρχε τόσος θαυμασμὸς εἰς τὴν κλίσιν μου, δὲν ὑπώπτευον τὸν ἐλάχιστον ἔρωτα εἰς τὴν συμπάθειάν της.

Οὐδὲ κατὰ τὴν ἄγρυπνον ταύτην νύκτα εἰς τὰς μακρὰς περιστροφὰς τῆς καρδίας ἐδυνήθην νὰ ἐννοήσω τὸ τί ἔπασχα. Τὰ πάντα συγκεχυμένα εἰς τὴν λύπην μου καὶ εἰς τὰς ἀντιλήψεις μου· ἤμην τεθορυβημένος ὡς ὑπὸ αἰφνιδίας πληγῆς, ἀγνοῶν μὲν ὅτι πάσχω, πάσχων ὅμως καθ' ὅλην τὴν ὀντότητά μου.

Ἠγέρθην τῆς κλίνης πρὶν ὁ ἐλάχιστος κρότος ἀκουσθῇ εἰς τὴν οἰκίαν. Δὲν ἠξεύρω ποία αὐτόματος δύναμις μ' ὤθει ν' ἀπομακρυνθῶ ἐπὶ μικρὸν ὡς ἡ παρουσία μου νὰ ἐτάραττε κατὰ τοιαύτην στιγμὴν τὸ ἁγιαστήριον τῆς οἰκογενείας ταύτης, τῆς ὁποίας ἡ τύχη ἐταλαντεύετο οὕτω ἐνώπιον ἑνὸς ξένου.

Ἐξῆλθον, εἰδοποιήσας τὸν Βέππον, ὅτι δὲν θὰ ἐπανέλθω ἐπί τινας ἡμέρας. Ἔλαβον κατὰ τύχην τὴν διεύθυνσιν, ἣν μὲ διεχάραξαν τὰ πρῶτα μου βήματα· ἠκολούθησα τὰς ἀπεράντους ἀκτὰς τῆς Νεαπόλεως, τὴν παραλίαν τῆς Ῥεζίνας, *τοῦ Πορτικοῦ, τοῦ Ἑλληνος*, τοὺς πρόποδας τοῦ Βεσουβίου. Ἔλαβον τοὺς ὁδηγούς μου εἰς *τὸν πύργον τοῦ Ἑλληνος*, κατεκλίθην ἐπί τινος λίθου εἰς τὴν θύραν τοῦ ἐρημητηρίου τοῦ *Σαν Σαλβατόρου*, ἐκεῖ ὅπου τελειόνουν τὰ ὅρια τῆς κατοικημένης φύσεως, καὶ ἀρχίζει ἡ χώρα τοῦ πυρός. Ἐπειδὴ τὸ ἡφαίστειον ἦτον εἰς τὸν ἀναβρασμόν του καὶ ἐξηκόντιζεν εἰς ἕκαστον τιναγμὸν νέφη τέφρας καὶ λίθους τοὺς ὁποίους ἠκούαμεν νὰ κυλίωνται τὴν νύκτα μέχρι τῆς εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ἐρημητηρίου κειμένης φάραγγος τῆς λάβας, οἱ ὁδηγοί μου δὲν ἠθέλησαν νὰ μὲ συνοδεύσουν πέραν ἀνέβην μόνος. Ἀνεῤῥιχήθην ἐπιπόνως τὸν τελευταῖον κῶνον, βυθίζων τοὺς πόδας μου καὶ τὰς χεῖράς μου εἰς τὴν πυκνὴν καὶ πεπυρωμένην λάβαν· τὸ ἡφαίστειον ἐμυκᾶτο κατὰ στιγμὰς καὶ ἀνέπεμπε βροντάς. Οἱ ἀπηνθρακωμένοι καὶ ἐρυθροὶ εἰσέτι λίθοι ἔπιπτον ὡς βροχὴ κύκλω ἐμοῦ, σβυνόμενοι εἰς τὴν τέφραν· τίποτε δὲν μ' ἐσταμάτησεν. Ἔφθασα μέχρι τῆς τελευταίας ἄκρας τοῦ κρατῆρος καὶ ἐκάθησα· εἶδον τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου ἐπὶ τοῦ κόλπου, τῆς πεδιάδος, καὶ τῆς ἀκτινοβόλου πόλεως. Ἀναίσθητος καὶ ψυχρὸς εἰς τὸ θέαμα τοῦτο τὸ ὁποῖον τοσοῦτοι ὁδοιπόροι ἔρχονται νὰ θαυμάσωσιν ἀπὸ ἀπόστασιν χιλίων λευγῶν, δὲν ἐζήτουν εἰς τὸν ἄπειρον τοῦτον ὠκεανὸν τοῦ φωτὸς, τῆς θαλάσσης, τῶν ἀκτῶν καὶ τῶν κτιρίων ἀκτινοβολούντων ὑπὸ τὸν ἥλιον, ἢ μικρὸν σημεῖον λευκὸν ἐν μέσῳ τοῦ σκιεροῦ πρασίνου τῶν δένδρων, εἰς τὴν ἄκραν τοῦ λόφου τοῦ Παυσιλύπου, ὅπου ἐνόμιζα ὅτι διέκρινα τὴν καλύβην τοῦ Ἀνδρέα. Ὁ ἄνθρωπος ματαίως ζητεῖ νὰ περιλάβῃ μὲ τὸ ὄμμα του τὰς ἀπείρους ἐκτάσεις· ἡ φύσις ὁλόκληρος σύγκειται δι' αὐτὸν ἐκ δύο ἢ τριῶν μόνων ἐπαισθητῶν σημείων, εἰς τὰ ὁποῖα πᾶσα ἡ καρδία του τείνει. Ἀφαίρεσον ἀπὸ τὴν ζωὴν τὴν ἀγαπῶσάν σε καρδίαν, τί μένει πλέον; οὕτω συμβαίνει καὶ πρὸς τὴν φύσιν. Ἐξάλειψον τὴν τοποθεσίαν καὶ τὴν οἰκίαν, ἣν οἱ διαλογισμοί σου ζητοῦσι καὶ αἱ ἐνθυμήσεις σου κατοικίζουσι, καὶ οὐδὲν μένει, εἰμὴ κενὸν φαεινὸν, ὅπου τὸ βλέμμα βυθίζεται χωρὶς νὰ εὑρίσκῃ οὐδὲ βυθὸν, οὐδὲ ἀνάπαυσιν· Πρέπει λοιπὸν νὰ ἐκπληττώμεθα ἂν μετὰ τοῦτο αἱ ὑψηλότεραι σκηναὶ τῆς δημιουργίας θεωροῦνται μὲ βλέμμα πάντῃ διάφορον ἀπὸ τοὺς περιηγητάς; διότι καθεὶς φέρει μεθ' ἑαυτοῦ τὴν ἔποψίν του. Ἓν νέφος ἐν τῇ ψυχῇ του συγκαλύπτει καὶ ἀμαυροῖ πλειότερον τὴν γῆν παρὰ νέφος τι εἰς τὸν ὁρίζοντα. Τὸ θέαμα κεῖται ἐν τῷ θεατῇ. Ἔγνων τοῦτο.

ΙΑ.

Ἐθεώμην τὰ πάντα, καὶ τίποτε δὲν ἔβλεπον. Εἰς μάτην κατέβην ὡς παράφρων, κρατούμενος ἀπὸ τὰς ἀκωκὰς τῆς ἐψυχραμένης μέχρι τοῦ βυθοῦ λάβας. Εἰς μάτην ὑπερεπήδησα χαράδρας βαθείας, ὁπόθεν ὁ καπνὸς καὶ αἱ ἀνέρπουσαι φλόγες μ' ἀπέπνιγον καὶ μ' ἔκαιον. Εἰς μάτην ἐθεώρουν τὰ ἐκτεταμένα πεδία τοῦ θείου καὶ τοῦ κρυσταλλωμένου ἅλατος ὁμοιάζοντα τοὺς παγετοὺς τῶν ὀρέων χρωματισμένων ἀπὸ τὰς ῥιπὰς τοῦ πυρός. Ἔμεινα ἐπίσης ψυχρὸς εἰς τὸν θαυμασμὸν ὡς εἰς τὸν κίνδυνον. Ἡ καρδία μου ἦτον ἀλλαχοῦ· ἤθελα εἰς μάτην νὰ τὴν ἀνακαλέσω.

Κατέβην τὸ ἑσπέρας εἰς τὸ ἐρημητήριον· ἀπέπεμψα τοὺς ὁδηγούς μου, καὶ ἐπανῆλθον διὰ τῶν ἀμπέλων τῆς Πομπηΐας. Διῆλθον ἡμέραν ὁλόκληρον περιφερόμενος εἰς τὰς ἐρήμους ὁδοὺς τῆς καταβυθισθείσης πόλεως. Ὁ τάφος οὗτος ἀνοιχθεὶς μετὰ δυσχίλια ἔτη, καὶ ἀποδίδων εἰς τὸν ἥλιον τὰς ὁδοὺς, τὰ μνημεῖά του, τὰς τέχνας του, μ' ἄφησεν ἀναίσθητον ὡς καὶ τὸ Οὐεσούβιον. Ἡ ψυχὴ ὅλης ταύτης τῆς τέφρας διεσκεδάσθη πρὸ τοσούτων αἰώνων ἀπὸ τὸν ἄνεμον τοῦ Θεοῦ, ὥστε δὲν μὲ ὡμίλει πλέον εἰς τὴν καρδίαν. Ἐπάτουν ὑπὸ τοὺς πόδας μου τὴν τέφραν ταύτην τῶν ἀνθρώπων εἰς τὰς ὁδοὺς τῆς πάλαι ποτὲ πόλεώς των, διὰ τῆς αὐτῆς ἀδιαφορίας, δι' ἧς καὶ τοὺς σωροὺς τῶν κενῶν κογχυλῶν, τῶν ὠθουμένων ἀπὸ τὴν θάλασσαν εἰς τὰς ὄχθας. Ὁ χρόνος εἶναι εὐρεῖα θάλασσα, ἐκχειλίζουσα ὡς καὶ ἡ λοιπὴ θάλασσα, ἀπὸ τὰ λείψανά μας. Δὲν δύναταί τις νὰ κλαίῃ δι' ὅλους. Εἰς ἕκαστον ἄνθρωπον αἱ λύπαι του, εἰς ἕκαστον αἰῶνα τὸ ὑπὲρ αὐτοῦ ἔλεος, καὶ εἶναι ἀρκετὸν τοῦτο.

Ἀφίνων τὴν Πομπηΐαν, εἰσέδυν εἰς τὰ δασώδη στενὰ τῶν ὀρέων τῆς Καστελαμάρης καὶ τοῦ Σορρέντου. Διῆλθον ἐκεῖ ἡμέρας τινάς, μεταβαίνων ἀπὸ χωρίου εἰς χωρίον, καὶ λαμβάνων ὁδηγοὺς τοὺς αἰπόλους ὅπως ἐπισκεφθῶ τὰς πλέον περιωνύμους τοποθεσίας τῶν ὀρέων των.

Δὲν ἠδυνήθην νὰ ὑποφέρω πλειότερον. Ὅταν αἱ ἑορταὶ τῶν Χριστουγεννῶν παρῆλθον, καὶ ἡ πρώτη ἡμέρα ἐπίσης τοῦ ἔτους, ἣν οἱ ἄνθρωποι καθιέρωσαν ἑορτὴν παγκόσμιον, ἵνα γοητεύωσι καὶ κάμ-

πτωτι τὸν χρόνον, διὰ τῆς εὐφροσύνης καὶ τῶν στεφάνων, ὡς σοβαρόν τινα ξένον, τὸν ὁποῖον θέλει τις νὰ ἐπικάμψῃ, ἔσπευσα νὰ ἐπανέλθω εἰς Νεάπολιν. Εἰσῆλθον διὰ νυκτὸς καὶ διστάζων, καὶ ταλαντευόμενος μεταξὺ τῆς ἀνυπομονησίας τοῦ νὰ ἐπανίδω τὴν Γρατσιέλλαν καὶ τῆς φρίκης τοῦ νὰ μάθω ὅτι δὲν θέλω τὴν ἰδεῖ πλέον. Μυριάκις ἐσταμάτησα, ἐκάθισα ἐπὶ τοῦ χείλους τῶν λέμβων πλησιάζων εἰς τὴν Μαργελίναν.

Ἀπήντησα τὸν Βέππον οὐ μακρὰν τῆς οἰκίας. Ἀφῆκε κραυγὴν χαρᾶς ἰδών με, ἐρρίφθη εἰς τὸν τράχηλόν μου ὡς τις νεώτερος ἀδελφὸς, με ἔφερε πρὸς τὴν λέμβον του καὶ με διηγήθη ὅσα συνέβησαν κατὰ τὴν ἀπουσίαν μου.

Τὰ πάντα μετεβλήθησαν ἐν τῇ οἰκίᾳ· ἡ Γρατσιέλλα ἔκλαιεν ἀπαύστως ἀφ' ἧς ἔφυγα. Δὲν ἐκάθητο πλέον εἰς τὴν τράπεζαν, δὲν εἰργάζετο πλέον εἰς τὸ παράλιον, καὶ τὰς ἡμέρας της ὅλας διῆγε κεκλεισμένη εἰς τὸ δωμάτιόν της, χωρὶς ν' ἀπαντᾷ ὅταν τὴν ἔκραζον, καὶ τὰς νύκτας της περιπατοῦσα ἐπὶ τοῦ δώματος. Οἱ γείτονες ἔλεγον ὅτι παρεφρόνησεν, ἢ ὅτι ἦτο **innamorata**, ἐρωτευμένη. Ἀλλὰ τὸ παιδίον ἐγνώριζεν ὅτι τοῦτο δὲν ἦτο ἀληθές.

Τὸ κακὸν ὅλον προῆλθεν, ἔλεγεν ὁ Βέππος, διότι ἤθελαν νὰ τὴν ἀρραβωνίσωσι μὲ τὸν Κέκον καὶ αὐτὴ δὲν ἤθελεν. Ὁ πατὴρ τοῦ Κέκου ἤρχετο καθ' ἑκάστην ζητῶν ἀπάντησιν ἀπὸ τὸν πάππον καὶ τὴν μάμμην της, οἵτινες δὲν ἔπαυον βασανίζοντες τὴν Γρατσιέλλαν εἰς τὸ νὰ δώσῃ τέλος πάντων τὴν συγκατάθεσίν της. Δὲν ἤθελεν οὔτε ν' ἀκούσῃ περὶ τούτου, ἔλεγεν ὅτι προτιμᾷ νὰ φύγῃ εἰς Γένουαν καὶ ἡ ἔκφρασις αὕτη ἐν Νεαπόλει ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὴν ἀπόφασιν αὐτοχειρίας, ὄχι σωματικῆς, ἀλλὰ ψυχικῆς.

Ὁ Ἀνδρέας καὶ ἡ γυνή του, οἵτινες ἐλάτρευον τὴν Γρατσιέλλαν ἀπηλπίζοντο καὶ διὰ τὴν αντίστασίν της καὶ τὴν ἀπώλειαν τῶν ἐλπίδων των εἰς τὴν ἀποκατάστασιν αὐτῆς. Τὴν ἐξώρκιζον εἰς τὰς λευκὰς τρίχας των· τῆς ἔλεγον περὶ τοῦ γήρατός των, περὶ τῆς ἐνδείας των, περὶ τοῦ μέλλοντος τῶν δύο τέκνων των· τότε ἡ Γρατσιέλλα ἐπεκάμπτετο. Ἐδέχετο ὀλίγον τι καλήτερον τὸν πτωχὸν Κέκον, ὅστις ἤρχετο ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν καὶ ἐκάθητο ταπεινὸς τὴν ἑσπέραν πρὸ τῆς θύρας τοῦ δωματίου τῆς ἐξαδέλφης του καὶ ἔπαιζε μετὰ τῶν μικρῶν παιδίων. Τῆς ἔλεγε τὴν καλὴν ἡμέραν καὶ τὴν ἀπεχαιρέτα διὰ τῆς θύρας, ἀλλὰ σπανίως τοῦ ἀπήντα αὕτη, καὶ ὁ δυστυχὴς ἔφευγε περίλυπος καὶ ὑποτεταγμένος καὶ ἐπανήρχετο τὴν ἐπιοῦσαν ὁ αὐτὸς πάντοτε.

— Ἡ ἀδελφή μου ἔχει ἄδικον, ἔλεγεν ὁ Βεπῖνος, ὁ Κέκος τὴν ἀγαπᾷ τόσον, καὶ εἶναι τόσον καλός! θὰ ἦναι εὐτυχεστάτη· τέλος, ἀπόψε, ἐπρόσθεσεν, ἐνίκησαν αὐτὴν αἱ παρακλήσεις τοῦ πάππου καὶ τῆς μάμμης της, καὶ τὰ δάκρυα τοῦ Κέκου. Διήνοιξεν ὀλίγον τὴν θύραν, τοῦ ἔτεινε τὴν χεῖρα, εἰς τὸν δάκτυλον τῆς ὁποίας ἐπέρασεν οὗτος ἓν δακτύλιον καὶ αὕτη ὑπεσχέθη νὰ συγκατατεθῇ ὅπως αὔριον τὴν ἀρραβωνίσωσιν. Ἀλλὰ τὶς ἠξεύρει ἂν αὔριον δὲν θὰ ἔχῃ καμμίαν νέαν ἰδιοτροπίαν; αὐτὴ, ἥτις ἦτο τόσον γλυκεία καὶ εὔθυμος. Ὦ Θεέ μου! πόσον ἠλλοιώθη! δὲν θὰ τὴν γνωρίσῃς πλέον.

ΙΒ.

Ὁ Βεπῖνος κατεκλίθη εἰς τὴν λέμβον· μαθὼν παρ' αὐτοῦ τὰ συμβαίνοντα εἰσῆλθον εἰς τὴν οἰκίαν.

Ὁ Ἀνδρέας καὶ ἡ γυνή του ἦσαν μόνοι εἰς τὸν ἡλιακόν. Με διηγήθησαν τὰς θλίψεις των καὶ τὰς ἐλπίδας των περὶ τῆς Γρατσιέλλας.

— Ἂν ἦσο ἐδῶ, με εἶπεν ὁ Ἀνδρέας, σὺ τὸν ὁποῖον ἀγαπᾷ τόσον, καὶ εἰς τὸν ὁποῖον τίποτε δὲν ἀρνεῖται, ἤθελες μᾶς βοηθήσει πολύ· πόσον χαίρομεν ἐπαναβλέποντές σε! Αὔριον γίνονται οἱ ἀραβῶνές της· θὰ ἦσαι καὶ ἡ εὐγενία σου· ἡ παρουσία σου πάντοτε μᾶς ἔφερεν εὐτυχίαν.

Ἠσθάνθην ῥῖγος διατρέξαν καθ' ὅλον τὸ σῶμά μου, τὰς λέξεις ταύτας ἀκούσας. Ἀνυπομόνουν καὶ ἔτρεμα νὰ ἐπανίδω τὴν Γρατσιέλλαν. Ὡμίλησα δυνατά, διέβαινον ἐπανηλειμμένως πρὸ τῆς θύρας της διὰ νὰ μ' ἀκούσῃ ἀλλ' αὕτη ἔμεινε κωφὴ, ἄλλαλος, καὶ δὲν ἐφάνη. Εἰσῆλθον εἰς τὸν θάλαμόν μου καὶ κατεκλίθην. Γαλήνη τις, ἣν ἐπάγει ἀείποτε ἐν τῇ τεταραγμένῃ ψυχῇ ἡ παῦσις τῆς ἀμφιβολίας καὶ ἡ βεβαιότης οὐτινος δήποτε πράγματος, ἔστω καὶ αὐτῆς τῆς δυστυχίας, κατεκυρίευσε τέλος τοῦ πνεύματός μου· ἔπεσα εἰς τὴν κλίνην ὡς ὄγκος τις νεκρὸς καὶ ἀκίνητος· ὁ κάματος τῶν διαλογισμῶν καὶ τῶν μελῶν μου καὶ τοῦ σώματος μ' ἔρριψε ταχέως εἰς ὄνειρα συγκεχυμένα καὶ ἔπειτα εἰς τὴν ἐξόντωσιν τοῦ ὕπνου.

ΙΓ'.

Δὶς ἢ τρὶς τῆς νυκτὸς εἶχον ἐξυπνήσει ὄχι ἐντελῶς. Ἡ νὺξ ἦτο ἐκ τῶν νυκτῶν ἐκείνων τοῦ χειμῶνος, αἵτινες, ὅσῳ σπάνιαι, τόσῳ εἶναι καὶ πλέον ἀπαίσιαι εἰς τὰ θερμὰ κλίματα καὶ παρὰ τὰς ἀκτὰς τῆς θαλάσσης. Αἱ ἀστραπαὶ διεφώτιζον ἀπαύστως διὰ τῶν σχισμάδων τῶν θυριδίων μου. Ὁ ἄνεμος ἐβόα ὡς ὑλακὴ κυνῶν πειναλέων. Οἱ ὑπόκωφοι κτύποι θαλάσσης τρικυμιώδους κατὰ τῆς ακτῆς τῆς Μαργελίνας ἀντήχουν εἰς τὴν παραλίαν, ὡς νὰ ἔρριπτέ τις ἐπ' αὐτῆς ὄρη ὁλόκληρα βράχων. Ἡ θύρα τοῦ δωματίου μου ἔτρεμε καὶ ἐκτύπα ὑπὸ τὸ πνεῦμα τοῦ ανέμου. Δὶς ἢ τρὶς μοὶ ἐφάνη ὅτι ἠνοίγετο, ὅτι συνεκλείετο οἴκοθεν καὶ ὅτι ἤκουον κραυγὰς καὶ θρήνους ἀνθρωπίνους εἰς τὰ συρίγματα καὶ τὰς οἰμωγὰς τῆς τρικυμίας. Μ' ἐφάνη μάλιστα ἅπαξ ὅτι ἤκουσα λόγους ἠχοῦντας καὶ τὸ ὄνομά μου προφερόμενον ὑπὸ φωνῆς ἀνθρώπου ἀπολλυμένου καὶ ζητοῦντος βοήθειαν, ἐπετάχθην καὶ ανεκάθησα ἐπὶ τῆς κλίνης μου, ἀλλὰ δὲν ἤκουσα πλέον τίποτε. Ἐνόμισα ὅτι ἡ καταιγὶς, ὁ πυρετὸς καὶ τὰ ὄνειρα μ' ἐβύθισαν εἰς φρεναπάτην, καὶ ἐπανέπεσα εἰς τὴν ὕπνωσιν.

Τὴν πρωΐαν, τὴν τρικυμίαν διεδέχθη ἥλιος λαμπρότατος. Ἀφυπνίσθην ὑπὸ πραγματικῶν θρήνων

καὶ ὑπὸ κραυγῶν ἀπελπησίας τοῦ δυστήνου ἁλιέως καὶ τῆς γυναικός του, οἵτινες ὠλοφύροντο εἰς τὸν οὐδὸν τοῦ θαλάμου τῆς Γρατσιέλλας. Ἡ τλήμων κόρη ἀπέδρα διὰ νυκτός. Εἶχεν ἐξυπνήσει καὶ καταφιλήσει τα τέκνα, νεύουσα εἰς αὐτὰ νὰ σιωπήσωσι. Ἀφῆκεν ἐπὶ τῆς κλίνης της τὰ ὡραιότερα ἐνδύματά της καὶ τὰ ἐνώτιά της, τὰ περιδέραια καὶ τὰ ὀλίγα αὐτῆς χρήματα.

Ὁ πατὴρ ἐκράτει εἰς χεῖρας τεμάχιον χάρτου, φέρον τὰ ἴχνη δακρύων, ὅπερ εὗρον ἐπὶ τῆς κλίνης· Ἔφερε γεγραμμένας πέντε ἢ ἓξ σειρὰς, τὰς ὁποίας ἐν ἀπογνώσει, με παρεκάλει νὰ τ' ἀναγνώσω· ἔλαβον τὸ χαρτίον. Περιεῖχε μόνας τὰς ἑξῆς λέξεις, χαραχθείσας ὑπὸ τρεμούσης χειρὸς, καὶ ἐν τῇ ἐξάψει τοῦ πυρετοῦ.

« Ὑπεσχέθην πολὺ . . . φωνή τις με λέγει, ὅτι εἶναι τοῦτο ἀνώτερον τῶν δυνάμεών μου . . . φιλῶ τοὺς πόδας σας. . . Συγχωρήσατέ με. Προτιμῶ νὰ γενῶ καλογραία. Παρηγορήσετε τὸν Κέκον καὶ τὸν *κύριον* . . . Δέεσθε τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ τῶν μικρῶν. Δότε εἰς αὐτὰ ὅλα ὅσα ἔχω. Ἐπιστρέψατε τὸ δακτυλίδι εἰς τὸν Κέκον . . . »

Ἀκούσασα τὰς σειρὰς ταύτας, ὅλη ἡ οἰκογένεια διελύθη ἐκ νέου εἰς δάκρυα. Τὰ μικρὰ παιδία, ὁλόγυμνα εἰσέτι, ἀκούοντα ὅτι ἡ ἀδελφή των ἔφυγε διὰ παντὸς ἀνεμίγνυον τὰς κραυγάς των μὲ τοὺς θρήνους τῶν δύο γερόντων καὶ ἔτρεχον εἰς ὅλας τὰς οἰκίας, κράζοντα τὴν Γρατσιέλλαν!

(ἀκολουθεῖ τὸ τέλος)

ΑΣΤΑΣΙΑ.

(ΔΙΗΓΗΜΑ).

(Συνέχεια ἴδε φυλ. 9).

— Ναί. . . ἡ Ὄλγα τὴν ὁποίαν ὁ θάνατος δὲν ἠθέλησε . . . Καὶ ὅμως δὲν ἦτο καλήτερον ν' ἀπέθνησκα παρὰ νὰ ἔλθω νὰ μοὶ ἀποσπάσω τὸν σύζυγόν μου ἀπὸ τὰς ἀγκάλας ἄλλης γυναικός! . . . Ναί, τὰ κύματα μ' ἐξέρριψαν ἐπὶ τοῦ παραλίου· γυνή τις μ' εὗρεν ἐκεῖ, μ' ἔφερεν εἰς τὸν οἶκόν της, καὶ αἱ φροντίδες της ἠδυνήθησαν νὰ μοὶ ἀποδώσωσι τὴν ζωήν, οὐχὶ ὅμως καὶ τὸ λογικόν. Ἐν διαστήματι τριῶν ἐτῶν, παράφρων ἐπλανώμην ἐπὶ τὰς ἀκτὰς τῆς θαλάσσης, καλοῦσα μὲ μεγάλας κραυγὰς τὸν σύζυγον, ὅστις ἐν τούτοις ἐπρόδιδε τὴν μνήμην μου, καὶ ὡρκίζετο εἰς ἄλλην τὸν ἔρωτα ὃν εἶχεν ὁρκισθῆ εἰς ἐμέ. Τίς οἶδεν ἂν ἐνθυμῆτο κἂν ὅτι εἶχα ζήσει, ὅτι τὸν εἶχα ἀγαπήσει. ὅτι εἶχα ἀποθάνει! . . . Τέλος ἐπανῆλθον εἰς ἐμαυτὸν, ἀνεκτησάμην τὸ λογικόν μου. Τρία ἔτη παθῶν καὶ θλίψεων, τρία ἔτη ὁλόκληρα δὲν ἴσχυσαν νὰ ἐξαλείψωσι τὸν ἔρωτά μου. Ἀναχωρῶ, φθάνω . . . καὶ οὔτε σύζυγον ἔχω πλέον, οὔτε ὄνομα! ἄλλη κατέσχε τὴν θέσιν μου . . ἄλλη ἠγαπήθη! . . . Ἄ δύνασθε νὰ εἰπῆτε ὅτι παράφρων ἀκόμη εἶμαι· ὅτι δὲν εἶμαι ἡ Ὄλγα Δυβάλ . . . Τίς μὲ γνωρίζει ἐν Γαλλίᾳ; . . Ἀπαρτίσατε τὸ ἔργον σας, Ἀλφόνσε, ἐκδιώξατέ με . . . Μὴ λάβετε δι' ἐμὲ εὐσπλαγχνίαν . . . Ὑπέφερα ἤδη τόσα, ὥστε δὲν δύναμαι σχεδὸν νὰ ὑποφέρω πλειότερα.

Ὁ Ἀλφόνσος ἔκρυψε τὴν κεφαλὴν εἰς τὰς χεῖρας τ υ· Ἡ Λουΐζα ἀνατετραμένη ἐπὶ τῆς ἕδρας της ἔχυνε πικρὰ δάκρυα.

— Καὶ οὔτε λέξιν κἂν . . . ἐπανέλαβεν ἡ Ὄλγα μετὰ πικρίας. Ἄ! πλήρη; εἶναι ὁ θρίαμβός σου, Λουΐζα. Ὁ Δυβὰλ βλέπων με δὲν ἠσθάνθη παρὰ φρίκην! Ἡ καρδία του καταρᾶται τὴν ἐπιστροφήν μου! . . . σὲ ἀγαπᾷ, σὲ . . . καὶ ὅμως κλαίει. Ἄ! ἐγὼ πρέπει νὰ κλαίω δάκρυα αἵματος, ἐγὼ, τὴν ὁποίαν ἀπωθεῖ, ἐγὼ τὴν ὁποίαν μισεῖ!

Ὁ Ἀλφόνσος ἀνύψωσε τὴν κεφαλὴν· ἡ ὠχρότης του ἦν πελιδνή. Ἠτένισεν ἐπὶ μίαν στιγμὴν τὰς δύο γυναῖκας αἵτινες ἦσαν ἐνώπιόν του· τὴν γλυκεῖαν καὶ δειλὴν του Λουΐζαν, καταβεβλημένην ὑπὸ τῆς ὀδύνης, καὶ τὴν Ὄλγαν, ἀγέρωχον καὶ φιλέκδικον· Ἔπειτα δ' εἶπε μὲ φωνὴν ὑπόκωφον καβραδεῖαν.

— Ὑποφέρεις, Ὄλγα ; . . καὶ ἐν τούτοις εἶσαι ἄδικος καὶ σκληρά. Τρία ὁλόκληρα ἔτη με προσεκάλεις . . . τρία σὲ ἔκλαυσα ὁλόκληρα ἔτη. Τότε ἄγγελός τις μ' ἐνεφανίσθη καὶ τὴν χεῖρά του μ' ἔτεινε. Μ' ὡμίλησε περὶ εὐτυχίας, καὶ εἰς τὴν λέξιν ταύτην, ἣν εἶχον ἀπομάθει, ἐσκίρτησεν ἡ καρδία μου καὶ τὸν ἠγάπησα! . . . ὡς ἀγαπᾷ τις ἐκεῖνον ὅστις τὸν σύρει ἀπὸ τὴν ἄβυσσον! . . Σήμερον σ' ἀνευρίσκω, καὶ ἄλλα με δεσμεύουν καθήκοντα . . . Με κατηγορεῖς διὰ τὸν φόβον μου! Ἄ! πίστευσόν με δὲν πάσχω δι' ἐμαυτὸν, δι' ἐμαυτὸν δὲν τρομάζω!

— Τὸ ἠξεύρω . . . τὸ ἠξεύρω . . . δι' αὐτὴν φοβεῖσαι, δι' αὐτὴν ὑποφέρεις.

— Λοιπὸν, ναὶ, ἐπανέλαβεν ὁ Ἀλφόνσος παροξυνθεὶς ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ τῆς Ὄλγας ἐγωϊσμοῦ, ναὶ, δι' αὐτὴν ὑποφέρω, διὰ τὴν πτωχήν μου Λουΐζαν! Δι' ἐμαυτὸν, ἀδιάφορον . . . ἡ εὐτυχία μου ἐξηφανίσθη. Μεταξὺ τῶν δύο ὑμῶν τεθειμένος, μέλλον δὲν δύναμαι πλέον νὰ ἐλπίσω. Αὐτὴν ὅμως ἥτις μ' ἀφιέρωσε τὴν ζωήν της, αὐτὴν ἥτις μ' ἔδωκε ὅλον αὐτῆς τὸν ἔρωτα, ἥτις ἀνέθετο ἐν ἐμοὶ πάσας αὐτῆς τὰς ἐλπίδας . . . αὐτὴν θρηνῶ, δι' αὐτὴν κλαίω! . . Ὦ! συγχώρησον, συγχώρησόν μοι, Λουΐζα μου!

Καὶ λέγων τὰς λέξεις ταύτας ἔπεσε γονυκλινὴς ἐνώπιον τῆς Λουΐζας καὶ ἔλαβε τὰς δύο της χεῖρας, τὰς ὁποίας κατέβρεξεν ἀπὸ δάκρυα, ἐπαναλαμβάνων «συγχώρησόν με!

Ἡ Ὄλγα ὠχρίασε καὶ ἐψιθύρισε.

— Ποτὲ οὕτως δὲν μ' εἶχες ἀγαπήσει!

— Σ' εἶχα ἀγαπήσει . . . ὤ! καὶ πολὺ μάλιστα! διότι εἰς διάστημα ἑξαμηνίας ὅλης συμβιώσεως ὑπῆρξες τυραννικὴ καὶ πλήρης ἐγωϊσμοῦ,

καὶ ἐγὼ ἐτύφλωττον πρὸς τοῦτο· ὅπως τὸ ἐννοήσω δὲ ἀπῃτεῖτο νὰ γνωρίσω ὅλην τῆς Λουΐζας τὴν ἀροσίωσιν. Σ' ἠγάπησα! διότι τὴν ἡμέραν καθ' ἣν σ' ἔχασα, ἐδέησε νὰ μὲ κρατήσουν δεδεμένον ἐπὶ τῆς κλίνης μου, διὰ νὰ μ' ἐμποδίσωσι τοῦ νὰ σ' ἀκολουθήσω εἰς τὰ κύματα! Σ' ἠγάπησα! διότι τρία ὅλα ἔτη ἀπέκρουσα πᾶσαν ἄλλην ἐπιθυμίαν, περιορισθεὶς μόνον εἰς τὸ νὰ σὲ θρηνῶ!.. Ἀλλὰ τότε, ἡ Λουΐζα ἐνεφανίσθη· ἡ Λουΐζα μ' ἐλάλησε περὶ σοῦ, ἔκλαυσε μετ' ἐμοῦ. Ἡ Λουΐζα ἀπὸ ἑνὸς ἤδη ἔτους σύζυγός μου, μ' ἀφιέρωσε καὶ τὴν ψυχήν της καὶ τὴν ζωήν της. Ἦτο νέα, ἦτον ὡραία, καὶ ὤφειλε ν' ἀγαπήσῃ τὸν κόσμον· ἀλλὰ τὸν ἀπηρνήθη πρὸς χάριν μου· ἀπῃρνήθη αὐτὴ ἑαυτήν, ὅπως ἴδῃ ἐμὲ εὐτυχῆ... καὶ θέλεις, προδότης καὶ ἀχάριστος, νὰ τὴν ἀποθήσω σήμερον;... Θέλεις ν' ἀποδώσω μῖσος ἀνθ' ὅλης τῆς εὐτυχίας, ἣν μοὶ παρέσχεν!... ὤ! ὄχι... ὄχι... δὲν δύνασαι παρὰ νὰ μᾶς κλαίῃς!

— Νὰ σᾶς κλαίω;... Καὶ ἐγώ! ἐγώ! εἶμαι καταδικασμένη λοιπὸν, νεκρὰ καὶ ζῶσα συγχρόνως, νὰ θεωρῶ τὴν εὐτυχίαν σας; Ὀφείλω, ἄχολος καὶ ἄφωνος, ἄνευ ὀνόματος, ἄνευ χαρᾶς ἐν τούτῳ τῷ κόσμῳ, νὰ κρύπτωμαι καὶ νὰ σᾶς ἀφίνω ν' ἀπολαμβάνετε ὅλα τὰ ἀγαθὰ, τὰ ὁποῖα μοὶ ἀφῃρέσατε; Ἠλπίσατε λοιπὸν ὅτι ἤθελα φοβηθῆ τὸν θόρυβον τὸν ὁποῖον ἐκάμετε, ὅτι ἤθελα ἀφήσει εἰς τὴν γυναῖκα τούτην καὶ τὸ ὄνομα καὶ τὴν θέσιν μου ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ συζύγου μου!... Οἱ νόμοι τῆς Γαλλίας θὰ μ' ἀποκρούσουν ὅταν παρουσιασθῶ καὶ διακηρύξω τὰ δίκαιά μου καὶ διώξω ἐκείνην ἥτις ἀφῄρπασε τ' ὄνομά μου...;

— Ἔστω λοιπὸν, εἶπε μετ' ἀγανακτήσεως ὁ Ἀλφόνσος, ἀφοῦ εἶσαι ἄσπλαγχνος πρὸς αὐτὴν, ἄσπλαγχνος θὰ ἦμαι καὶ ἐγὼ πρὸς σέ. Ναὶ, οἱ νόμοι θὰ σ' ἀποκρούσουν, διότι δὲν σὲ γνωρίζω! διότι ὅλοι γνωρίζουν ὅτι ἀπέθανες!.. Αἱ ὑποσχέσεις μου ὡς συζύγου εἶχον διαλυθῆ... ἤμην ἐλεύθερος, τὶς δύναται λοιπὸν νὰ μὲ καταδικάσῃ;

— Ἀ! θὰ τολμήσῃς!...

— Δὲν σὲ γνωρίζω!...

— Ἔστω λοιπόν· ἐδῶ ὑπάρχει ὁ πόλεμος, ἀλλὰ πόλεμος ἄσπονδος, ἀδιάλλακτος! Θὰ εἴπῃς ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων ὅτι εἶμαι ῥαδιοῦργος, ὅτι ψεύδομαι, ἀναισχύντως, ἄνευ συνειδήσεως, θὰ ἀτιμάσῃς τὴν γυναῖκα, τὴν ὁποίαν ἐνυμφεύθης ἐνώπιον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων! Ἔστω!,... Ἀλλὰ συλλογίσθητι ὅτι θὰ προσκληθοῦν καὶ μάρτυρες, ὅτι θ' ἀποδείξω ὅτι εἶμαι, αὐτὴ καὶ ὄχι ἄλλη, ἡ Ὄλγα-δὲ-Μόρτο, ἡ σύζυγος τοῦ Ἀλφόνσου Δυβὰλ, καὶ ὅτι τότε ὁ νόμος θ' ἀποφανθῇ ὑπὲρ ἐμοῦ. Μέχρις ἐκείνου, θὰ σᾶς ἀκολουθῶ βῆμα πρὸς βῆμα! ὡς φάντασμα θὰ τρέχω κατόπιν σας! πανταχοῦ θὰ φωνάζω. — Ἡ Ὄλγα ζεῖ, ἡ Ὄλγα ἐγὼ εἶμαι!... Εἶμαι ἡ γυνή του καὶ μ' ἐξεδίωξε καὶ μ' ἀπέβαλεν!... Εἶμαι ἡ γυνή του καὶ ἀνάνδρως μὲ ἀπῃρνήθη!... Ὦ! βλέπεις, Ἀλφόνσε, καὶ ἂν μέλλῃς ἐκ τούτου ν' ἀποθάνῃς, δὲν θὰ παραιτήσω τὴν ἐκδίκησίν μου.

Ἡ Λουΐζα τότε ἀπομάσσουσα τὰ καλύπτοντα τὸ ὡραῖον αὐτῆς πρόσωπον δάκρυα, ἠγέρθη, καὶ, στᾶσα μεταξὺ τῆς Ὄλγας καὶ τοῦ συζύγου της, συνῆψε τὰς χεῖρας καὶ εἶπεν ὀδυνηρῶς. — Ἀρκεῖ, ἀρκεῖ! πρὸς Θεοῦ! Ἡ σκηνὴ αὕτη εἶναι τρομερά! Μὴ τὴν παρατείνετε διότι μὲ φονεύετε!.. Ἀκούσατέ με λοιπόν... Ναὶ, τὸ εἴπατε, ἡ ἀξιοθρήνητος ἐνταῦθα εἶμαι ἐγὼ, διότι ἐγὼ ὀφείλω νὰ θυσιασθῶ. Ποτὲ δὲν θὰ συγκατατεθῶ ὥστε νὰ δικάσουν τὰ δικαστήρια τίς ἡμῶν δικαιοῦται νὰ φέρῃ τὸ ὄνομα τοῦ Ἀλφόνσου. Ἔχετε, κυρία, δίκαια προγενέστερα... ἀναμφισβήτητα... ἀναλάβετέ τα. Ἐγὼ θὰ ὑπάγω νὰ ζήσω εἰς μοναστήριόν τι. Ἀλφόνσε... Ἀλφόνσε... λησμόνησέ με, ἔσο εὐτυχής· ὑπὲρ τῆς εὐτυχίας σου θὰ παρακαλῶ τὸν Θεόν... Ὑμεῖς δὲ, κυρία... ἀγαπᾶτέ τον, ὡς τὸν ἠγάπησα... δι' αὐτὸν καὶ ὄχι δι' ὑμᾶς. Σᾶς ἀφίνω τὴν ἐντολὴν, τὴν ὁποίαν, ὡς ἐπίστευα, μ' εἶχεν ἀφήσει ἡ ἀποθανοῦσα Ὄλγα. Παρηγορεῖτέ τον· κάμετέ τον εὐτυχῆ... Ἀντὶ τούτου, κυρία, θὰ παρακαλῶ ἐπίσης καὶ δι' ὑμᾶς, καὶ οὔτε μῖσος, οὔτε ὀργὴν θὰ ἔχω καθ' ὑμῶν. Καθ' ἣν δ' ἡμέραν ὁ Θεὸς μ' ἀνακαλέσῃ παρ αὐτῷ, ἂν ἔλθητε νὰ μοὶ εἴπητε ὅτι βεβαία εἶναι ἡ εὐτυχία του!... θὰ σᾶς εὐλογήσω, κυρία, καὶ θὰ σᾶς ἀγαπήσω...

— Λουΐζα! Λουΐζα! ἀνέκραξεν ὁ Ἀλφόνσος μετὰ λυγμῶν, νομίζεις ὅτι συγκατανεύω νὰ χωρισθῶ ἀπὸ σοῦ!

— Ἐξεπλήρωσα καθῆκον, Ἀλφόνσε, καὶ οὐδὲ σὺ πρέπει νὰ παραβλέψῃς τὸ σόν. Ἡ ἀνάμνησις ἐτησίου εὐτυχίας ἔσεται ἡ παραμυθία μου... ὁ ἔρως μου θὰ ἦναι ἀκόμη ἡ χαρά μου, διότι ἐν τῇ δυστυχίᾳ μου, διαφυλάττω τοὐλάχιστον τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ σὲ κλαίω! Καὶ πάλιν ἐστὲ εὐτυχεῖς!..... Αὔριον, κυρία, ἐκείνη ἥτις σᾶς ἐπροξένησε τοσαύτας ὀδύνας θὰ ἦναι μακρὰν, πολὺ μακρὰν ἀφ' ὑμῶν... Παρακαλέσατε ἐπίσης τὸν Θεὸν δι' αὐτὴν, διότι σᾶς δίδει περισσότερον παρὰ τὴν ζωήν της!

Τὰς λέξεις ταύτας προφέρουσα, ἡ φωνὴ τῆς Λουΐζης εἶχεν ἐξασθενήσει· ἡ γενναιότης αὐτῆς τὴν ἐγκατέλιπε· καὶ, χωρὶς νὰ τολμήσῃ νὰ ῥίψῃ ἓν βλέμμα ἐπὶ τοῦ δυστυχοῦς συζύγου της, εἰσῆλθεν ἐσπευσμένως εἰς τὸν κοιτῶνά της.

Ὁ Ἀλφόνσος εἶχεν ἀναπέσει ἐπί τινος ἀνακλιντῆρος, ὡς ἄνθρωπος θανασίμως κατὰ τὴν καρδίαν τρωθείς. Ἀλλὰ καὶ ἡ Ὄλγα αὐτὴ, φρίττουσα διὰ τὸ κακὸν, τὸ ὁποῖον ἐπροξένησε, ἐκπεπληγμένη καὶ τεταραγμένη διὰ τὴν αὐταπάρνησιν τῆς δυστήνου Λουΐζης, ἤρχισε νὰ πιστεύῃ ὅτι ὀδυνηρὰν ἐκέρδησε νίκην. Οὐδὲ ἐτόλμα νὰ πλησιάσῃ εἰς τὸν Ἀλφόνσον, καὶ ἡ ἀγωνία της ηὔξανεν ἀπέναντι τῆς ἀγρίας τοῦ συζύγου της ἀπογνώσεως.

Ἡ σιωπὴ παρετάθη ἐπί τινας ἀκόμη στιγμάς· ἔπειτα ὁ Ἀλφόνσος ἀνύψωσε τὴν κεφαλήν· τὸ πρόσωπόν του ἦν γαληνιαῖον, τὸ μέτωπόν του ἥσυχον, καὶ χωρὶς λέξιν νὰ προφέρῃ ἐτήμανε, καὶ θαλαμηπόλος τις προσῆλθε.

— Ὁδήγησον τὴν κυρίαν, εἶπε δεικνύων τὴν Ὄλγαν εἰς τοὺς πρὸς τὸν κῆπον θαλάμους, καὶ τίποτε ἂς μὴ τῇ λείψῃ. Θελήσατε νὰ τὸν ἀκολουθήσητε, Ὄλγα· σᾶς ζητῶ μίαν ὥραν ὅπως σκεφθῶ τὶ πρέπει νὰ κάμω δι' ὑμᾶς... καὶ διὰ... θὰ μάθετε μετὰ μικρὸν τὴν ἀπόφασίν μου.

Βλέπουσα αὐτὸν τόσον ἐντελῶς κύριον ἑαυτοῦ, καὶ σχεδὸν εὐμενῆ αἰφνιδίως καταστάντα, ἡ Ὄλγα μεγάλας ἔσχεν ἐλπίδας, ἀλλὰ μὴ δυνηθεῖσα ὡς ἐκ τῆς συγκινήσεώς της νὰ λαλήσῃ, ἥρπασε τὴν χεῖρά του καὶ τὴν ἔφερεν εἰς τὰ χείλη της! Ὁ Ἀλφόνσος ἐμειδίασε θλιβερῶς καὶ ἔσφιγξε ἐλαφρῶς τὴν χεῖρα τῆς Ὄλγας, ἥτις ἐξῆλθε τῆς αἰθούσης μὲ τὴν παρήγορον ταύτην ἰδέαν.

— Μ' ἀγαπᾷ ἀκόμη... θὰ τὴν λησμονήσῃ!

Ἐν τούτοις εἰσελθοῦσα εἰς τὸν κοιτῶνα αὐτῆς, ἡ Λουΐζα ἠσθάνθη τὴν γενναιότητά της ἐκλιποῦσαν· ὁ παρελθὼν ἀγὼν τὴν εἶχε καταβάλει. Ἔπεσεν ἐπί τινος θρονίου, μὲ τὸ βλέμμα ἀτενὲς καὶ στυγνὸν, τοὺς χαρακτῆρας ἠλλοιωμένους ὑπ' ὀδύνης τὰς δυνάμεις της ὑπερβαλλούσης. Δὲν ἠδύνατο νὰ πιστεύσῃ τὴν τρομερὰν τῆς θέσεώς της πραγματικότητα, αὕτη ἡ τὴν προτεραίαν ἀκόμη τόσον εὐτυχής!.. Δυσκολίαν ἐδοκίμαζεν εἰς τὸ νὰ συναρμόσῃ τὰς ἰδέας της, καὶ ἀκριβῆ νὰ δώσῃ λόγον εἰς ἑαυτὴν τῆς πρὸ μικροῦ λαβούσης χώραν ἐκείνης σκηνῆς· διότι τὸ πνεῦμά της, ὁ νοῦς της παρεσύρετο ὑπὸ τοῦ ὁρμητικοῦ τῆς ὀδύνης αὐτῆς χειμάῤῥου· μία δὲ μόνη ἰδέα, μία μόνη φράσις ἀντήχει ἐν τῇ κατασπαραχθείσῃ καρδίᾳ της. Ὁ Ἀλφόνσος ἀπώλετο πλέον δι' αὐτήν! Ἐπὶ πολὺ ἔμεινεν εἰς τὴν κατάστασιν ταύτην, καὶ οἱ πόνοι της ἦσαν τόσον δρυμεῖς, ὥστε ἤλπιζεν ὅτι ὁ θάνατός της ἦν προσεχής, καὶ εὐχαρίστει τὸν Θεὸν διότι ἔδιδε τόσον ταχέως τέλος εἰς ζωὴν βασάνων καὶ δυστυχίας. Μετὰ μίαν ὥραν ὁλόκληρον τῆς ἀφώνου ταύτης ἀγωνίας, ἡ θαλαμηπόλος της εἰσῆλθε μηχανικῶς, ἀλλ' αἴφνης ἐθορυβήθη, ἔνευσεν εἰς τὴν ὑπηρέτριάν της ν' ἀποσυρθῇ, καὶ, ῥιφθεῖσα εἰς τὰ γόνατα, ἐφίλησε τοὺς γραφικοὺς χαρακτῆρας τοῦ γραμματίου ὅπερ εἶχεν ἀποσφραγίσει. Ἦτον ἐκ μέρους τοῦ Ἀλφόνσου.

Τὰ δάκρυα τὰ ὁποῖα τὴν ἔπνιγον εὗρον δίοδον τέλος, καὶ φλογερὰ ἐπὶ τοῦ χάρτου κατέπεσαν. Μετὰ δυσκολίας ἄρα κατώρθωσε ν' ἀναγνώσῃ τὰς λέξεις ταύτας.

« Λουΐζα, Λουΐζα μου, σύγγνωθί μοι! τελευταῖον τοῦτο σοὶ ἀπευθύνω ὑγίαινε. Οἱ ὀφθαλμοί μου δὲν θὰ σὲ ἰδοῦν πλέον! Ἡ καρδία μου δὲν θὰ κτυπήσῃ πλέον ἐπὶ τῆς ἐδικῆς σου! Σὲ χάνω, καὶ μετὰ σοῦ χάνω τὸ πᾶν ἐν τῷ κόσμῳ! Μὴ πιστεύσῃς ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ δεχθῶ δεσμοὺς ἄλλους... Οὔτε σέ! οὔτε αὐτήν!... Ἂν ἡ γυνὴ αὕτη μ' ἠγάπα, ἤθελεν εὐσπλαγχνισθῆ καὶ σὲ καὶ ἐμέ... Δὲν ἤθελεν ἔλθει, ἐγωϊσμὸν ἀποπνέουσα καὶ σκληρότητα, νὰ σ' ἁρπάσῃ τὸν σύζυγόν σου, νὰ σ' ἀποσπάσῃ ἀπὸ τὰς ἀγκάλας μου καὶ νὰ μοὶ ἐπιβάλῃ δεσμοὺς, τοὺς ὁποίους ὁ Θεὸς εἶχε διαλύσει!... Ναὶ, ἐν τῇ καρδίᾳ της ὑπάρχει περισσότερος ἐγωϊσμὸς παρὰ ἔρως, περισσοτέρα ματαιότης παρὰ ἀγάπη. Σὺ δὲ, Λουΐζα μου, σὺ ἀπήρτισας τὴν θυσίαν, ἠθέλησας νὰ μ' ἀπαλλάξῃς ἀπὸ ὀδύνας πολλάς... Ἀλλὰ σὲ χάνω, ἀλλὰ μ' ἐγκαταλιμπάνεις!... Καὶ ἐκείνη εἶναι ἐδῶ μὲ βλέμμα ἀτενὲς ἐπὶ τοῦ θύματός της!... Ἄ! πόσον πάσχω, Θεέ μου!... Ὄχι ὅμως, δὲν θὰ χαρῇ τὸν ἀποτρόπαιον αὐτῆς θρίαμβον! ὄχι, δὲν θὰ χαρῇ διὰ τὰ δάκρυά σου! ἢ τοὐλάχιστον μόνη δὲν θὰ κλαύσῃς! Μὲ κατεδίκασεν εἰς τὴν δυστυχίαν, πρέπει νὰ λάβῃ καὶ αὐτὴ τὸ μέρος της ἐξ αὐτῆς. Εἰς σὲ τ' ὄνομά μου, ὁ τελευταῖός μου λογισμός... Εἰς αὐτὴν, τοῦ συνειδότος οἱ ἔλεγχοι καὶ ἡ λήθη!...

« Ὑγίαινε, Λουΐζα μου!... Ὑγίαινε, ἄγγελέ μου παρήγορε! Παρακάλει τὸν Θεὸν νὰ μοὶ συγχωρήσῃ τὴν ἀπόγνωσίν μου... Παρακάλει... καὶ ἐγὼ ἐπίσης θὰ παρακαλῶ ὑπὲρ σοῦ... ὑπάγω νὰ σὲ περιμένω εἰς κόσμον καλήτερον.... Ὑγίαινε! »

Τὴν αὐτὴν στιγμὴν ἠκούσθη ἐκπυρσοκρότησις τρομερά. Ἡ Λουΐζα ἐξέπεμψεν ὀξεῖαν κραυγὴν καὶ ὥρμησε πρὸς τὸ δωμάτιον τοῦ Ἀλφόνσου. Ἀλλ' ὅταν ἔφθασεν ἐκεῖ, δὲν εὗρε πλέον παρὰ ἓν πτῶμα!

Ἔπεσε τότε γονυκλινὴς πλησίον αὐτοῦ, τὸν περιέβαλεν εἰς τὰς ἀγκάλας της, καὶ τὸν κατεκάλυψε μὲ δάκρυα καὶ φιλήματα. Ἡ Ὄλγα παρουσιάσθη, ἀκούσασα τὸν κρότον πυροβόλου ὅπλου, ὡς ἡ δυστυχὴς Λουΐζα· ἐστάθη δὲ παγωμένη ὑπὸ τρόμου.

— Ἀπέθανεν! εἶπε μὲ φωνὴν ὑπόκωφον.

— Ἀπέθανεν! ἐπανέλαβεν ἡ Λουΐζα μετ' ἀπελπισίας. Ἔπρεπε να θανατώσῃς ἐμὲ, ὦ Θεέ μου, καὶ νὰ τὸν ἀφήσῃς νὰ ζήσῃ!

— Ἐπροτίμησε τὸν θάνατον ἀπὸ τὴν Ὄλγαν, ἐψιθύρισεν ἡ νέα γυνὴ μὲ δριμυτάτην πικρίαν, ἄ! εἴσθαι εὐτυχὴς, σύ!... Ἐφονεύθη ἐξ ἔρωτος πρὸς σὲ καὶ ἐκ μίσους πρὸς ἐμέ... Καὶ ταῦτα εἰποῦσα, ὥρμησεν ἔξω τοῦ θαλάμου καὶ ποτὲ πλέον δὲν ἀνεφάνη, ποτὲ πλέον δὲν ἔμαθέ τις τί εἶχεν ἀπογίνει.

Ἡ δὲ Λουΐζα, ἡ ὡραία αὕτη καὶ τρυφερὰ γυνὴ ἣν εἷς μόνος ἔρως ἐκράτει ἐν τῇ ζωῇ, βραδέως ἐσβέσθη, καὶ τὸ πένθιμον αὐτῆς ἔτος δὲν εἶχε παρέλθει, καὶ μετέβη νὰ εὕρῃ τὸν λατρευόμενον σύζυγον, ὃν ἀπώλεσεν.

Ἐκ τοῦ Γαλ. ὑπὸ Π. Γ.

(Εὐτέρ. φύλ. 10 τόμ. ΣΤ')

ΕΡΩΣ ΗΓΕΜΟΝΙΔΟΣ.

Φανταστικὴ ἱστορία.

Ὑπῆρχέ τις κόρη τοσοῦτον ὡραία καὶ ἀγαθὴ, ὥστε ὁ κραταιότερος ἡγεμὼν τῆς Εὐρώπης ἂν ἀ-

πήντα αὐτὴν ἐντὸς καλύβης ἤθελεν ἀφήσει ὅλας τὰς ἡγεμονίδας ἵνα δώσῃ εἰς αὐτὴν τὸ στέμμα του καὶ τὴν χεῖρα. Ἀλλ' ἡ νέα αὕτη ἀντὶ καλύβης, κοιτίδα της εἶχε τὸ βάθρον τοῦ ὑψηλοτέρου θρόνου τῆς γῆς. Ἡ κόρη αὕτη ἦτον ἡ Μαρία Νικολαέβνα, ἡ προσφιλὴς θυγάτηρ τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ῥωσσίας.

Βλέπων αὐτὴν θάλλουσαν ὡς τοῦ Μαΐου τὸ ἄνθος καὶ παρὰ πάντων τῶν βασιλοπαίδων σπουδαζομένην, ὁ αὐτοκράτωρ ἀπέβλεψε πρὸς τὸν ὡραιότερον, τὸν πλουσιότερον καὶ τὸν ἰσχυρότερον αὐτῶν, καὶ μειδιῶν τῷ εἰδώλῳ αὐτοῦ, ὡς πατὴρ καὶ βασιλεύς.

— Τέκνον μου, εἶπεν εἰς τὴν νέαν, εἶσαι ἤδη ἐπίγαμος καὶ ἔκλεξα τὸν βασιλόπαιδα ὅστις θέλει σὲ κάμει βασίλισσαν, τὸν ἄνδρα ὅστις θέλει σὲ καταστήσει εὐτυχῆ...

— Τὸν ἄνδρα ὅστις θέλει μὲ καταστήσει εὐτυχῆ! ἐψιθύρισεν ἡ ἡγεμονὶς ἐρυθριῶσα καὶ ἀφεῖσα στεναγμὸν, μόνην ἀντίῤῥησιν τῆς καρδίας της. Λέγε, πάτερ μου, προσέθηκε βλέπουσα συνοφρυούμενον τὸν Τζάρον, λέγε, καὶ θέλω ὑπακούσει τὴν Μεγαλειότητά σου.

— Θέλεις ὑπακούσει! ἀνεφώνησεν ὁ αὐτοκράτωρ, τρέμων πρώτην ἤδη φορὰν ἐπὶ ζωῆς του· ἀπὸ καθήκον λοιπὸν μόνον θέλεις δεχθῆ σύζυγον ἀπὸ τὰς χεῖράς μου;

Ἡ νεᾶνις ἐτήρησε σιωπὴν καὶ ὑπέκλεψεν ἓν δάκρυ...

— Μὴ ἔδωκας τὴν καρδίαν σου εἴς τινα;

Ἡ νεᾶνις ἐσιώπα πάντοτε.

— Ἐξηγήσου, Μαρία, σὲ τὸ διατάττω...

Ἀκούσασα τὴν λέξιν ταύτην εἰς τὴν ὁποίαν ἑξήκοντα ἑκατομμύρια ἀνθρώπων ὑποτάσσονται, ἡ ἡγεμονὶς προσέπεσεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ αὐτοκράτορος.

— Ναὶ, πάτερ μου, ναὶ, ἡ καρδία μου δὲν μοὶ ἀνήκει πλέον. Ἀνήκει εἰς νέον ὅστις δὲν γνωρίζει τίποτε, οὔτε θέλει ποτὲ γνωρίσει, ἂν τοιαύτη ἦναι ἡ θέλησίς σου. Ἅπαξ ἢ δὶς μόνον μὲ εἶδε μακρόθεν καὶ ποτὲ δὲν ὡμιλήσαμεν ὁ εἷς τοῦ ἄλλου· δὲν θὰ ὡμιλήσωμεν ποτὲ, ἂν ἡ Μεγαλειότης Σου τὸ ἀπαγορεύῃ.

Ὁ αὐτοκράτωρ ἐσιώπησε καὶ αὐτὸς ἐν τῷ μέρει. Εἶχεν ὠχριάσει, τρὶς ἔδη μεγάλα ἐν τῇ αἰθούσῃ:... δὲν ἐτόλμα νὰ ἐρωτήσῃ τὸ ὄνομα τοῦ νέου... Αὐτὸν, ὅστις ἤθελεν ἀψηφήσει χάριν ἰδιοτροπίας, ὅλους τοὺς μονάρχας ὁδηγοῦντας τοὺς στρατούς των, ὁ ἄγνωστος οὗτος ὁ διαφιλονεικῶν αὐτῷ τὸν προσφιλέστερον θησαυρόν του, τὸν ἐρόβιζεν ἐν τῇ παντοδυναμίᾳ του.

— Εἶναι βασιλεὺς; ἠρώτησεν ἐπὶ τέλους.

— Ὄχι... πάτερ μου...

— Διάδοχος βασιλέως, τοὐλάχιστον;

— Ὄχι... πάτερ μου...

— Μέγας δούξ!

— Ὄχι... πάτερ μου...

— Υἱὸς βασιλευούσης οἰκογενείας;

— Ὄχι... πάτερ μου...

Εἰς ἑκάστην δὲ κατάβασιν τῆς κλίμακος ταύτης ὁ Τζάρος ἐφίστατο πνευστιῶν.

— Ἄρχων τις Ῥῶσσος;

— Ὄχι... πάτερ μου...

— Ξένος;

— Ναί... πάτερ μου...

Ὁ αὐτοκράτωρ κατέπεσεν ἐπὶ ἕδρας καὶ ἔκρυψε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ εἰς τὰς χεῖράς του, ὡς ὁ Ἀγαμέμνων κατὰ τὴν θυσίαν τῆς Ἰφιγενείας...

— Εἶναι εἰς τὴν Ῥωσσίαν; ἐπανέλαβε μετ' ἀγωνίας·

— Ναί... πάτερ μου...

— Εἰς Πετρούπολιν;

— Ναί... πάτερ μου...

Καὶ ἡ φωνὴ τῆς κόρης ἀπέλειπε.

— Ποῦ θὰ τὸν ἰδῶ; εἶπεν ὁ Τζάρος ἐγειρόμενος τρομακτικός.

— Αὔριον, εἰς τὴν ἐπιθεώρησιν...

— Καὶ ἐν τίνι θὰ τὸν γνωρίσω;

— Ἐν τῇ ἀξιοπρεπείᾳ του καὶ τῇ χαριτίτου... Εἶναι ὁ ὡραιότερος ἱππότης τῆς Εὐρώπης, ἔπειτα ἀπὸ Σὲ, πάτερ μου...

— Ἐν τίνι θὰ τὸν γνωρίσω; ἐπανέλαβεν ὁ Τσάρος κτυπῶν τὸν πόδα του.

— Φέρει λόφον πράσινον ἐπὶ τῆς περικεφαλαίας, καὶ ἀναβαίνει μέλαινα ἵππον....

— Καλά!... Ὕπαγε κόρη μου, καὶ δεήθητι τοῦ Θεοῦ νὰ εὐσπλαγχνισθῇ τὸν ἄνθρωπον τοῦτον.

Ἡ ἡγεμονὶς ἀπεχώρησε λειποθυμοῦσα, καὶ ὁ αὐτοκράτωρ ἐβυθίσθη εἰς τὰς σκέψεις του.

— Ἰδιοτροπία παιδός! εἶπε καθ' ἑαυτόν... ἀνοησία εἶναι ν' ἀνησυχῶ. Θὰ τὸν λησμονήσῃ!... πρέπει νὰ τὸν λησμονήσῃ! Καὶ τὰ χείλη του δὲν ἐτόλμων νὰ προφέρωσι τὴν φωνὴν τῆς καρδίας του· — πρέπει, διότι ὅλη μου ἡ ἰσχὺς θέλει εἶσθαι ἀσθενεστέρα τῶν δακρύων της!

Τὴν ἐπιοῦσαν, κατὰ τὴν ἐπιθεώρησιν, ὁ αὐτοκράτωρ τοῦ ὁποίου τὸ ἀετῶδες ὄμμα περιελάμβανε τὸ πᾶν δι' ἑνὸς βλέμματος, δὲν ἐζήτησε καὶ δὲν εἶδεν εἰς τὰ τάγματά του, εἰμὴ μόνον ἕνα λόφον πράσινον καὶ ἕνα ἵππον μέλανα... Ἀνεγνώρισε δὲ δι' αὐτῶν τὸν ἁπλοῦν συνταγματάρχην τῆς ἐλαφρᾶς ἵππου τῆς Βαυαρίας Μαξιμιλιανὸν-Ἰωσὴφ-Εὐγένιον Αὔγουστον Βωαρνὲ, δοῦκα τοῦ Λεὐχτεμβέργου, ὑστερότοκον τοῦ υἱοῦ Ἰωσηφίνης, στιγμιαίως αὐτοκρατορίσης τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Αὐγούστης Ἀμαλίας θυγατρὸς τοῦ Μαξιμιλιανοῦ Ἰωσὴφ τῆς Βαυαρίας, θαυμάσιον τῳόντι καὶ πολυθέλγητρον ἱππότην, ἀλλὰ τοσοῦτον ὑποδεέστερον τότε τῆς Μαρίας Νικολαέβνας, ὅσον εἷς στρατιώτης εἶναι ὑποδεέστερος τοῦ αὐτοκράτορος.

— Εἶναι δυνατόν; ἠρώτησεν ἑαυτὸν ὁ αὐτοκράτωρ προσκαλεσάμενος τὸν συνταγματάρχην, διὰ νὰ τὸν ἀποπέμψῃ ἀναμφιβόλως εἰς Μόναχον.

Ἀλλὰ καθ' ἣν στιγμὴν ἦν ἕτοιμος νὰ τὸν κεραυνώσῃ διὰ μιᾶς λέξεως, ἀναχαιτίσθη ἰδὼν τὴν θυγατέρα του λειποθυμήσασαν ἐν τῷ ὀχήματί της.

— Δὲν ὑπάρχει πλέον ἀμφιβολία, φεῦ! αὐτὸς εἶναι! διελογίσθη.

Καὶ στρέψας τὰ νῶτα εἰς τὸν ἐκπεπληγμένον ξένον, ἐπανῆλθε μετὰ τῆς Μαρίας εἰς τὰ ἀνάκτορα.

Ἐξ ὅλας ἑβδομάδας, παντὸς ὅ,τι δύναται νὰ ἐμπνεύσῃ ἡ φρόνησις, συγκερασμένη ἀπὸ ἀγάπην ἄμα καὶ αὐστηρότητα, ἐγένετο χοῆσις πρὸς ἐξάλειψιν τῆς εἰκόνος τοῦ συνταγματάρχου ἐκ τῆς ψυχῆς τῆς ἡγεμονίδος... Εἰς τὸ τέλος τῆς πρώτης ἑβδομάδος ἡ ἡγεμονὶς ἦτο μονήρης καὶ μελαγχολική· εἰς τὸ τέλος τῆς δευτέρας ἔκλαιε κατὰ μόνας, εἰς τὸ τέλος τῆς τρίτης, ἔκλαιεν ἐνώπιον πάντων· εἰς τὸ τέλος τῆς τετάρτης, ἤθελε νὰ θυσιάσῃ τὴν εὐτυχίαν αὐτῆς εἰς τοῦ πατρός της τὴν θέλησιν· εἰς τὸ τέλος τῆς πέμπτης ἠσθένησεν· εἰς τὸ τέλος τῆς ἕκτης ἔτρεχε κίνδυνον θανάτου.

Ἐν τούτοις, ὁ συνταγματάρχης τῆς Βαυαρίας βλέπων ὅτι εἶναι ὑπ' ὀργὴν ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ αὐτοκράτορος, μηδόλως τολμῶν κἂν νὰ ὁμολογήσῃ εἰς ἑαυτὸν τὸ αἴτιον, δὲν περιέμενε τὴν ἀπόλυσίν του, διὰ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὸ σύνταγμά του... Ἦτον ἕτοιμος νὰ λάβῃ τὴν ὁδὸν τοῦ Μονάχου, ὅτε εἷς ὑπασπιστὴς τοῦ Τζάρου ἦλθε ζητῶν αὐτόν.

— Ἐχρεώστουν ν' ἀναχωρήσω χθὲς, εἶπε καθ' ἑαυτόν· ἀπέφευγα ἴσως τὴν κατ' ἐμοῦ ὀργήν... εἰς τὴν πρώτην λάμψιν τῆς ἀστραπῆς πρέπει τις νὰ προφυλαχθῇ ἀπὸ τὸν κεραυνόν.

Καὶ ἰδοὺ, ὁποῖος κεραυνὸς τὸν ἀνέμενε.... Εἰσήχθη εἰς τὸν θάλαμον ἔνθα μόνον οἱ βασιλεῖς ἦσαν δεκτοί. Ὁ αὐτοκράτωρ εἶχεν ὠχρὸν τὸ πρόσωπον καὶ ὑπόδακρυ τὸ ὄμμα, ἀλλὰ τὸ ἦθός του ἦτο σταθερὸν καὶ ἀμετάτρεπτον.

— Συνταγματάρχα δοὺξ, εἶπε περιβάλλων αὐτὸν καὶ ἐτάζων δι' ἑνὸς βλέμματος· εἶσαι εἷς τῶν ὡραιοτέρων ἀξιωματικῶν τῆς Εὐρώπης. Λέγουν ἐπίσης, καὶ πιστεύω καὶ ἐγὼ, ὅτι ἔχεις πνεῦμα ἔξοχον, ἀγωγὴν σοφὴν, ζωηρὰν περὶ τὰς τέχνας αἴσθησιν, καρδίαν εὐγενῆ, καὶ ἔντιμον χαρακτῆρα... Πῶς εὑρίσκεις τὴν μεγάλην δούκισσαν θυγατέρα μου, Μαρίαν Νικολάεβναν;

Ἡ ἐρώτησις αὕτη, ἡ γενομένη οὕτως ἐξ ἐφόδου ἔῤῥιψεν εἰς ἴλιγγον τὸν νεανίαν... Καιρὸς νὰ τὸ εἴπωμεν, ὁ νέος ἐθαύμαζεν, ἐλάτρευε τὴν ἡγεμονίδα, χωρὶς καὶ μόνος του νὰ τὸ πιστεύῃ, ἐλάτρευεν αὐτὴν ὡς ὁ θνητὸς λατρεύει ἄγγελον ἐπουράνιον, ὡς ὁ καλλιτέχνης λατρεύει τὸ ἰδανικὸν τοῦ κάλλους.

— Τὴν ἡγεμονίδα Μαρίαν, Μεγαλειότητε; ἐκραύγασεν, ἀναγινώσκων τέλος ἐν τῇ καρδίᾳ του, ἀλλὰ χωρὶς νὰ τολμήσῃ νὰ ἐτάσῃ καὶ τὴν τοῦ αὐτοκράτορος· ἡ ὀργή σου ἤθελε μὲ συντρίψει ἂν σοὶ ἔλεγον τὸ τὶ φρονῶ περὶ αὐτῆς, καὶ ἤθελα ἀποθάνει ἀπὸ εὐτυχίαν, ἂν μοὶ ἐπέτρεπες νὰ τὸ εἰπῶ...

— Τὴν ἀγαπᾷς! ἔχει καλῶς! ἐπανέλαβεν ὁ Τζάρος μειδιῶν γλυκύ.

Καὶ ἡ βασιλικὴ χεὶρ, παρ' ἧς ὁ νεανίας ἀνέμενε τὸν κεραυνὸν, ἐνεχείρισεν αὐτῷ τὸ δίπλωμα τοῦ γενικοῦ ὑπασπιστοῦ τῆς αὐτοκρατορίας, τὸ τοῦ διοικητοῦ τῆς ἐφίππου σωματοφυλακῆς καὶ τῆς μοίρας τῶν οὐσσάρων, τὸ τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ σώματος τῶν μηχανικῶν, τοῦ προέδρου τῆς Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν, τοῦ μέλους τῶν πανεπιστημίων τῆς Πετρουπόλεως, τῆς Μόσχας, τῆς Καζάνης κτλ. κτλ. καὶ σὺν πᾶσι τούτοις τὸν τίτλον τῆς Αὐτοκρατορικῆς Ὑψηλότητος καὶ τινα ἑκατομμύρια εἰσοδήματος.

— Τώρα, εἶπεν ὁ Τζάρος εἰς τὸν νεανίαν ἐξαλλον ἀπὸ χαρὰν, θέλεις ν' ἀφήσῃς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Βαυαρίας καὶ νὰ γίνῃς σύζυγος τῆς ἡγεμονίδος Μαρίας;

Ὁ ἀξιωματικὸς τοῦτο μόνον ἠδυνήθη νὰ πράξῃ τὸ νὰ ῥιφθῇ γονυπετὴς καὶ νὰ καταβρέξῃ μὲ τὰ δάκρυά του τὰς χεῖρας τοῦ Αὐτοκράτορος.

— Βλέπεις ὅτι ἀγαπῶ καὶ τὴν θυγατέρα μου! εἶπεν ἀνεγείρων τὸν γαμβρόν του καὶ ἐναγκαλιζόμενος αὐτόν...

Τὴν 14 του ἑπομένου Ἰουλίου, ἡ μεγάλη δούκισσα ἐπανέλαβε τὴν ὑγείαν, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ζωὴν, καὶ ὁ δοὺξ Βωαρνὰὶ τοῦ Λεὐχτεμβὲργ ἐνυμφεύετο αὐτὴν ἐνώπιον τῶν ἀντιπροσώπων ὅλων τῶν βασιλικῶν οἰκογενειῶν τῆς Εὐρώπης.

Πρᾶξίς τοιαύτη πατρικῆς στοργῆς ἔπρεπε ν' ἀνταμείψῃ αὐτόν τε καὶ τὴν θυγατέρα του δι' αἰῶνος ὅλου εὐτυχίας... Ἀλλ' ὁ Ὕψιστος, οὗ τὰ κρίματα ἄβυσσος ἄλλως ἐκέλευσε. Τὴν παρασκευὴν, 5 τοῦ λήξαντος Νοεμβρίου, ὁ δοὺξ τοῦ Λεὐχτεμβὲργ ἀπέθνησκε εἰς τὸ ἄνθος τῆς ἡλικίας του, ἄγων τὸ τριακοστὸν πέμπτον ἔτος, φανεὶς ἄξιος μέχρι τέλους τῆς ὡραίας αὐτοῦ τύχης, ἀφεὶς δὲ τὴν Μαρίαν Νικολάεβναν εἰς πένθος ἀπαρηγόρητον.

Θὰ σπεύσωσι βεβαίως ὅλοι οἱ νεαροὶ τῆς γῆς ἡγεμόνες νὰ ζητήσωσι τὴν χεῖρά της, ἀλλ' αὕτη ὑπῆρξε γυνὴ λίαν εὐτυχὴς, ὥστε νὰ συγκατανεύσῃ νὰ γίνῃ βασίλισσα. (Μετάφρασις) * * *

Ο ΛΕΑΝΔΡΟΣ

Ἑλληνικὴ εἰκών.

(Συνέχεια, ὅρα φυλλάδιον 8.)

Ε'.

Μάταιον νὰ παρενθέσωμεν ἐνταῦθα τὰς φλογερὰς ἐκείνας καὶ θρηνώδεις σελίδας τοῦ δυστυχοῦς νεανίου. Ἕκαστος φαντάζεται τὶ δύναται νὰ ἐκχύσῃ ψυχὴ παλαίουσα πρὸς ἅπαντα τὰ δεινὰ τῆς ζωῆς, καρδία τραυματισθεῖσα εἰς πάσας τὰς ἐφέσεις της, ὅτε μόλις ἠνοίγετο εἰς τὴν ὕπαρξιν.

Χειμῶνες τῆς ψυχῆς, δεινότεροι τῶν τρικυμιῶν τοῦ πελάγους, πόσων θνητῶν ὑπάρξεις ἐμαράνατε ἢ συνετρίψατε προώρως! Καὶ οὗτοι μὲν εὐτυχεῖς, διότι εὗρον λιμένα νήνεμον καὶ ἀκύμονα εἰς τοὺς κόλπους τοῦ μνήματος, ἀλλ' οἱ ἐπιζήσαντ-

τες, ὦ, δυστυχεῖς ἐκεῖνοι! εἶναι ὡς συντρίμματα ἄμορφα ναυαγίου· δι' αὐτοὺς εἰς τὸ ἑξῆς μελαναυγὴς εἶναι ὁ οὐρανὸς, ἡ ζωὴ παρίσταται ἄνευ θελγήτρου καὶ μαγείας, ὡς σκιαὶ νερτέρων, ὡς *ξένα ὄνειρα* περιφέρονται εἰς κόσμον, εἰς ὃν εἶναι ἀλλότριοι . . .

Πολλάκις μεταξὺ γράφων τὰς παθήσεις του, ὁ δυστυχὴς Λέανδρος παρήτει τὸν κάλαμον, καὶ ῥίπτων τὸ πρόσωπον ἐπὶ τῆς στρωμνῆς του, κατέβρεχεν αὐτὴν μὲ πικρὰ δάκρυα.

— Διατὶ, ἐκραύγαζεν ἐν τῷ ἄλγει του, διατὶ συνέλαβέ με κοιλία μητρὸς, τὶ μ' ἔτεκεν εἰς τὰς βασάνους; . . . διατὶ, Θεὲ πολυεύσπλαγχνε δὲν ἔδωκας καὶ εἰς ἐμὲ ψυχὴν καὶ φρόνημα, ὅμοιον πρὸς τὰ τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων; . . .

Καὶ τοὺς ψαλμοὺς ἔχων ἀνεῳγμένους ἐνώπιόν του καὶ πλήρης θρησκευτικοῦ αἰσθήματος ἀνεγίνωσκεν·

» Ἐλέησέ με, Κύριε, ὅτι ἀσθενὴς εἰμὶ, ἴασέ με, κύριε, ὅτι ἐταράχθη τὰ ὀστᾶ μου καὶ ἡ ψυχή μου ἐταράχθη σφόδρα . . . Ἐκοπίασα ἐν στεναγμῷ μου, λούσω καθεκάστην νύκτα τὴν κλίνην μου, ἐν δάκρυσί μου τὴν στρωμνήν μου βρέξω . . . »

Ἐνοήσατέ ποτε τὸ παράπονον τοῦτο τῆς ψυχῆς; Τί ὡς πρὸς τὴν ἀλγηδόνα ταύτην, αἱ σφοδρότεραι ὀδύναι τοῦ σώματος; Ὤ! τότε ἡ καρδία σπαράσσεται καὶ ὁ κλαυθμὸς ἐκρέει ἀπὸ τὰ μυχάτατα τοῦ ὄντος ἡμῶν . . . οὐδεμία ἐπίγειος ἰσχύει ἐπ' αὐτῆς παρηγορία, καὶ τότε δὴ, τότε ἐπικαλεῖται ὁ ἄνθρωπος τὸν θάνατον, ἢ συλλαμβάνει σκοποὺς μαύρους αὐτοχειρίας, ἂν δὲν κατέρχεται οὐρανόθεν θεία παρήγορος, ἡ Πίστις.

Καὶ ἔκλαιεν ὁ τάλας, διότι ταχύδρακρυς ἡ νεότης εἰς τὰς θλίψεις.

Ἀλλ' αἴφνης ἡ ἐνθύμησις τῆς Ἰουλίας, ἡ γλυκεῖα, ἅμα καὶ σκληρὰ αὕτη ἐνθύμησις ἐγείρετο ἐνώπιόν του.

Ἡ παρθένος αὕτη ἐξέβαλλεν ἀπὸ τῆς καρδίας του τὸν πρῶτον ἐρωτικὸν ἦχον, πρὸς αὐτὴν ἀνετάθη ἡ πρώτη μελῳδία τῆς καρδίας του, ὡς ἐκελάδει ποτὲ ὁ ἀνδριὰς τοῦ Μέμνωνος, ἀπὸ τὰς πρώτας θιγόμενος ἀκτίνας τοῦ ἀνατέλλοντος ἡλίου.

Καὶ τώρα ἔλειπε μὲν ἡ παρουσία τοῦ ἡλίου τούτου, ἀλλ' ἔμενεν ὡς ἀμυδρά τις καὶ ἀμαυρὰ ἀντιλαμπὴ, ἡ ἀνάμνησις, ἥτις ὄχι πλέον μελῳδίας, ἀλλὰ στεναγμοὺς ὀδυνηροὺς τοῦ στήθους του ἀπέσπα. . .

Ἠδύνατο νὰ λησμονήσῃ τὴν Ἰουλίαν ἀσπαράκτως; Ἠδύνατο νὰ συντρίψῃ οὕτως, αἴφνης καὶ διὰ μιᾶς, τὸ εἴδωλον ἐκεῖνο τῆς καρδίας του, τὸ εἰσέτι λατρευόμενον; . . . Ἂς εἴπωσιν ὅσοι ποτὲ ἠγάπησαν τὸν πρῶτον ἐκεῖνον καὶ ἄδολον ἔρωτα.

Ἂν συνέτριβεν αὐτὸ, ἠσθάνετο, ὅτι ἤθελε καὶ αὐτὸς συντριβῇ· τοσοῦτον δυσαπαλλάκτως εἶχεν αὐτῆς . . . ἀλλὰ τότε οἱ γονεῖς του; οἱ ἀνήλικοι ἀδελφοὶ καὶ ἀδελφαί του; . . .

Καὶ οἱ κλαυθμοί του διήρκουν μὲν, ἀλλ' ἐπήρχετο ἡ ἀπόφασις καὶ ἡ γενναιότης, καὶ χάριν τῶν γονέων του, χάριν τῶν ἀδελφῶν του, ὁ ἀγαθὸς υἱὸς ἦν ἕτοιμος νὰ ὑποστῇ πᾶσαν ἀλγηδόνα τῆς ψυχῆς.

Κατὰ τῆς σκληρᾶς κόρης δὲν παρεπονεῖτο ὁ τάλας. Ἐφρόνει, ἐν τῇ παιδικότητι τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, ὅτι δὲν ἠδίκει ἡ νέα, προτιμῶσα νεανίαν ἄλλον, λαμπρότερον αὐτοῦ φαινόμενον. Ἐκεῖνος μὲν ἦτο γόνος ἐπισήμου οἰκογενείας, νέος πολυτάλαντος, αὐτὸς δὲ τὶ ἦτο; . . . μόνον ποιητής.

Ἐσκέπτετο ὁ δυστυχὴς ὀρθῶς. Ἡ εὐφυΐα, ἡ εὐγένεια τῶν αἰσθημάτων, ἡ ἀρετὴ οὐδέποτε σχεδὸν ἐθεωρήθησαν προσόντα τινὰ ἄξια λόγου ἐν τῇ κοινωνίᾳ· ἐν Ἑλλάδι δὲ βλέπομεν τοῦτο ἐπικρατοῦν σήμερον, οὐ μόνον ἐν τῷ κοινωνικῷ βίῳ, ἀλλὰ πρὸ πάντων ἐν τῷ δημοσίῳ, ὅπου μάλιστα ἡ χρηστότης, ἡ ἀρετὴ, αἰσθημάτων ἡ εὐγένεια εἶναι προσόντα γελοῖα, προσόντα καταστροφῆς, καὶ ἰδοὺ τὸ κυριώτερον ἴσως αἴτιον τῆς ἐνεστώσης ἡμῶν νόθου καταστάσεως.

Ἀλλ' ἂν ὁ Λέανδρος εἶχε μείζονα πεῖραν τοῦ κόσμου, ἐὰν δὲν ἦτον αὐτὸς ὁ παθὼν, εἰς τὸ ἄγαν φρόνημα τῆς παρθένου ἤθελεν ἰδεῖ μίαν τῶν ἀρετῶν τῆς γυναικὸς, κατὰ τὴν κρίσιμον ἐκείνην καὶ ὡραίαν ἡλικίαν. Τὸ εὐμετάβλητον δὴ τοῦτο καὶ θετικὸν σώζει πολλὰς νέας ἐκ τῶν παρεκτροπῶν, καὶ ἐπὶ τέλους συζύγους ἀγαθὰς καὶ εὐτυχεῖς ἀναδεικνύει. Οὕτως, ὁ Δημιουργὸς, προικίσας τὴν γυναῖκα διὰ καλλονῆς ὅτνως θείας, ἐνεφύσησεν αὐτῇ καὶ φρόνησιν ὑπὲρ τὴν τοῦ ὄφεως.

ς'.

Ἡ Ἰουλία μὴ βλέπουσα πλέον τὸν Λέανδρον, δὲν ἠσθάνθη κατ' ἀρχὰς σχεδὸν τὴν ἀπουσίαν του, ὅλη ἤδη ἐνασχολουμένη εἰς τὴν νέαν *κατάκτησίν* της. Λέγομεν δὲ κατάκτησίν της, διότι πρὸς τὸν Λέανδρον μὲν ἠσθάνθη πάλλουσαν σφοδρῶς τὴν καρδίαν, πρὸς δὲ τὸν Κλεάνθην μετρίως. Ἄρα δὲν ἠγάπα αὐτὸν, ἀλλ' ἀπὸ ματαιότητα καὶ φρόνησιν ἁπλῶς ἐδέχθη τὴν λατρείαν του.

Ἠνείχετο νὰ εἴπωσιν ἐν τῷ κόσμῳ, ὅτι σπουδάζεται ὑπὸ ἐπιφανοῦς νεανίου, ἀλλ' ἔφριττεν ἐπὶ τῇ ἰδέᾳ τοῦ νὰ εἴπωσι τὸ αὐτὸ καὶ περὶ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀγωνιστοῦ.

Ἔχουσα πατέρα, ἐπίσημον κατέχοντα θέσιν ἐν τῇ κοινωνίᾳ, ἠδύνατο νὰ συζευχθῇ ἄλλον τινὰ ἢ νέον δυνάμενόν ποτε νὰ ὑπουργήσῃ, ν' ἀναβῇ εἰς τὴν ἕδραν τοῦ Γερουσιαστοῦ, δεκτὸν εἰς τοὺς ἀνακτορικοὺς χορούς; — Ἄπαγε· ἀλλὰ δὲν ἠσθάνθη κλίσιν πρὸς αὐτόν; Δὲν σημαίνει· τώρα μὲν ὑποκρίνεται ὅτι ἀγαπᾷ, θέλει δὲ τὸν ἀγαπήσει σύζυγόν της.

Ἀλλὰ, θὰ μᾶς ἐρωτήσει συνοφρουμένη ἀγχίνους τις νεᾶνις, τοιαύτη ἄραγε εἶναι πάντοτε ἡ καρδία τῆς κόρης; — Ὄχι, ἀποκρινόμεθα· ἡ μὲν φύσις ἔπλασεν αὐτὴν ἀγάπης καὶ τρυφερότητος ταμεῖον· ἐν τῇ φυσικῇ, ἐν τῇ ἀδόλῳ αὐτῆς καταστάσει, ἡ νεᾶνις μακρύνει πάντα λογισμὸν μὴ ἐκ τῆς καρδίας της ἐκπορευόμενον· ἀγαπᾷ τότε ἵνα ἀγαπᾷ, καὶ μόνος ὁ ἔρως εἶναι ἡ ὕπαρξίς της.

Ἀλλ' ἡ κοινωνία μετέβαλε τὴν καρδίαν ταύτην μετέβαλε αὐτὴν σύμφωνα πρὸς τὰς σκληρὰς ἀπαιτήσεις της, ὅπως χλοερόν τι καὶ κατάσκιον χωρίον, ὅπου δροσεραὶ περιπνέουσιν αὖραι, ὅπου ῥυάκια διαυγῆ ῥέουσι καὶ μυνηρίζουσι, μεταβάλλει ἡ χεὶρ τοῦ κοινωνικοῦ ἀνθρώπου εἰς πόλιν ἄσκιον καὶ κανονικήν.

Ἡ νεᾶνις εἰς τὰς σκέψεις αὐτῆς, τὶ ἄλλο πράττει, ἢ τὸ νὰ μιμῆται τὸν ἄνδρα ὅσις τὴν ἀγάπην, τὸν Ὑμέναιον, μέσον χρηματισμοῦ κατέστησεν· Ἔπαυσεν οὗτος νὰ βλέπῃ τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ βίου εἰς τὴν συμφωνίαν τῶν αἰσθημάτων, εἰς τὴν ἀμοιβαίαν ἀγάπην, εἰς τὰς ἀρετὰς καὶ τὰ προτερήματα τῆς γυναικός· δι' αὐτὸν ἡ εὐδαιμονία εἶναι μόνον τὰ χρήματα. — Ἡ γυνὴ τὸν ἐμιμήθη.

Ἀλλ' ἡ γυνή! . . Ὅσον καὶ ἂν ἀποξηράνωσι τὴν καρδίαν αὐτῆς αἱ κοινωνικαὶ ἀπαιτήσεις, ὄχι, δὲν θέλουν στερεύσει ὁλοτελῶς τὴν μυχίαν ἐκείνην καὶ ἀνεξάντλητον πηγὴν τῆς στοργῆς, τὴν ἐγκρυπτομένην εἰς τὰ βαθύτερα τῆς γυναικείας οὐσίας.

Πληρώσατε τὴν γυναῖκα δι' ὅλων τῶν εὐτυχιῶν, ἀναβιβάσατε αὐτὴν εἰς θρόνον βασιλίσσης, ἀλλ' ἐλεύσεται στιγμὴ, ὅτε θέλει αἰσθανθῆ αἴφνης τὸ κενὸν τῆς καρδίας της, καὶ τότε θέλει περιφρονήσει δόξαν, πλούτη, ὑπόληψιν, θέλει θυσιάσει τὰ πάντα, χάριν τῆς μόνης, τῆς μιᾶς αὐτῆς θεότητος, — τοῦ αἰσθήματος.

Ὁ ἄνθρωπος, φεῦ! ἐπλάσθη ὅλος ἀντίφασις, ἐξόχως δὲ τὸ τελειότερον τοῦ Ὑψίστου πλάσμα, διότι ἐπλάσθη καὶ τὸ τελευταίον — ἡ γυνή! Ὁ σοφὸς Σολωμὼν ἐγεύθη πάσας τὰς τέρψεις τῆς ζωῆς, ἀλλ' οὐδὲν ἐπλήρωσε τὴν ψυχήν του, ὁρμῶσαν διηνεκῶς πρὸς ἄγνωστόν τι ἀγαθόν — τὸν οὐρανόν. Οὕτω καὶ ἡ γυνὴ καὶ ἐν μέσῳ λαμπρότητος, καὶ ἐν μέσῳ εὐτυχιῶν, καὶ ἐν μέσῳ αὐτῆς τῆς δυστυχίας, θέλει αἰσθανθῆ ποτε τὴν καρδίαν αὐτῆς ὁρμῶσαν πρὸς τὸ ὑπέρτατον αὐτῇ ἀγαθὸν, πρὸς τὸν οὐρανὸν αὐτῆς — τὸν ἔρωτα.

Οὕτως, ἂν ἡ Ἰουλία ἤθελε νὰ περιποιῆται αὐτὴν ὁ λαμπρὸς νέος, ὁ Κλεάνθης, τὸν ἤθελε μνηστῆρά της καὶ ἐπὶ τέλους σύζυγόν της· ἀλλὰ μετὰ παρέλευσιν ἑνὸς μόλις μηνὸς ἐμνήσθη τῆς ἀδόλου, τῆς ποιητικῆς ἐκείνης λατρείας τοῦ ἀφανοῦς νέου . . . καὶ τοῦτο ἔφερε κατὰ στιγμὰς ἀλλοίωσίν τινα τῶν τρόπων της καὶ ψυχρότητα πρὸς τὸν Κλεάνθην.

Πολλάκις, ἐνῷ ἔμενεν εἰς τὸ παράθυρον τῆς αἰθούσης, ῥεμβάζουσα καὶ θεωμένη τὴν ἐνώπιόν της ποικίλην σκηνὴν τοῦ ἀττικοῦ ὁρίζοντος, καὶ πρὸς τὴν θέαν ἐκείνην καὶ τοὺς ῥεμβασμούς της ἐπεφαίνετο αἴφνης ἡ μελαγχολικὴ μορφὴ τοῦ Λεάνδρου καὶ τὸ δειλὸν αὐτοῦ βλέμμα καὶ ἡ σιωπηλὴ λατρεία του . . . συνέβαινε νὰ ἔλθῃ ὁ Κλεάνθης (εἶχεν ἐλευθέραν τὴν εἴσοδον ὁ νεανίας) καὶ νὰ διακόψῃ οὕτω τὰς γλυκείας τῆς νέας ὀνειροπολήσεις . . .

Καὶ ὁ μὲν Κλεάνθης δὴν προσεῖχεν εἰς τὴν ἀφανῆ σχεδὸν δυσαρέσκειαν, ἥτις εἰκονίζετο ἐν τῷ ἅμα εἰς τὸ πρόσωπον τῆς Ἰουλίας, διότι Νάρκισος αὐτὸς τὸ ἦθος μᾶλλον ἢ τὴν μορφὴν, ἢ αὐτάρεσκος, *fat*, ὡς ἤθελεν ὀνομάσει αὐτὸν Γάλλος ἀνὴρ, ἐφρόνει ὅτι οὐδεμία νέα ἠδύνατο ν' ἀντιστῇ εἰς τὸ κάλλος αὐτοῦ καὶ τὰ θέλγητρα, καὶ ἀπέδιδε τὸ σκυθρωπὸν τῆς Ἰουλίας εἰς δυσδιαθεσίαν τινὰ, ἡ δὲ τοῦτο τῳόντι προφασιζομένη, ἀλλ' ἠρώτα καθ' ἑαυτὴν ἐν τίνι δικαιώματι ἤρχετο ὁ νεανίας οὗτος, ὁ ἀποσπάσας αὐτὴν τοῦ ἀγνοῦ ἐκείνου ἔρωτός της, νὰ τὴν διακόπτῃ καὶ εἰς τοὺς ῥεμβασμούς της; Καὶ τότε ἦν ἑτοίμη νὰ διαῤῥήξῃ πᾶσαν μετὰ τοῦ Κλεάνθους φιλίαν, νὰ περιφρονήσῃ αὐτὸν καὶ οὕτω νὰ τὸν ἀπομακρύνῃ ἀπ' αὐτῆς καὶ νὰ παραδοθῇ ἐκ νέου εἰς τὸ γλυκὺ ἐκεῖνο καὶ τερπνὸν ῥεῦμα τοῦ πρώτου αὐτῆς αἰσθήματος. Τοιαῦται, φεῦ! ἀντιφάσεις καταπολεμοῦσιν ἀδιακόπως τὴν ἀθλίαν καρδίαν τοῦ ἀνθρώπου· ποθεῖ σήμερον πρὸς ὅτι χθὲς ἦν ἀδιάφορος, λαμβάνει κόρον πάντων ὅσα τῇ ἦσαν χθὲς προσφιλῆ, ἐκμαίνει αὐτὴν ἡ ἐναντιότης, ἡ λήθη . . .

Ἀλλ' ἅμα, προέφθανεν ἡ *φρόνησις*, ὡς ἡ Ἀθηνὰ τοῦ Ὁμήρου, καὶ ὄπισθεν ἱσταμένη, *ξανθῆς κομης* εἶλκε τὴν ἀλγοῦσαν νέαν, καὶ ἓν τῆς μητρὸς βλέμμα, ἂν ἐτύγχανεν αὐτοῦ, μετέτρεπον τὴν ἀπερίσκεπτον ἀπόφασίν της.

Ζ'.

Τίς νέα καθεκάστην σχεδὸν δὲν ἠσθάνθη τὴν πάλην ταύτην, τὴν σκληρὰν, φεῦ! ἐντὸς τῆς καρδίας της; Τὸ αἴσθημα καὶ τό καθῆκον συγκρούονται ἐν αὐτῇ, σπαράσσουσιν ἐνίοτε τὰ σπλάγχνα τῆς παρθένου, ἀλλὰ, κατ' εὐτυχίαν σπανίως νικᾷ... τὸ αἴσθημα, διότι εἶναι ἀδυσώπητοι αἱ κοινωνικαὶ ἀπαιτήσεις.

Εὐτυχὴς, καθ' ἡμᾶς, ἡ νέα ἐκείνη, ἥτις δὲν ἔχει νὰ ὑποστῇ τοιαύτην πάλην, ἥτις διασώζει τὴν καρδίαν της ψυχρὰν, ἀπρόσβλητον ἀπὸ πάσης τρυφερᾶς παθήσεως, ἀναμένει τὴν χεῖρα ἐκείνου, ὃν ἡ πρόνοια ἔταξεν ἄνωθεν αὐτῇ νυμφίον, καὶ ἀπαθὴς, ἀτάραχος, μηδὲ στρεφομένη εἰς τὰ ὀπίσω, ὁδηγεῖται παρ' αὐτοῦ εἰς τὸ βωμὸν τοῦ Ὑμεναίου. Κόρη ἔμφρων, ἔσεται καὶ σύζυγος καὶ μήτηρ ἀγαθή. Δὲν ἔχει μὲν ὁ βίος αὐτῆς τέρψεις καὶ μέθην, ἀλλ' οὐδὲ τρικυμίαι κατεπολέμησαν αὐτόν. Τὴν πρῴραν τοῦ πλοίου της ποντοποροῦσαν δὲν ἐστόλισαν, ναὶ, στέφανοι ἀνθέων, ἀλλ' οὐδὲ κατὰ σκοπέλων συνετρίβη.

Δύσκολος δὲ νομίζεται εἶναι ἡ μοῖρα αὕτη; ὤ! παντάπασι. Δύο τινὰ διαστρέφουσι τὴν καρδίαν τῆς νέας, τῶν κακῶν μυθιστορημάτων ἡ ἀνάγνωσις, καὶ αἱ στεναὶ μὲν, ἀλλ' ἐπίπλαστοι ὡς ἐπιτοπολὺ, μεταξὺ νέας καὶ νέας φιλίαι. Ἂς ἀποφύγῃ ταῦτα. Τὰ μυθιστορήματα συγκινοῦντα τὴν καρδίαν τῶν νεανίδων, διαστρέφουσι τὴν ἀλήθειαν καὶ τῶν αἰσθημάτων καὶ τῶν πραγμάτων, καὶ οὕτως ἀφίνουσιν ἐν αὐταῖς σφαλερὰς ἐντυπώσεις καὶ ἐννοίας· αἱ δὲ μεταξὺ νεανίδων ἐκμυστηρεύσεις, κατά τινα Γάλλον ἠθικολόγον, καὶ αὐτῆς τῆς ἀναγνώσεως τῶν μυθιστορημάτων εἶναι βλαβερώτεραι. « Αἱ τοιαῦται φιλίαι, λέγει ὁ αὐτὸς,

ἀναπτύσσουσι τὴν φαντασίαν καὶ ἀντικαθιστῶσι τὴν εὐαισθησίαν διά τινος πεποιημένης ἐξάψεως. Ἡ κόρη ἥτις ἔχει φίλην της ἄλλην κόρην δύναται μὲν νὰ ἦναι ἀγνὴ ὡς ἄγγελος, ἀλλὰ δὲν εἶναι πλέον ἀθῶα. »

Ἡ Ἰουλία εὐτυχῶς ἴσως δὲν εἶχε φίλην τοιαύτην καὶ διέφερε κατὰ τοῦτο πολὺ τῶν ὁμηλίκων της, διότι ποιητικὴ τὴν φύσιν, ἠγάπα πᾶν αἴσθημά της, πᾶσαν πάθησιν νὰ περικλείῃ ἐντὸς αὐτῆς.

— Ἰουλία, τῇ ἔλεγον πολλάκις αἱ φίλαι της, κοράσια ἰταμὰ πολὺ καὶ καὶ μεστὰ χαρίτων, ἀφοῦ τῆς διηγεῖτο ἑκάστη τὰ αἰσθηματικὰ συμβάντα της, σὺ εἶσαι πολὺ κριψίνους, εἶσαι Σφίγξ, διότι δὲν μᾶς λέγεις ποτὲ καὶ σὺ καμμίαν σκέψιν σου, κανὲν συμβάν σου, περὶ κανενὸς νέου ἀπ' ὅσους βλέπεις, καὶ δὲν εἶσαι δὰ τόσον ἁγία καὶ ἀπαθής.

Ἡ Ἰουλία ἐμειδία, ἐβεβαίου, ὅτι εἶναι ἀπαθεστέρα τῆς πέτρας, καὶ ἐσίωπα· αἱ δὲ φίλαι της ἐδαιμονίζοντο, καὶ ἐν τῇ πεισμονῇ αὐτῶν τῆς ἔλεγον, ὅτι δὲν θέλει τὸν Κλεάνθην, ὅτι ἀγαπᾷ τὸν ἀφανῆ ἐκεῖνον ποιητήν, τὸν Λέανδρον, ὅτι οἱ γονεῖς αὐτῆς τὸν ἀπέπεμψαν τῆς οἰκίας, καὶ ὅτι αὐτὴ εἶχεν ἀπόφασιν ἢ νὰ συζευχθῇ αὐτὸν ἢ νὰ γίνῃ καλογραῖα, καὶ ταῦτα διηγούμεναι μέγα καὶ ἡδιστον ἀνεκάγχαζον.

Ἡ καλὴ νεᾶνις δὲν ὠργίζετο, ἀλλὰ ταῦτα τῇ ἀνεανεμίμνησκον τὸν Λέανδρον, ὃν ἄλλως σπανιώτερον ἐνθυμεῖτο, καὶ ἡ καρδία της τότε συνεταράσσετο καὶ ἐξώρμα ἄκουσα πρὸς αὐτόν.

Η.

Δύο μῆνες παρῆλθον ἀπὸ τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἐγένετο ἡ τελευταία ἐκείνη ἐπίσκεψις τοῦ Λεάνδρου εἰς τὴν οἰκίαν τῆς Ἰουλίας.

Ὁ νέος, καὶ ἐν τῇ ὑπερηφανείᾳ αὐτοῦ καὶ χάριν τῆς ἡσυχίας του, ἀπέφευγε νὰ συναντηθῇ μετ' αὐτῆς. Ἂς ὑποφέρῃ σιωπηλῶς καὶ λανθάνων, ἀλλὰ μὴ ταπεινώσῃ τὰς βασάνους τῆς ψυχῆς του ἐνώπιον νέας ἐλαφρᾶς καὶ ἀστάτου. Θέλει τὴν λησμονήσει μέχρι τέλους, καὶ τότε ἀπηλλαγμένος παντὸς ἐνδομύχου πόνου, θέλει δυνηθῆ νὰ διατρέξῃ στάδιόν τι, ἂν ὄχι ὑπὲρ αὐτοῦ, τοὐλάχιστον ὑπὲρ τῆς οἰκογενείας του.

Καὶ δὲν ἔβλεπε μὲν δι' αὐτὸν στάδιόν τι ἐπιφανὲς, διότι δὲν εἶχε προστάτας, διότι σπανίως παρουσιάζεται ἐν Ἑλλάδι τοιοῦτον εἰς τοὺς εὐφυεῖς καὶ χρηστοὺς νέους, ἀλλὰ τῷ ἦτο ἀδιάφορον ὁποιονδήποτε, ἀφοῦ εἰς τὸ ἰδικόν του στάδιον, τὸ τῆς ποιήσεως, ἀπέτυχεν.

Ἂν δὲν παρηγορήθη εἰσέτι, ἐπίστευεν, ὅτι δὲν θέλει βραδύνει νὰ παρηγορηθῇ ἐπὶ τῷ ἐρωτικῷ αὐτοῦ παθήματι, ἀλλ' ἔσεται ἀπαρηγόρητος διὰ παντὸς, ὅτι ὁ ποιητικὸς αὐτοῦ ἀστὴρ ἔδυσεν, ἅμα τῇ ἐπιτολῇ του.

Ἂς φρονῇ ταῦτα, διότι ἀγνοεῖ, ὅτι οὐδὲν πάθημα, οὐδεμία χαρὰ, οὐδεμία ἀπόφασις διατελεῖ ἀμετάτρεπτος ἢ ἀθεράπευτος ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ ἀνθρώπου. Τίς δὲν ἐνόμισέ ποτε ἐν τῇ ζωῇ του, ὅτι ἡ θλίψεις του θέλ' εἶσθαι ἀτελεύτητος, ὅτι ἀποτυχία τις ἀφῆκεν ἐν αὐτῷ τραῦμα ἀθεράπευτον, καὶ ὅμως ἡ θλίψις αὐτοῦ ἐτελεύτησε καὶ τὸ τραῦμά του ἰάθη;

Ἀπέφευγε λοιπὸν, ὡς εἴπομεν, νὰ συναντηθῇ μετὰ τῆς Ἰουλίας, ἀλλ' ἔτυχέ ποτε νὰ συναντηθῶσι. Καὶ ὁ μὲν Λέανδρος, αἴφνης ἀπέναντι αὐτῆς εὑρεθεὶς, ἐταράχθη, ἐλύθησαν τὰ γόνατά του, ἐκυρίευσε τὰ μέλη του κλόνος της, κατὰ τοῦ ὁποίου εἰς μάτην νὰ ἰσχύσῃ ἐπειρᾶτο, καὶ ἄν τις προσεῖχεν αὐτῷ ἤθελεν εὐθὺς ἐννοήσει τὸ συμβαῖνον. Εἶδε αὐτὸν καὶ ἡ Ἰουλία, ἡ Ἰουλία ἥτις πρὸ μικροῦ ἐπόθει τὴν ὄψιν του, ἥτις ἐννοοῦσα ὅτι τὴν ἀποφεύγει ὁ Λέανδρος, διεῤῥήγνυτο ὑπὸ πείσματος, ἀλλὰ παθοῦσα καὶ αὕτη, οὐδὲ ταραχὴν, οὐδ' ἄλλην τινὰ συγκίνησιν ἐπρόδωκεν, ἐρύθημα δέ τι μόνον ζωηρὸν ἐπήνθησεν εἰς τὰς παρείας της, ὅπερ ταχέως ἐξηφανίσθη.

Ἰδοὺ λοιπὸν ἡ ὑπεροχὴ τῆς θαυμασίας ἐκείνης φύσεως τῆς γυναικὸς ἐπὶ τοῦ ἤθους τοῦ ἀνδρός. Δὲν ἐλανθάσθημεν λοιπὸν εἰπόντες, ὅτι ἡ γυνὴ εἶναι ἰσχυροτέρα τοῦ ἀνδρὸς, ὅτι τὸ κραταιότατον τῶν ὅπλων της εἶναι ἡ ὑπόκρισις. Τίς δύναται νὰ καυχηθῇ, ὅτι κατέλαβέ ποτε αὐτὴν, γυμνὴν τοῦ προσωπείου της; Πιστεύομεν, ναὶ, ὅτι μᾶλλον ὁ ἀνὴρ εἶναι ἀπαταιὼν, ὅτι μᾶλλον αὐτὸς ἔχει τοὺς ὅρκους του ἐπ' ἄκρου τοῦ χείλους, ἀλλὰ δὲν θέλει ποτὲ νικήσει τὴν γυναῖκα εἰς τὴν ὑπόκρισιν, εἶναι πάντοτε σχεδὸν τὸ ἔρμαιον αὐτῆς, καὶ οὐ μόνον εἰς τὰς κρισιμωτέρας περιστάσεις, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς πλέον παιγνιώδεις, αὐτὸς μὲν ἀποδείκνυται σκαιός τις, ἡ δὲ γυνὴ ἐξέρχεται νικηφόρος . .

. . . . . .

Ζ'.

Εἰς αἴθουσαν οἰκίας τινος, μετ' ἄκρας πολυτελείας ἐπεστρωμμένην, διότι οὐδεὶς τῶν πλουσίων ταπήτων, οὐδὲν τῶν εὐρωπαϊκῶν ἐπίπλων ἔλλειπεν ἀπ' αὐτῆς (κατὰ ταῦτα μόνον ἡ ἑλληνικὴ πρόοδος μεγίστη) δύο ἄνδρες παρηβηκότες μὲν ἤδη, ἀλλ' οὐχὶ καὶ γέροντες, ὧν ὁ εἷς ἐφόρει ἑλληνικὴν ἐνδυμασίαν, ὁ δὲ εὐρωπαϊκὴν, ἐκάθηντο μονήρεις καὶ ζωηρὸν ἔχοντες μεταξύ των διάλογον.

Μεταξὺ ὁμιλοῦντες, ἐκάπνιζον εἰς καπνοσύριγγας, ἀλλ' ἐπί τινος τραπέζης ἔκειτο καὶ τὸ ἀπαραίτητον πάσης Ἑλληνικῆς συναναστροφῆς συμπλήρωμα καὶ ἐφόδιον, ἀριθμός τις *συγαρίων* ἑτοίμων καὶ τὰ πυρεῖα.

— Λοιπὸν, λέγει ὁ φουστανελοφόρος ὅστις ἐφαίνετο ὢν καὶ ὁ οἰκοδεσπότης, φίλε Κ. Α. . . εἴμεθα ἤδη σύμφωνοι εἰς ὅλα· ἐῤῥέτω εἰς κόρακας ἡ ἀντιπολίτευσις, κ' ἐγὼ ἐννόησα τώρα, ὅτι, ὄχι δι' αὐτῆς, ἀλλὰ διὰ τῆς ἀφοσιώσεως δύναται νὰ εὐδαιμονήσῃ ἡ Ἑλλάς. Γίνομαι ὑπουργὸς, καὶ ὅλα διορθόνονται, δὲν θὰ μένῃ οὔτε ἴχνος ἀντιπολιτευομένων.

— Αὐτὸ δὰ ἐλπίζων καὶ ὁ νῦν πρωθυπουργὸς, στρατηγὲ, ἀπήντητεν ὁ ἄλλος, ἐπιμένει ὥστε νὰ συμπεριληφθῆς εἰς τὸ νέον ὑπουργεῖον. Γνωρίζεις πόσον εἰσακούομαι πλησίον τινῶν τῆς Αὐλῆς.

— Τὸ γνωρίζω, τὸ γνωρίζω κάλλιστα καὶ εἰς σὲ φίλτατε *συμπέθερε* (καὶ τὴν λέξιν ταύτην ἐπρόφερεν ἐντονώτερον) χρεωστῶ τὴν προσεχῆ ὕψωσίν μου, ὥστε καὶ ὄχι μόνον δὲν ἔχω τι νὰ ἀντείπω, ἀλλὰ καὶ τὸ θεωρῶ τιμήν μου, νὰ κάμω νύμφην μου τὴν Ἰουλίαν σου. Ὁ Κλεάνθης, δὲν εἶναι μὲν εἰσέτι εἰκοσιπέντε ἐτῶν, ἀλλὰ εἰς τὰς πρώτας ἐκλογὰς γίνεται βουλευτὴς καὶ ἔπειτα τῷ ἀνοίγεται εὐρὺ στάδιον· ὥστε, ὁπόταν θέλῃς, δύνασαι νὰ προσδιωρίσῃς τὴν ἐποχὴν τοῦ γάμου· ἰδοὺ ἡ χείρ μου·

Καὶ ἔτεινε τὴν χεῖρά του, τὴν ὁποίαν ἔλαβεν ἐγειρόμενος ὁ πατὴρ τῆς Ἰουλίας, (διότι αὐτὸς ἦτο).

— Σ' εὐγνωμονῶ, στρατηγὲ, λέγει· ἀσφαλίζων τὸ μέλλον τῆς προσφιλοῦς θυγατρός μου, προσφέρω συγχρόνως καὶ μεγίστην ἐκδούλευσιν εἰς τὸ ἔθνος καὶ τὸν Θρόνον, διὰ τῶν ὑπηρεσιῶν τὰς ὁποίας περιμένουσιν ἀπὸ τὴν Γενναιότητά σου. Ἐγὼ ἤδη ἀπέρχομαι ν' ἀναγγείλω τὴν χαροποιὰν ταύτην εἴδησιν εἰς τὴν γυναῖκά μου, καὶ ἐλπίζω ὅτι τὸ δίπλωμα τοῦ ὑπουργοῦ θέλεις τὸ λάβει μέχρι τῆς ἑσπέρας.

Καὶ ἐξῆλθεν, ὁ δὲ πατὴρ τοῦ Κλεάνθους, ὁ στρατηγὸς, μὴ δυνάμενος νὰ κρατήσῃ τὴν χαράν του, ὅτι οὕτως ἀνελπίστως ἠξιοῦτο νὰ γένῃ ὑπουργὸς, ἤρχισε σχεδὸν νὰ πηδᾷ κατὰ πλάτος καὶ μῆκος τῆς αἰθούσης, ὥστε παρ' ὀλίγον νὰ συντρίψῃ πάντα τὰ σινουργῆ καὶ πολύτιμα ἀγγεῖα καὶ σκεύη, ὅσα ἡ φιλοκαλία τῆς συζύγου του συνήθροισεν ἐπὶ τῶν τραπεζῶν καὶ τῶν ἐπίπλων τοῦ θαλάμου.

Καὶ τῳόντι εἰς Ἀθήνας πᾶν ἄλλο ἠλπίζετο ἢ τὸ νὰ ὑπουργήσῃ ποτε ὁ στρατηγὸς οὗτος.

Δυνηθεὶς νὰ διορισθῇ, ἐπί τινος ὑπουργείου εὐνοϊκοῦ αὐτῷ, Γερουσιαστὴς, ἐγένετο ἀκολούθως ὁ σφοδρότερος ἀντιπολιτευόμενος, τοσοῦτον ὥστε ἐνομίζετο ὁ μόνος διακαής, ὁ μόνος ἄριστος πατριώτης, διὸ καὶ ἐθαυμάζετο ὑφ' ὅλων, καθόσον περιεφρόνησε καὶ πάντας, ὅσους εἶδε λειποτακτούντας ἀπὸ τῆς φάλαγγος, ἧς αὐτὸς μὲν δὲν ἦν ὁ ἀρχηγὸς, ἦν ὅμως ὁ σημαιοφόρος. Τοσοῦτον ἀληθὴς ὁ περὶ Ἀλώπεκος καὶ σταφυλῆς μῦθος τοῦ Αἰσώπου. Ὅ,τι δὲν φθάνει τις, ἐπιλέγει τὸ τῆς Ἀλώπεκος « ὄμφακες εἰσίν.»

Δικαίως λοιπὸν τὰς ἡμέρας ἐκείνας, καθ' ἃς τὸ ὄνομά του συμπεριελαμβάνετο εἰς τὸν κατάλογον τοῦ νῦν ὑπουργείου, εἰς Ἀθήνας ἄλλος λόγος δὲν ἐγίνετο ἢ ὁ περὶ τῆς λειποταξίας ταύτης τοῦ Γερουσιαστοῦ. Πολλοὶ τέως πολιτικοὶ φίλοι του ἐζήτησαν νὰ τὸν ἀποτρέψωσι, τῷ ἀπέτεινον συμβουλὰς, ἐλέγχους, ἀλλ' αὐτὸς εἶχε τὸν ὑπολογισμόν του.

Ἰδὼν ὅτι δὲν κατορθόνει τίποτε ἀντιπολιτευόμενος, καὶ γνοὺς τὰ συμβαίνοντα μεταξὺ τοῦ υἱοῦ του Κλεάνθους καὶ τῆς Ἰουλίας, (ἂν καὶ εἰς τὸν νοῦν τοῦ Κλεάνθους οὐδὲ ἦλθεν εἰσέτι ἡ ἰδέα τοῦ γάμου τὴν ἀξιόλογον νέαν, ἀλλ' ἁπλῶς νὰ τὴν θεραπεύσῃ) εὗρεν ἁρμοδίαν περίστασιν ὅπως πράξῃ τι καὶ ὑπὲρ ἑαυτοῦ καὶ τῶν συμφερόντων του, ἀφοῦ τοσαῦτα ἔπραξεν ὑπὲρ πατρίδος, προσεγγίζων καὶ οἰκειούμενος τοὺς δυνατοὺς τῆς ἡμέρας διὰ τοῦ πατρὸς τῆς νέας. Εἰς τοῦτο δὲν συνέτεινον ὀλίγον καὶ αἱ εἰσηγήσεις τῆς Εὔας αὐτου, γυναικὸς σφόδρα μιγνυομένης εἰς τὰ πολιτικὰ καὶ, εἴπερ τις καὶ ἄλλη, φιλοδόξου.

Ὁ δὲ μέλλων αὐτοῦ *συμπέθερος* ἦν τὸ ἀντίστροφον τοῦ στρατηγοῦ· ἐκτήσατο μεγίστην φήμην διὰ τὴν πρὸς τὰ καθεστῶτα ἀφοσίωσίν του, ἦτο φίλος ὅλων τῶν ὑπουργείων καὶ πιστότατος ὑπηρέτης ὅλων τῶν ἀρχόντων, καὶ βουλευτὴς ὢν εἰς δύο περιόδους, οὐμόνον ἦν ἀρίστη μηχανὴ ψηφοφορίας, τὸ *Ναὶ* πάντοτε ἐκφέρων, ἀλλὰ διὰ τὴν βαρύτητά του, καὶ πολλὰ ἄλλα βουλευτικὰ νευρόσπαστα ἠχῶ τῆς μονοσυλλάβου ταύτης λέξεως καθιστῶν. Τῷ ἔπρεπε λοιπὸν πρὸ καιροῦ ἡ γερουσιαστικὴ θέσις, ἀλλὰ τὰ ἑλληνικὰ ὑπουργεῖα παίζουν ἄριστα τὴν πολιτικὴν, καὶ τὴν θέσιν ταύτην τὴν ἐκράτουν πάντοτε δέλεαρ ἕτοιμον, ἵνα κεντῶσι τὴν ὄρεξιν τοιούτου πολυτίμου στηρίγματός των, διότι ἠδύνατο αἴφνης καὶ αὐτὸς, ὡς τοσοῦτοι ἄλλοι, ὑποκρινόμενος τέως τὸν *συντηρητικὸν*, ν' ἀλλάξῃ φύλλον, εἰς πρῶτον ἀποτυχὸν συμφέρον του, γενόμενος Γερουσιαστής.

Ἀλλ' ἤδη τῆς τελευταίας ἐκδουλεύσεώς του ἕνεκεν, τὸ γέρας τοῦτο ἦν ἕτοιμον νὰ τῷ δωθῇ ἔπαθλον τῆς πολυχρονίου πίστεως καὶ τῶν πολλῶν ὑπηρεσιῶν του.

Πραγματικῶς δὲ, τὸ ἑσπέρας τῆς αὐτῆς ἡμέρας, ὁ πατὴρ τοῦ Κλεάνθους διωρίζετο ὑπουργὸς, τὴν δ' ἐπιοῦσαν πρωΐαν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πατρὸς τῆς Ἰουλίας ἀπεφασίζεται ὁ ἀῤῥαβὼν καὶ ὁ γάμος μεταξὺ τοῦ Κλεάνθους καὶ τῆς νέας τὸν προσεχῆ σεπτέμβριον.

Ἐνῷ δὲ ἡ αἴθουσα καὶ οἰκία τοῦ νέου ὑπουργοῦ ἐπληροῦτο κόσμου παντοίου, ἡ οἰκία τοῦ προκατόχου του ἐκενοῦτο, καὶ φευγόντων πάντων ὡς ἀπὸ λοιμώδους τινος μέρους, ἐπεκράτει ἡ ἐρημία καὶ ἡ σιωπὴ τοῦ τάφου. Οἱ ὑπουργοὶ ἐνεργοῦντες μόνον ὑπὲρ ἀτομικῶν συμφερόντων καὶ ὄχι ὑπὲρ ἀρχῶν, ἔχουν φίλους μόνου τοῦ ὑπουργείου των . . .

Ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν νέον ὑπουργὸν θέλει συμβῆ τὸ αὐτὸ καὶ ἔτι χεῖρον, διότι θὰ ἐξευτελισθῇ, καὶ ἐνῷ ἐθαυμάζετο ἴσως πρότερον, τότε θέλει καταφρονεῖσθαι . . . . (ἀκολουθεῖ τὸ τέλος.)

ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΤΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ.

Αἱ χελιδόνες.

Αἱ χελιδόνες, τὰ μικρὰ ταῦτα πτηνὰ τὰ κινοῦντα τὴν συμπάθειαν ἡμῶν, εἶναι ὡς καὶ ὁ κόκκυξ,

τὸ σύμβολον τῆς ἀθωότητος καὶ τῆς συζυγικῆς ἀγάπης.

Ἡ χελιδὼν ἤθελεν ἀξιωθῆ τῆς τιμῆς τοῦ νὰ σύρῃ τὸ ἅρμα τῆς Ἀφροδίτης ὁμοῦ μὲ τὰς λευκὰς περιστερὰς, ἐὰν ἡ θεὰ τοῦ Ἔρωτος δὲν παρέδιδεν εἰς τὴν λήθην τὰς γαμικὰς συμβάσεις, αἵτινες συνέδεον αὐτὴν μετὰ τοῦ χωλοῦ καὶ καπνιῶντος χαλκέως τῶν κεραυνῶν. Αὕτη κατεφρόνησε τὸ εἶδος τοῦτο τῶν πτηνῶν καὶ κακῶς ἔπραξε.

Ἀναδιφῶν τὰς βίβλους τῶν ἀρχαίων, εὗρον μεταξὺ τῶν μεγάλων ἀνδρῶν μόνον τὸν Πυθαγόραν ὅστις ἐτόλμησε νὰ καταρασθῇ τὰς χελιδόνας. Ἃς ῥίψωμεν πέπλον ἐπὶ ἑνὸς πταίσματος, ἀμαυροῦντος τὴν μνήμην τοῦ μεγάλου ἀνδρός.

Ἡ βίβλος δὲ τῶν προφητῶν γέμει παραβολῶν αἵτινες τιμῶσι μᾶλλον τὰς χελιδόνας ἢ τὸν ἄνθρωπον. Ὁ Ἱερεμίας ἐπὶ παραδείγματι μέμφεται πικρῶς τοὺς Ἑβραίους ὅτι δὲν γνωρίζουσι τὸν χρόνον τῆς *ἐπισκέψεως*, ἐνῷ αἱ χελιδόνες γνωρίζουν ἀκριβῶς τὴν ἡμέραν καὶ τὴν ὥραν καθ' ἣν μέλλουσι νὰ μεταβῶσιν εἰς ἄλλο κλίμα. Τὰ παιδάρια καταχρώμενα τῆς ἀθωότητος τῆς χελιδόνος ἐκήρυζαν κατ' αὐτῆς πόλεμον καὶ ἀνασπῶσι διὰ καλάμων τὰς φωλεὰς αὐτῆς ἀπὸ τῆς στέγης τῶν οἰκιῶν. Δυσανασχετοῦσαι δὲ ἤδη ἀρχίζουν νὰ ἐγκαταλείπουν τὰς ἰδιωτικὰς οἰκίας καὶ κατασκευάζουν φωλεὰς ὑπὸ τὰς κορωνίδας τῶν δημοσίων οἰκοδομῶν ἢ καὶ ἐπὶ τῶν πύργων τῶν ἐκκλησιῶν. Εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ τὰ θερμὰ κλίματα φθάνει περὶ τὰ τέλη τοῦ Φεβρουαρίου ἢ τὰς ἀρχὰς Μαρτίου, καὶ ἐν γένει ἡ ἔλευσις αὐτῆς προαναγγέλλει τοῦ ἔαρος τὴν ἔλευσιν. Κατά τε τὴν ἐποχὴν τῆς ἀφίξεως καὶ τῆς ἀποδημίας συνερχόμεναι ἅπασαι εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν θέσιν, περιμένουσι καὶ τὰς τῶν πλησιεστέρων τόπων, ὥστε οὐδεμία τῶν οἰκογενειῶν νὰ μὴ ἐλλείπῃ, καὶ τότε ἐπιχειροῦσι τὸ μακρὸν αὐτῶν ταξείδιον· τίς δὲν γινώσκει τοῦ πτηνοῦ τὸ θαυμάσιον ἔνστικτον τοῦ ν' ἀνευρίσκῃ τὴν φωλεὰν αὐτοῦ ἣν ἐγκατέλειπε πρὸ ἑνὸς ἔτους; τοῦτο θέλει βεβαιωθῆ τις προσθέτων εἰς τὸν πόδα μιᾶς χελιδόνος ταινίαν ἣν θέλει εὕρει ὅταν αὕτη ἐπανακάμψῃ ἐκεῖ ὁπόθεν ἀνεχώρησεν. Ὁ Σπαλλανσάνης παρετήρησε ἐπὶ 18 κατὰ συνέχειαν ἔτη ζεῦγος χελιδόνων αἵτινες ἐπέστρεφον καὶ κατῴκουν τὴν αὐτὴν φωλεάν.

Εἰς τὸ πολυαριθμότατον γένος τῶν χελιδόνων ὑπάρχει εἶδός τι ὅπερ οὐδέποτε ἐπισκέπτεται τὴν Ἑλλάδα μὴ δυνάμενον νὰ ζήσῃ εἰς τὸ κλίμα ἡμῶν. Τοῦτο δὲ εἶναι ἡ μικρὰ τῶν φυσιοδιφῶν καλουμένη φυκοφάγος ἢ Σαλαγγάνα, τῆς ὁποίας ἡ φωλεὰ εἶναι ἐδώδιμος, καθὸ συγκειμένη ἐκ βλαινώδους καὶ διαφανοῦς ὕλης, ποθητὸν εἰς τοὺς γαστριμάργους τῆς Σίνας καρύκευμα. Αὕτη ζῇ εἰς τὴν νῆσον Ἰάβαν, τὴν Βαταβίαν καὶ τὴν Πολύνησον, ὅπου κατασκευάζει τὴν φωλεάν της ἀπὸ φύκη περιέχοντα βλένναν, ἅτινα τρώγουσα καὶ χωνεύουσα ἐξεμέττει μετὰ ταῦτα ἐπὶ ἑνὸς στρώματος πτερῶν ὅπου ἐναποθέτει τὰ ὠά. Οἱ Ἀσιανοὶ λαίμαργοι τῶν τοιούτων φωλεῶν ἀναζητοῦσιν αὐτὰ νυκτὸς, ἐντὸς βράχων ἀποτόμων ἀναῤῥιχώμενοι διὰ κινητῶν κλιμάκων.

Ἰδοὺ δὲ πῶς περιγράφει τὰς μεταναστάσεις τῶν πτηνῶν τούτων ὁ εὔγλωττος Ἀββᾶς Λαμεναῖος.

« Ὅταν ἐπέλθῃ ὁ χρόνος τοῦ νὰ μεταβῶσι καὶ ζητήσωσιν εἰς ἄλλα κλίματα τὴν τροφὴν, ἣν ὁ Οὐράνιος πατὴρ ἡτοίμασεν αὐταῖς, αἱ χελιδόνες συνέρχονται ἅπασαι, χωρὶς νὰ χωρισθῶσι ποτὲ, πλέουσιν, αἰθέριοι ναυτίλοι, πρὸς τὰς ἀκτὰς ἔνθα ἀναπαύονται ἐν εἰρήνῃ καὶ ἀφθονίᾳ. Μόνη, τί ἤθελε γένει, ἑκάστη αὐτῶν; Οὔτε μία δὲν θὰ ἐσώζετο ἀπὸ τοὺς κινδύνους τῆς μεταβάσεως· ἀλλ' ἡνωμέναι ἀνθίστανται εἰς τοὺς ἀνέμους, καὶ ἡ ἀδύνατος καὶ κεκμηκυῖα πτέρυξ στηρίζεται ὑπὸ ἰσχυροτέρας πτέρυγος. Οὕτως αἱ νεώτεραι ὑπὸ τὴν σκέπην τῶν πρεσβυτέρων φθάνουσι τὸ τέρμα τοῦ ταξειδίου των, καὶ ἐπὶ τῆς μακρινῆς γῆς, ὅπου ἡ Πρόνοια ὡδήγησεν αὐτὰς ὑπεράνω τῶν θαλασσῶν, ἀναπολοῦσι τὴν φωλεάν των, ἔνθα ἐγεννήθησαν, καὶ τὰς πρώτας ἐκείνας ἡμέρας, τὰς πρώτας ἐκείνας καὶ ἀφάτους εὐφροσύνας, τὰς ὁποίας ὁ Θεὸς ἔθεσεν εἰς τὴν εἴσοδον τῆς ζωῆς δι' ὅλα τὰ ὄντα. »

Α. Β. Β.

ΗΘΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ.

ΠΕΡΙ ΓΥΝΑΙΚΟΣ.

—ο—

(Συνέχεια ἴδε φυλ. 9).

Πολλοὺς κατὰ συνέχειαν αἰῶνας διήρκεσεν ἡ διαφθορὰ τῆς ἀνθρωπότητος, διότι περικυκλωθεῖσα αὕτη ἀπὸ τὸ ἐπώδυνον σκότος τῆς βαρβαρότητος ὅπερ κατέπνιξεν ὡς χείμαῤῥος ὁρμητικὸς τὸν ὀλίγον ζωτικὸν σπινθῆρα τῆς μαθήσεως, ὅπερ ἐβίασεν αὐτὴν, νὰ μιμηθῇ τὰ ἤθη καὶ τοὺς νόμους τοὺς ὁποίους κυριαρχικῶς τῇ ἐπέβαλε, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦτο καὶ ἡ περιφρόνησις καὶ ἡ ἀμέλεια τῆς γυναικὸς, ἀπώλεσε τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν θέλησιν, τὰ ἀναγκαιότατα ταῦτα στοιχεῖα τῆς εὐδαιμονίας αὐτῆς· μόλις δὲ περὶ τὰ μέσα τοῦ δεκάτου ἑβδόμου αἰῶνος, μέγας τις ἀνὴρ, Λουδοβίκος ὁ ΙΔ. τὸ κλέος τῆς Γαλλίας, πρῶτος εἶδεν τὴν ἐκμηδένισιν ταύτην τοῦ ἀνθρώπου καὶ διὰ νόμων σοφῶν, φρονίμων, καὶ πρὸ πάντων διὰ τῶν παραδειγμάτων του, ἔθεσε τὰ θεμέλια τῆς νέας ἀναγεννήσεως αὐτοῦ Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ μεγάλου τούτου ἄνακτος ἡ αὐλὴ τῶν Βερσαλλιῶν ἦτον ὁ Ἑλικὼν τῶν νέων Ἑλικονιάδων, ἐκεῖ ἐφαίνοντο καθ' ἑκάστην αἱ καλιπάρειοι τῶν Παρισίων Δέσποιναι, προθυμοποιούμεναι τὶς ἐξ αὐτῶν νὰ ὑπερτερήσῃ τὴν ἄλλην κατὰ τὴν μάθησιν, τὴν εὐφυΐαν καὶ κομψότητα, τὴν συμπεριφορὰν, τὰ θέλγητρα, τὸ ἀληθὲς μεγαλεῖον, ἐκεῖ ἐγίνοντο αἱ σπουδαιότεραι συζητήσεις ὑπὸ τὴν προεδρείαν Μαρίας τῆς Θηρεσίας καὶ Ἐῤῥικέτης Στουάρτης περὶ τῆς πολιτικῆς καὶ στρατιωτικῆς ἱκανότητος τῶν Ῥισχελιὲ, καὶ Κολβέρτου, τῶν Δουκῶν Ἐγγύου καὶ Βρεζῆ καὶ τῶν Πριγκίπων Κονδαίου καὶ Κοντίου, περὶ τῆς ποιητικῆς ἱκανότητος τοῦ Λαφονταίνου, τοῦ Μολιέρου, τοῦ Ῥακίνα, περὶ τῶν Ἀρνὼ, Λαμότζη, Πασχαλίου, Μενάγη, Ῥολίνου, Βοσσουέτου, Φενελόνος, Πουσσίτου, Ἰουβαινώτη, Λύλλι, Κάμπρα, τῶν περικλεῶν τούτων ἀνδρῶν τοῦ φιλολογικοῦ Λουδοβικείου αἰῶνος καὶ περὶ τῶν ἀποκρύφων συμβάντων Ἄννας τῆς Αὐστριακῆς, Καρόλου τοῦ Β' καὶ περὶ τῶν Κυριῶν Μαντσίνη. Διὸ αἱ ἄλλαι αὐλαὶ τῆς Εὐρώπης, καὶ ἰδίως ἡ τῆς Ἀγγλίας φιλοτιμηθεῖσαι καὶ ἠλεκτρισθεῖσαι ἀπὸ τὴν λάμψιν ταύτην, ἐνηγκαλίσθησαν τὴν σωτηριώδη ταύτην τῆς ἀνθρωπότητος ἀναμόρφωσιν, καὶ ἔκτοτε ἐπεγνώσθη ἡ ἰδέα τοῦ ἀνατρέφειν καλῶς τὸ γυναικεῖον φύλον, τὸ φυτώριον τοῦτο παντὸς καλοῦ καὶ ἀγαθοῦ, τὴν ὁποίαν ἰδέαν ἐπέπρωτο φαίνεται ὁ δέκατος ἕνατος αἰὼν, ὁ παραγωγὸς τόσων λαμπρῶν ἀνακαλύψεων, νὰ μεγαλύνῃ ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε ἤδη νὰ γενικευθῇ ὑπέρ ποτε ἡ πεποίθησις τῶν λαῶν καὶ τῶν Κυβερνήσεων, ὅτι αἱ γυναῖκες, ἐπειδὴ ἀποτελοῦν τὸ ἥμισυ τῆς ἀνθρωπότητος, ἔπεται ὅτι προωρίσθησαν ἀπὸ τὸν πλάστην νὰ μορφώσωσι καὶ ἑαυτὰς καὶ τὸ ἕτερον ἥμισυ, οὕτως, ὥστε ἡ ἀνθρωπότης νὰ φθάσῃ εἰς τὸν πρὸς ὃν διωρίσθη σκοπὸν, διὸ ἐφρόντισαν καὶ φροντίζουν καθ' ἑκάστην νὰ μεγαλύνουν τὴν μεγάλην ταύτην ἀναμόρφωσιν, καὶ ἡ φροντὶς των αὕτη οὐ σμικρὰς ὠφελείας προσήνεγκε μέχρι τοῦδε, καὶ θέλει ἔτι προσφέρει πλείονας ἐὰν ἀναπτυχθῇ τὸ πνεῦμά των καὶ περισσότερον· εἰς τὴν ἀρτισύστατον ὅμως Ἑλλάδα ἡ μόρφωσις τῶν γυναικῶν προβαίνει βραδέως, ὡς βραδυποροῦν καὶ ὅλα αὐτῆς τὰ καλὰ, καὶ ὅμως καὶ ἐν αὐτῇ τῇ βραδύτητι τῆς προόδου των, βλέπομεν πολλάκις εἰς τὰς γυναῖκάς μας προτερήματα εὐγενῆ, ἀρετὰς μεγάλας, δὲν λέγω ὅτι εἶναι ἄνευ ἐλαττωμάτων, καθεὶς τὸ γινώσκει, ἀλλ' ἐντὸς μικροῦ χρόνου θέλουν πνιγεῖ καὶ ταῦτα εἰς τὰ σπάργανά των ἀφοῦ γενικευθῇ ἡ ἰδέα ὅτι ἡ ἀτέλεια τῆς μαθήσεως εἶναι χειρίστη τῆς ἀμαθείας.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι δὲν ἐλήφθη μέχρι σήμερον φροντὶς ἡ ἀνήκουσα διὰ τὴν μόρφωσιν τοῦ γυναικείου φύλου ἡμῶν· τὰ σχολεῖά μας εἶναι εἰσέτι ἠμελημένα, τὰ μαθήματα ἀτελῆ, οἱ διδάσκαλοι ποτὲ δὲν ἐσκέφθησαν, δὲν ἐμελέτησαν τὸν ἀληθῆ προορισμὸν τῆς γυναικὸς καὶ οἱ γονεῖς ποτὲ ἴσως δὲν ἠρώτησαν τὰ κοράσιά των ἐὰν διδάσκωνται τὴν ἀρετὴν, τὴν ἠθικὴν, τὴν θρησκείαν, καὶ ἐὰν διδάσκωνται ταῦτα, τί περὶ αὐτῶν ἔμαθον, καὶ ὅμως τὶς ἀμφιβάλλει ὅτι καὶ ὑπ' αὐτά των τὰ ἐλαττώματα, καὶ ὑπ' αὐτήν των τὴν φιλαυτίαν καὶ φιλαρέσκειαν καὶ ὑπ' αὐτήν των τὴν ματαιότητα, ἐλαττώματα τῆς ἡμιμαθείας, ἅπερ ἐπὶ πολὺ ἐπιπολάζουν εἰς τὰς γυναῖκάς μας, δὲν κρύπτεται ὁ πολύτιμος μαργαρίτης τῆς δόξης τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους.

(Εὐτέρ. φύλ. 10 τόμ. ΣΤ'.)

Παρατηρήσατε, φίλτατοι ἀναγνῶσται, τὴν δειλὴν, σεμνὴν καὶ πλήρη αἰδοῦς συμπεριφορὰν τῶν Ἑλληνίδων, καὶ ὑπ' αὐτήν των τὴν δειλίαν καὶ σεμνότητα, καὶ ὑπ' αὐτήν των τὴν αἰδῶ, θέλετε ἴδει τὴν ἰσχὺν των εἰς τὴν πολιτικὴν καὶ οἰκιακὴν ὕπαρξιν τοῦ ἔθνους μας. Ἂν οἱ ἄνδρες μας, εἶναι μεγαλόφρονες, γενναῖοι καὶ ἐπιχειρηματίαι, αἱ γυναῖκές μας οὐχ' ἧττον, διὰ τῆς δειλίας καὶ τῆς αἰδοῦς των, ἐμφύτων εἰς τὸν Ἑλληνικὸν χαρακτῆρα, καθίστανται ἀνώτεραι, τολμῶ εἰπεῖν, τῶν ἀνδρῶν μας· ἡ ἰσχὺς τῶν γυναικῶν μας, ὑπαγορευομένη ἀπὸ τὰ προτερήματά των ταῦτα, καταβάλλει τὸ θάρσος καὶ τὴν ἀνδρείαν τῶν εὐκλεεστέρων ἡρώων μας. Ἂν δὲ ἡ δειλία καὶ ἡ αἰδὼς εἶναι προτερήματα θεσπέσια, προτερήματα εἰς ἃ ἐμφωλεύουν ὅλαι αἱ μεγάλαι λεγόμεναι ἀρεταὶ, εἶναι ἀληθέστατον, ὅτι αἱ Ἑλληνίδες ὑπερτεροῦν κατὰ τοῦτο, τὰς εὐγενεστάτας γυναῖκας τῆς γῆς, μὴ ἐξαιρουμένων, οὐδ' αὐτῶν τῶν Δεσποινῶν τῶν αὐλῶν Φιλίππου τοῦ πρώην Βασιλέως τῆς Γαλλίας καὶ Βικτωρίας Βασιλίσσης τῆς Ἀγγλίας, διότι τὰ προτερήματά των ταῦτα εἶναι ἔμφυτα εἰς αὐτὰς καὶ δὲν τὰ ἔτεξεν οὔτε ἡ ἐξευγενισμένη τῶν Εὐρωπαίων ἀνατροφὴ, οὔτε οἱ μεγάλοι διδάσκαλοι τῆς ἠθικῆς βελτιώσεως τοῦ γυναικείου φύλου, εἰμὴ μόνος ὁ ὁρίζων τῆς Ἑλλάδος, μόνη ἡ ἀληθὴς θρησκεία τῶν πατέρων των· καὶ ὅμως μὴ ὑπερηφανευθῆτε, εὐγενεῖς Ἑλληνίδες, διότι μ' ὅλας τὰς νίκας σας, δὲν εἴσθε εἰσέτι εὐτυχεῖς, εὐδαίμονες. Ἡ πεῖρα ἀπέδειξεν ὅτι ὑποκρύπτονται ἐνίοτε ὑπὸ τὴν δειλίαν καὶ τὴν αἰδῶ σας ἡ πανουργία, ἡ προσποίησις καὶ ὁ ἐπαγωγικὸς ἐκεῖνος τρόπος, ὃν τόσον καλῶς μεταχειρίζεσθε, τρία ἐλαττώματα ἐπικίνδυνα, ἐπίβουλα τῆς εὐδαιμονίας σας, τὰ ὁποῖα εἰς ὑμᾶς μόνας ἀπόκειται νὰ ἐξουδενίσητε, διὰ τῆς ἐντελείας τῆς ἠθικῆς ἀνατροφῆς σας, εἰς ἐμὲ δὲ συγχωρήσατε νὰ κάμω παρατηρήσεις τινὰς ἐπὶ τῶν ἐλαττωμάτων τούτων, διὰ νὰ ἀνακαλύψω τὰς κεκρυμμένας ὑπ' αὐτὰ φαρμακερὰς ἐχίδνας, καὶ προσφέρω ἂν δυνηθῶ θεραπείαν τινά.

Ἀπεδείχθη ὅτι ὅταν ὁποιαδήποτε ἀρετὴ δὲν παρακολουθῆται ἀπὸ πανούργους καὶ ἐπαγωγικοὺς σκοποὺς, αὕτη δὲν φέρει θρίαμβον μέχρι τοῦ κόρου, ἀλλὰ θρίαμβον διαρκοῦντα ὅσον καὶ ἡ ζωή.

Τῆς Δανάης τὰ θέλγητρα δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ἐμποδίσωσι μέχρι τέλους τὸν Ἀγάθωνα νὰ γνωρίσῃ τὴν ἀπάτην του. Τῆς Διδοῦς ἡ μαγευτικὴ ὡραιότης δὲν κατίσχυσε νὰ καταβάλῃ τὸν θεμελιωτὴν τῆς κοσμοκράτορος Ῥώμης. Τῆς Καλυψοῦς ἡ προσφερομένη ἀθανασία δὲν ἐδελέασε τὸν μεγαλεπήβολον Ὀδυσσέα ν' ἀρνηθῇ τὰ πρὸς τὴν πατρίδα του χρέη. Τῆς Ἀρμίδος ὁ ἔρως δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐκθηλύνῃ τὸν ἥρωα τῆς χριστιανοσύνης Ῥινάλδον, ἐνῷ τῆς Ἀσπασίας, τῆς Πηνελόπης, τῆς Χαρικλείας, καὶ τόσων ἄλλων μεγάλων Δεσποι-

νῶν ἡ δειλία καὶ ἡ αἰδὼς, συνδυασμέναι μὲ παιδείαν καὶ εἰλικρίνειαν, ὑπεδούλωσαν τόσους ἥρωας καὶ ἡμιθέους, ἀπεκατέστησαν τοὺς συζύγους των ὄντως εὐδαίμονας, καὶ ἐνέχυσαν εἰς τὰς οἰκίας αὐτῶν καὶ εἰς ἐκείνας τῶν φίλων καὶ συγγενῶν των, τὰς μεγαλητέρας κοινωνικὰς χάριτας.

Εἶναι εὐτελὲς καὶ ἀξιοκαταφρόνητον πᾶν ὅ,τι τὸ πανοῦργον πνεῦμα ζητεῖ νὰ ἐπιτύχῃ· εἶναι μηδαμινότης, ἡ ἐπιθυμία ὀλέθριος· ὅταν τις θέλῃ ὅ,τι εἶναι δίκαιον καὶ θεμιτὸν, τὸ ἐπιθυμεῖ ἐλευθέρως, τὸ ζητεῖ εὐγενῶς καὶ μετριοφρόνως, καὶ τὶ ἡδύτερον καὶ εὐκολώτερον, ἀπὸ τὸ νὰ ἦναι τις εἰλικρινὴς, καὶ τὶς εἰλικρινὴς δὲν εἶναι ἥσυχος, ἀτάραχος, καὶ μὲ τὸν προορισμὸν ὃν ἐπλάσθη σύμφωνος, ἐνῷ ὁ ὑποκριτικὸν καὶ ἐπαγωγικὸν ἦθος ἔχων, τὶς ἀμφιβάλλει ὅτι εἶναι ὑποκείμενος εἰς τὰς ταραχὰς, εἰς τοὺς ἐλέγχους τῆς συνειδήσεως, εἰς τοὺς κινδύνους, εἰς τὴν ἀξιοθρήνητον ἀνάγκην τοῦ νὰ ζητῇ νὰ περικαλύπτῃ μίαν πανουργίαν, μίαν δολιότητα διὰ μυρίων ἄλλων, διὰ νὰ ἐπιτύχῃ οὗ προτίθεται σκοποῦ, καὶ τέλος βεβιασμένος ἀκουσίως νὰ ὑποπέσῃ εἰς τὰς παγίδας μὲ τὰς ὁποίας ἤθελε νὰ παγιδεύσῃ τοὺς ἄλλους; Τὰ πανοῦργα, τὰ πονηρὰ πνεύματα δὲν δύνανται νὰ διαφύγωσι ποτὲ ὅπερ ζητοῦν ν' ἀποφύγωσιν ἄτοπον, ταχέως ἢ βραδέως ἀνακαλύπτονται, ἂν δὲ ὁ λαὸς ἀπατηθῇ εἰς ἔργον του τι, δὲν ἀπατᾶται καὶ πάντοτε· συχνάκις μάλιστα, αὐτὰ τὰ πονηρὰ καὶ πανοῦργα πνεύματα ἀπατῶνται ἀπὸ ἐκείνους τοὺς ὁποίους θέλουν ν' ἀπατήσωσι, διότι πολλοὶ προσποιοῦνται ὅτι τὰ θαυμάζουν διὰ τὴν ἀγχίνοιάν των, αὐτὰ δὲ πιστεύουν ὅτι ἀληθῶς χαίρουν τὴν κοινὴν ὑπόληψιν, ἐνῷ πραγματικῶς καταφρονῶνται καὶ σατυρίζονται, ἀλλ' ἂν καὶ σατυρίζωνται καὶ καταφρονῶνται ἀπὸ τὸν λαὸν, μήπως αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ δὲν εἶναι καὶ ὑποκείμενα εἰς ὑποψίας διαφόρους; τὸ νὰ βλέπῃ δέ τις ἑαυτὸν ὕποπτον πάντοτε εἰς πᾶν αὐτοῦ βῆμα, εἰς πᾶν αὐτοῦ διανόημα εἶναι, νομίζομεν, τὸ χείριστον εἰς τὴν φιλαυτίαν ἀντικείμενον.

Ἡ πανουργία καὶ ἡ προσποίησις εἶναι γέννημα καρδίας εὐτελοῦς καὶ πνεύματος μικροῦ. Δὲν γίνεταί τις πανοῦργος καὶ προσποιητικὸς, παρὰ διότι θέλει νὰ κρύπτεται ἀπὸ τοῦ νὰ φαίνηται ὁποῖος εἶναι, διὰ ν' ἀπατήσῃ ἄλλους εὐκολώτερον, παρὰ διότι θέλει νὰ μεταχειρίζεται, διὰ ν' ἀπολαύσῃ αὐτὰ τὰ θεμιτὰ, μέσα ἀπρεπῆ καὶ οὐτιδανὰ, καὶ ἀδιαφορεῖ περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων Ἡ πανουργία καὶ ἡ προσποίησις παρακολουθοῦνται λοιπὸν πάντοτε ἀπὸ τὴν ἀπάτην, ἥτις καλυπτομένη τόσον ἐντέχνως καὶ ὑπὸ τὸ κάλυμμα τῆς ὀξυνοίας, πολλάκις τὴν ὁποίαν τόσον σοφιστικῶς μεταχειρίζονται αἱ γυναῖκες ἐνίοτε, φαίνεται ἀρετὴ, ἐνῷ εἶναι μεγαλωτάτη κακία, βλάπτουσα τοὺς ἄλλους, χωρὶς οὗτοι νὰ τὸ ἐννοήσωσιν· ἡ δὲ τοιαύτη ἀπάτη ὅσον λυπηρὰ εἶναι διὰ τοὺς πάσχοντας αὐτὴν, τόσον περισσότερον ἐξευτελισμὸν, τόσον περισσότερον μῖσος προσφέρει εἰς τοὺς παρέχοντας, διότι ἡ τροπολογία ἐκείνη τῆς ὀξυνοίας, τὴν ὁποίαν μεταχειρίζονται πρὸς αὔξησιν τοῦ κύρους αὐτῆς, δὲν δύναται μέχρι τέλους νὰ καλυφθῇ, ἀλλὰ ἐρχομένη εἰς φῶς, συνεπιφέρει βεβαίως τὴν ἐκδίκησιν, τὴν ἀποστροφήν. Ἡ ἀπάτη δὲ αὕτη καί τοι ἀπ' ἀρχῆς ἴσως εἶναι μικρὰ, εἶναι γελοία, διότι εἶναι ἐπίδειξις, καθίσταται ὅμως, ὡς βλέπομεν, σοβαρὰ, διότι ἐπεκτείνεται πέραν καὶ τοῦ γελοίου, γίνεται σπουδαία.

Ἡ ἐπίδειξις λοιπὸν, ἡ ἄκρα ἐκείνη τινὸς ἐπιθυμία τοῦ ἀρέσκειν εἰς τοὺς ἄλλους, διὰ νὰ θαυμάζεται, νὰ ἐπαινῆται νὰ διακρίνεται, εἶναι συναδελφὸς, εἶναι μήτηρ τῆς πανουργίας, τῆς προσποιήσεως, τῆς ἀπάτης· αὕτη καί τοι φαινομένη ἀσήμαντος, περικαλύπτεται, ὅμως ἀπὸ τὴν φιλαυτίαν καὶ τὴν ματαιότητα, αἵτινες ἀμβλύνουν τὴν ἠθικὴν ὅρασιν τοῦ ἀνθρώπου, καὶ αἵτινες ἀναγκάζουν αὐτὸν νὰ μὴ βλέπῃ ἄλλον ἐνώπιόν του, νὰ μή συλλογίζεται ἄλλον ἢ τὸν ἑαυτόν του, τὸ εἴδωλόν του· αὕτη ἐμποδίζει ἅμα καταστῇ σπουδαία τὴν ἀνάπτυξιν τῶν διανοητικῶν δυνάμεων, φαρμακεύει τὴν πηγὴν τῆς οἰκιακῆς ζωῆς, μαραίνει τὰς διαχύσεις τῆς ψυχῆς καὶ καθιστᾶ τέλος τὸν ἄνθρωπον δόλιον καὶ μηδαμινόν.

Ἡ προσποιουμένη γυνὴ κινδυνεύει ἠθικῶς, ἐκθέτει εἰς κίνδυνον τὴν αἰδῶ καὶ ὑπόληψίν της, κάμει θυσίας τὰς ὁποίας δὲν ἐννοεῖ, οὔτε ἀπολαμβάνει τὰς εὐχαριστήσεις ἐκείνας τὰς ὁποίας ἐλπίζει· τὰ πάντα δι' αὐτὴν εἶναι προσωρινὰ, εἶναι ἀηδῆ, διότι αἱ θυσίαι ἃς προσφέρει εἰς τὸν βωμὸν τῆς θεᾶς αὐτῆς, εἶναι ἀπρόσδεκτοι εἰς αὐτὴν, ἐπειδὴ δὲν εἶναι τῆς καθαρᾶς καρδίας κυοφορήματα. Καὶ τῷ ὄντι, πῶς δύνανται αἱ τοιαῦται γυναῖκες νὰ ἔχωσι καθαρὰν τὴν καρδίαν, ἀφοῦ ἡ ἀπάτη εἶναι τὸ πρῶτον ἐλατήριον, τὸ ὁποῖον τὰς κινεῖ. Μολοντοῦτο εὐδοκιμεῖ πολλάκις ἡ ἀπάτη των, διότι εὑρίσκουν ἄνδρας ματαιόφρονας τοὺς ὁποίους ἐξουσιάζουν τόσον εὐκολώτερον, ὅσον ἡ ὀξύνοια αὐτῶν εἶναι μᾶλλον ἐπιτηδεία, ἡ δὲ κουφόνοια ἐκείνων γνωστὴ, ἀλλ' ἀνὴρ ἔμφρων πῶς δύναται νὰ ἐξουσιασθῇ, πῶς δύναται νὰ στηριχθῇ ἐπὶ τῶν αἰσθημάτων τὰ ὁποῖα γεννῶνται ἐκ τῆς συμπαθείας τῶν δύω τούτων ἐλαττωμάτων; καὶ ἂν στηριχθῇ ἐπ' αὐτῶν καὶ ἡττηθῇ, δὲν θέλει καὶ πάντοτε μείνει εἰς τὴν ἀπάτην ταύτην, θέλει ἀνακαλύψει μετ' οὐ πολὺ τὴν ἀπάτην του καὶ, ἀπὸ θύμα, θέλει γίνει δύναμις διὰ νὰ ἐκδικηθῇ ἐκείνην ἥτις τόσον βαναύσως τὸν ἠπάτησε, διὰ ν' ἀποφύγῃ δὲ τότε ἡ γυνὴ τὴν αἰσχύνην ταύτην, τὴν προσβολὴν τῆς φιλαυτίας της, στέργει πολλάκις τὴν ἀπώλειάν της καὶ παρασυρομένη ἀπὸ σφάλμα εἰς σφάλμα ἐκμηδενίζεται.

Ἰδοὺ λοιπὸν, ἡ ἐπιτήδευσις, ἡ πανουργία, ἡ ἐπίδειξις ὁποία δεινὰ ἀποτελέσματα φέρουν, καὶ ὅσον τοῦτο εἶναι ἀληθὲς τόσον ἐπίσης εἶναι βέβαιον ὅτι, ἂν τὰ αἴτια τὰ παράγοντα τὰ ἐλαττώματα ταῦτα ἐγνωρίζοντο πάντοτε, ὀλίγισταί γυναῖκες ἤθελον ὑπόκεισθαι εἰς αὐτὰ, ἀλλ' ὡς φαί-

νεται, αἱ γυναῖκες ἢ φοβοῦνται τὰς ζωηροτάτας εἰκόνας, ἢ προτιμοῦν νὰ τρομάζωσι μᾶλλον τοὺς ἄνδρας μὲ τὰ θέλγητρα αὐτῶν, ἢ νὰ φωτίζωνται ἀπὸ τὸν λόγον καὶ τὴν ἀλήθειαν, διὰ τοῦτο ὑποπίπτουν καὶ εἰς περισσότερα λάθη, καὶ ὅσον εὐτυχεῖς ἂν θεωρῶνται ὑπὸ τὸ κάλυμμα τοῦτο, θέλει ἔλθει ἡμέρα νὰ πενθηφορήσωσιν.

Αἱ γυναῖκες αἱ ἀγαπῶσαι τὴν ἐπιτήδευσιν καὶ τὴν πανουργίαν, ἀναγκάζονται νὰ ἐνασχολῶνται καὶ εἰς οὐτιδανὰ πράγματα, καὶ, διὰ νὰ δείξωσιν τὴν ἀγχίνοιαν αὐτῶν, περιστρέφονται μὲ τὴν συνήθη εἰς αὐτὰς ἑτοιμότητα εἰς ἐξέτασιν καὶ συζήτησιν πραγμάτων ἀναρμόστων εἰς εὐάγωγον ἄνθρωπον, εἰς τὰς συναναστροφὰς μάλιστα καὶ τοὺς χοροὺς, εἰς τὰ θέατρα καὶ εἰς τοὺς γάμους, εἰς αὐτοὺς τοὺς Ἱεροὺς Ναοὺς καὶ εἰς πᾶσαν ἄλλην ὁποιανδήποτε συνάθροισιν· ἐκεῖ πρὸ πάντων ἡ ἐπιτήδευσις, ἐκεῖ ἡ ὀξύνεια, ἐκεῖ ἡ πανουργία, ἐξαντλῶνται μέχρι πυθμένος, εἰς τὴν συζήτησιν, οὐχὶ μόνον τοῦ τὶς ἐστὶν ἡ ὡραιοτέρα, τὶς ἡ κομψοτέρα, τὶς ἡ φιλάρεσκος, τὶς ἡ δύσερως, ἀλλὰ καὶ περὶ ἄλλων ἀντικειμένων προξενούντων τὸ μεγαλήτερον ὄνειδος, μᾶλλον εἰς τὰς ἐξεταζούσας αὐτὰ, ἢ εἰς τὰς κατηγορουμένας, τοιαύτη δὲ συζήτησις εἰς οὐδένα εἶναι εὐάρεστος, εἰς πάντας ἀξιοκατάκριτος καὶ εἰς αὐτὰς τὰς ἰδίας αἰτία ἐλέγχου συνειδότος πολλάκις οὐ τοῦ τυχόντος.

Ἡ σεμνότης εἶναι τῶν καθαρῶν αἰσθημάτων ἀπεικόνισμα, ἡ δὲ προσποιημένη, ἡ κατ' ἐπίδειξιν φρόνησις εἶναι ἡ παραγωγὸς τῶν κακῶν διαβουλευμάτων καὶ τῶν μηδαμινῶν ἀπαιτήσεών μας, καὶ ὄντως αἱ προσποιούμεναι φρόνησιν, ἣν ὑστεροῦνται, γνωρίζουν ὅπερ ἄδικον ἔχουσιν, γνωρίζουν ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐποστηρίζωνται παρὰ πολὺ εἰς τὴν κατ' αὐτοὺς ἀρετὴν των ταύτην, καὶ ὅμως πολλαὶ εὐτυχῶς στηριζόμεναι εἰς αὐτὴν προστρέχουν εἰς μεγάλα καὶ ἐπαγωγικὰ μέσα καὶ δίδουν λόγον εἰς τὴν κοινωνίαν, ὅταν καταζητῶνται, προσφέρουσαι εἶδος εὐχῶν τινῶν τὰς ὁποίας καὶ αὐταὶ δὲν ἐπεθύμησαν καὶ δὲν ἐννόησαν διατὶ τὰς προσφέρουσι· ἡ προσποιουμένη φρόνησις τὰς παρηγορεῖ, ὅταν δὲν τολμοῦν νὰ προχωρήσωσι περισσότερον εἰς ὃν προτίθενται σκοπὸν καὶ ἐπιμένουν παραλόγως εἰς τὰ κακὰ καὶ ἐπίβουλα διανοήματα, τὰ ὁποῖα χρησιμεύουν εἰς αὐτὰς διὰ νὰ καλύπτωσι τὰς ἀταξίας των, ὅταν προβῶσι μέχρις ἔργου.

Ἡ σεμνότης δὲν γεννᾶται κατὰ μίμησιν ἀλλ' ἀπὸ αἴσθημα τόσον εὐγενὲς καὶ ἀληθὲς, ὥστε δὲν ἔχει ἀνάγκην φράσεων διὰ ν' αὐξήσῃ τὴν ἀκαταμάχητον αὐτῆς δύναμιν ἐπὶ τῆς ἀνθρωπότητος· αὕτη ἀρέσκει καὶ εἰς τοὺς μᾶλλον βαναύσους καὶ κακοήθεις τῶν ἀνθρώπων, οἵτινες ἂν καὶ δὲν θέλουν νὰ τὴν γνωρίσωσιν ὡς ἀρετὴν, οὐχ' ἧττον ὅμως τὴν ἐπιθυμοῦν, διότι γνωρίζουν τὴν ἀνάγκην αὐτῆς πρὸς τὸν στολισμὸν τοῦ ἀνθρώπου, διότι γνωρίζουν τὰ λαμπρὰ αὐτῆς ἀποτελέσματα, καὶ ἀδιαφοροῦν ἂν αὕτη εὑρίσκεται μεταξὺ τῶν ἀγενῶν, ἢ εὐγενῶν, διότι γινώσκουν ὅτι αὕτη μὲν ἐξευγενίζει τοὺς ἀγενεῖς, ἀγενίζει δὲ τοὺς εὐγενεστάτους ὅταν τὴν ἀποστρέφωνται· αἱ γυναῖκες γνωρίζουν καλῶς, ὅτι ὅταν δὲν δύνανται ν' ἀρέσκωσιν ἢ νὰ ἑλκύσωσιν οἵους θέλουσιν, καταφεύγουσι εἰς μέσα οὐχὶ τόσον θεμιτὰ πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ των καὶ καθίστανται οὕτως ἀντιφατικαὶ μὲ αὐτήν των τὴν δόξαν καὶ διαγωγὴν, μὲ αὐτὸν τὸν προορισμόν των. Πᾶν ἐλάττωμα ἐπισύρει πάντοτε μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τὴν παραλογίαν, καὶ πᾶσα παραλογία παρακολουθεῖται ἀπὸ δυστυχήματα· ἡ ἠθικὴ συμπηγνύει τὴν ἁρμονίαν εἰς τὴν κοινωνίαν· ἀποσκυβαλίζει πᾶν τὸ ἐμποδὸν πρὸς τὴν πρόοδόν της· ὅταν δὲ θέλει τις εἰς τὴν γῆν νὰ ζήσῃ ὅπως ἡ ἠθικὴ ἐντέλλεται, ἀνάγκη νὰ ἦναι σύμφωνος μὲ τὰ παραγγέλματα αὐτῆς, ἄλλως εἶναι ἀναπόφευκτον, θέλει ἀναγκασθῆ νὰ ὑποπέσῃ ἀπὸ ἐλάττωμα εἰς ἐλάττωμα, ἀπὸ κακίαν εἰς κακίαν, μεχρισότου διαφθαρεῖ, διότι οὐδεμία κακία, οὐδὲν ἐλάττωμα ἔχει θεμέλιον, τὸ νὰ νομίζωσι δέ τινες ὅτι δι' ἀθεμίτων μέσων δύνανται νὰ στερεώσωσι τὸ θεμέλιον τοῦτο παραλογίζεται.

Ἡ ἁπλῆ, καθαρεύουσα καὶ ἄνευ σκοποῦ κακοῦ σεμνότης, ἔχει δύναμιν πραγματικὴν καὶ μεγίστην, αὕτη ἐνισχύει καὶ ὑπερυψοῖ τὰς γυναῖκας, ὅλον τὸ ἀνθρώπινον εἶδος. Ὅταν ἡ διαγωγὴ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἄμωμος, εἶναι ὁμολογουμένως τοῖς πᾶσι γνωστὴ ὡς τοιαύτη, δυνάμεθα νὰ μεταχειριζώμεθα καὶ τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὰ εὐγενῆ τῆς πατρίδος ἔθιμα καὶ προνόμια, φυλάττοντες συγχρόνως τὴν ἀξιοπρέπειαν ἐκείνην ἥτις τιμᾷ τὴν σεμνότητα καὶ ὑπόληψίν μας. Γυνὴ ἀδύνατος, χήρα ἢ ἄνυμφος, φρόνιμος ὅμως καὶ σεμνὴ, ἔχει μέγαν ὑπερασπιστὴν, τὴν ὑπόληψίν της, ἡ ἀνεξαρτησία ἣν ἀπολαμβάνει χωρὶς κατάχρησίν τινα χωρὶς προσβολὴν τῆς τιμῆς, εἶναι ἡ ἀνταμοιβὴ τῶν ἀρετῶν της τούτων.

Ἡ σεμνότης γεννᾷ τὸ σέβας καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς μᾶλλον διεφθαρμένους, οἵτινες ὅσον μισαρὴν ψυχὴν καὶ ἂν ἔχωσι, θέλουν θελχθῆ ἀπὸ τὸ εὐγενὲς τοῦτο προτέρημα. Ἓν σεμνὸν βλέμμα, ἓν σοβαρὸν καὶ ἀνεπιτήδευτον ἦθος, ἀπετέλεσαν πάντοτε τὴν μεγίστην προσβολὴν εἰς τὰς αἰσθήσεις, καὶ συγκίνησιν οὐ σμικρὰν εἰς τὴν ψυχὴν, διὰ τοῦτο ἔχουν δίκαιον αἱ γυναῖκες νὰ καυχῶνται, λέγουσαι, ὅτι ποτὲ δὲν προστρέχουν εἰς τοὺς ἄνδρας ὅταν ἔχουν τὴν ἀνάγκην τῆς ὑπερασπίσεως καὶ βοηθείας των, χωρὶς νὰ ἐπιτύχωσι τὸ ζητούμενον.

Ἡ ἀπροσποίητος αἰδὼς γεννᾷ ἐξαιρέτως τὴν ἠθικὴν δύναμιν τῶν γυναικῶν, αὕτη εἶναι τὸ προπύργιον αὐτῶν κατὰ τῆς κακίας τὸ καταφύγιον κατὰ τῆς συκοφαντίας. (ἀκολουθεῖ).

Ο ΦΑΡΝΕΣΙΟΣ ΤΑΥΡΟΣ.

Ἡ *Εὐτέρπη* ἀνήγγειλεν ἤδη, (ἐν *Ἔργοις καὶ Ἡμέραις* τοῦ Η΄. φυλλ.) ὅτι τὸ ἐκ γύψου ἔκτυπον τοῦ κολοσσαίου τούτου συμπλέγματος, ἄριστα πρὸς τὸ ἀρχαίτυπον μεμιμημένον, ἐτέθη ἐν τῷ Β. Πολυτεχνείῳ. Εὐτυχεῖς λογιζόμεθα, δυνάμενοι σήμερον νὰ δημοσιεύσωμεν τὴν εἰκονογραφίαν τοῦ συμπλέγματος τούτου, χάριν τῶν ἀναγνωστῶν μας, καὶ κρίνομεν ὄχι ἀνοίκειον νὰ περιγράψωμεν αὐτὸ δι' ὀλίγων.

Ὡς γνωρίζουσιν ἤδη οἱ ἀναγνῶσταί μας, (ὅρα φυλλ. 115 ἔτους Ε.) τὸ σύμπλεγμα τοῦτο τὸ ἐκ μονολίθου, παρίστησι τὸν Ζῆθον καὶ τὸν Ἀμφίονα τὸν ποιητὴν, τιμωροῦντας τὴν Δίρκην, μητρυιὰν αὐτῶν, ὅπως ἐκδικήσωσι τὴν μητέρα των Ἀντιόπην. Ὁ βασιλεὺς τῶν Θηβῶν Λύκος διεζεύχθη τὴν γυναῖκά του Ἀντιόπην ἵνα γήμῃ τὴν Δίρκην. Αὕτη δὲ ζηλοτυποῦσα, ἐξέθεσε καὶ ταύτην καὶ τοὺς δύο της υἱοὺς, εἰς δάσος τι, βορὰν τῶν θηρίων. Ἀλλὰ βοσκός τις ἔσωσε τὰ δύο τέκνα, ἡ δὲ μήτηρ ἐπανεῦρεν αὐτὰ εἰς τὸ ὄρος τοῦ Κυθαιρῶνος, ὅπου, ἔν τινι τοῦ Βάκχου ἑορτῇ, συνηντήθησαν μετὰ τοῦ Λύκου καὶ τῆς Δίρκης.

Τότε οἱ δύο ἀδελφοὶ φονεύουσι τὸν Λύκον, συλλαμβάνουσι τὴν Δίρκην καὶ τιμωροῦσι, δήσαντες αὐτὴν διὰ τῆς κόμης εἰς τὰ κέρα ταύρου.

Ἡ Δίρκη εἶναι τὸ κυριώτερον πρόσωπον τοῦ συμπλέγματος· κατακειμένη εἰς τοὺς πόδας τοῦ ἀγρίου ζώου, ζητεῖ ν' ἀπωθήσῃ αὐτὸ καὶ ἐπικαλεῖται τὸ ἔλεος ἑνὸς τῶν ἀδελφῶν. Ἡ Ἀντιόπη ἵσταται ὄπισθεν καὶ θεωρεῖ ἀκίνητος καὶ ἀδιάφορος τὰς ἑτοιμασίας τῆς ἐκδικήσεως. Οἱ παρὰ τοὺς πόδας τῆς Δίρκης κείμενοι στέφανοι ἀνθέων καὶ τ' ἄλλα ἐγκαλωπίσματα αἰνίττονται τὴν ἑορτὴν τοῦ Βάκχου. Κύων ὁρμᾷ κατὰ τοῦ ταύρου ὑλακτῶν. Νέος τις βάκχος καθήμενος, φαίνεται πεφοβημένος ἐκ τῆς ἐνώπιόν του φρικώδους σκηνῆς.

Τὸν παρελθόντα αἰῶνα ἐθαύμαζον εἰς ἄκρον τὸ σχοινίον. Ἀλλὰ τὸ σχοινίον εἶναι ἔργον νεώτερον, οὐδ' ἔχει τι ἄξιον λόγου, ἐπίσης νεώτερα εἶναι καὶ ἡ κεφαλὴ, ὁ ἡμίσυς βραχίων καὶ τὸ ἀνώτερον μέρος τοῦ κορμοῦ τῆς Δίρκης, ἡ κεφαλὴ καὶ ὁ βραχίων τῆς Ἀντιόπης· οἱ ἀνδριάντες τοῦ Ἀμφίονος καὶ τοῦ Ζήθου εἶναι νεώτεροι, ἐκτὸς τῶν δύο κορμῶν καὶ τῆς μιᾶς κνήμης, ὡς καὶ οἱ πόδες τοῦ ταύρου. Τὰ ἀρχαῖα εἰσὶν ἡ κεφαλὴ τοῦ ταύρου, ἡ χλαμὺς τῆς Δίρκης, ὁ βάκχος, καὶ διακρίνονται διὰ τὴν ἀμίμητον ἐντέλειάν των. « Ὅσα τοῦ συμπλέγματος τούτου εἶναι ἀρχαῖα, λέγει ὁ Βιγκελμὰν, καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις, ἡ Ἀντιόπη, ἐξαιρουμένης τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν βραχιόνων, καὶ ὁ νεανίσκος, ὅστις φαίνεται καταληφθεὶς ὑπὸ τρόμου διὰ τὴν τιμωρίαν τῆς Δίρκης, δικαιοῦσι τὸν θαυμασμὸν τοῦ Πλινίου. κτλ.» Γνωστὸν ὅτι τὸ ἔργον εἶναι τῶν ἀδελφῶν Ἀπολλωνίου καὶ Ταυρίσκου ἐκ Τράλλεων πόλεως τῆς Κυλκίας.

Κ. Π.

Η ΕΞΟΡΙΣΤΟΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ.

Κατὰ τὸ ἔτος 1848, ὅτε ἅπασα ἡ Εὐρώπη ἦν εἰρηνικὴ καὶ εὐδαίμων, αἴφνης, πανταχοῦ σχεδὸν, μαίνεται ὁ δαίμων τῶν ἐπαναστάσεων. Εἶναι μακρὰν ἤδη ἀπὸ ἡμᾶς ἡ ἐποχὴ αὕτη, ἡ φάσις τῶν πραγμάτων μετεβλήθη ἐντελῶς, ἀλλ' ἡ ἱστορία θέλει καταγράψει μὲ γραφίδα αἱματοστάζουσαν τὰς καταστροφὰς τῶν λαῶν καὶ τὰς συμφορὰς ἀναριθμήτων οἰκογενειῶν, διότι πολλὰς αὐτῶν χιλιάδας αἱ ἐπαναστάσεις καὶ ὁ πόλεμος ἔρριψαν μακρὰν τῆς πατρίου γῆς των.

Μίαν τῶν οἰκογενειῶν τούτων παριστᾷ καὶ ἡ παροῦσα εἰκονογραφία. Ἐρρίφθησαν οἱ δυστυχεῖς εἰς γῆν ἄξενον καὶ αὐχμηρὰν· μόνος ὁ πατὴρ σώζει γενναιότητά τινα ἐν τῇ ἐξορίᾳ του ταύτῃ, καὶ ἀτενίζει ἴσως σκυθρωπὸς καὶ περίλυπος διὰ τῶν περάτων τὴν πατρίδα του. Ἀλλ' ἡ μήτηρ, ἡ δύστηνος μήτηρ αἰσθάνεται τὸ ἄλγος σφοδρότερον, διότι ὁ πρεσβύτερος αὐτῆς υἱὸς χύνει πικρὰ δάκρυα ἐπὶ τῇ συμφορᾷ ταύτῃ, τὰ δὲ νεογνὰ τέκνα της κοιμίζει ἐπὶ τοῦ ξηροῦ ἐδάφους. Παρὰ τοῦ οὐρανοῦ μόνου ἐλπίζει βοήθειάν τινα, καὶ εἰς αὐτὸν μόνον ἀτενίζει ἀλγοῦσα.

ΠΟΙΚΙΛΑ.

ΕΚ ΤΩΝ ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΔΟΥΜΑ.

Περὶ ζωϊκοῦ μαγνητισμοῦ.

(Συνέχεια, ἴδε φυλλάδιον 9).

— Εἰς ὁποίαν κοινωνικὴν κατάστασιν εὑρισκόμεθα τὴν ὥραν αὐτήν, τέκνον μου;

— Εἰς δημοκρατικήν, κύριε.

— Καὶ δύνασαι νὰ μοῦ ἐξηγήσῃς τί θέλει νὰ εἴπῃ δημοκρατία;

— Ἴση τῶν δικαίων διανομὴ μεταξὺ πάντων ὧν συνιστώντων λαόν τινα ἀνθρώπων, ἄνευ διακρίσεως βαθμοῦ, γεννήσεως, καταστάσεως.

Παρετηρήθημεν ἔκπληκτοι διὰ τὸν ὁρισμὸν τοῦτον· αἱ ἀποκρίσεις ἐγένοντο ἄνευ οὐδενὸς δισταγμοῦ, καὶ ὡς ἂν ἦσαν προμεμαθημέναι.

Ἐπεστράφην πρὸς τὴν μητέρα.

— Νὰ προχωρήσωμεν περαιτέρω, κυρία; τὴν ἠρώτησα.

Ἤτον ἀκίνητος, ἄφωνος σχεδόν.

— Ἄ! Θεέ μου! εἶπε, φοβοῦμαι μήπως αἱ ἐρωτήσεις αὗται εἰς ἀποκρίσεις τοσοῦτον ἀνωτέρας τῆς ἡλικίας καὶ τοῦ πνεύματός του, κουράσουν τὸ δυστυχὲς παιδίον. Νὰ σᾶς τὸ ὁμολογήσω; προσέθετο, ὁ τρόπος δι' οὗ ἀποκρίνεται μὲ φοβίζει.

Ἐστράφην πρὸς τὸ παιδίον.

— Ὁ μαγνητικὸς ὕπνος σὲ κουράζει, Μαρία μου;

— Οὐδόλως, κύριε.

— Νομίζεις λοιπὸν ὅτι δύνασαι ν' ἀποκριθῇς εἰς τὰς ἐρωτήσεις μου μὲ εὐκολίαν;

— Ἀναμφιβόλως.

— Ἀλλ' αἱ ἐρωτήσεις αὗται δὲν εἶναι ἐξ ἐκείνων τὰς ὁποίας ἀποτείνουν εἰς παιδίον τῆς ἡλικίας σου.

— Ὁ Θεὸς εὐδοκεῖ νὰ τὰς ἐννοῶ.

Παρετηρήθημεν ἐκ νέου.

— Ἐξακολουθήσετε, εἶπεν ἡ μήτηρ.

— Ἐξακολουθήσατε, εἶπον περιέργως πάντες οἱ παρεστῶτες.

— Ἡ στάσις εἰς ἣν εὑρισκόμεθα, θὰ στερεωθῇ;

— Ναί, κύριε, θὰ διαρκέσῃ πολλὰ ἔτη.

— Καὶ τίς τῶν δύο, ὁ Λαμαρτῖνος ἢ ὁ Λεδρού-Ρολῖνος θὰ τὴν ἐμπεδώσωσιν;

— Οὔτε ὁ εἷς, οὔτε ὁ ἄλλος.

— Τότε θὰ ἔχωμεν πρόεδρον;

— Ναί.

— Καὶ μετὰ τὸν πρόεδρον τοῦτον, ποῖον θὰ ἔχωμεν;

— Ἐρρίκον τὸν Ἑ.

— Ἐρρίκον τὸν Ἑ! Ἀλλ' εἰξεύρεις καλῶς, τέκνον μου, ὅτι αὐτὸς εἶν' ἐξωρισμένος.

— Ναί, ἀλλὰ θὰ ἐπανέλθῃ εἰς Γαλλίαν.

— Καὶ πῶς θὰ ἐπανέλθῃ εἰς Γαλλίαν; διὰ τῆς βίας ἴσως;

— Ὄχι, συγκαταθέσει τῶν Γάλλων.

— Καὶ πόθεν θὰ ἐπανέλθῃ εἰς Γαλλίαν;

— Διὰ τῆς Γρενόβλης.

— Θὰ πολεμήσῃ διὰ νὰ εἰσέλθῃ;

— Ὄχι, θὰ ἔλθῃ εἰς Ἰταλίαν· ἐξ Ἰταλίας, θὰ περάσῃ εἰς τὸ Δελφινάτον, καὶ μίαν πρωΐαν θὰ εἴπουν « Ἐρρίκος ὁ Ἑ. εἶναι ἐν τῇ μητροπόλει τῆς Γρενόβλης.

— Ὑπάρχει λοιπὸν μητρόπολις εἰς Γρενόβλην;

— Μάλιστα, Κύριε.

— Τὴν βλέπεις;

— Ναί, ἐπί τινος ὑψώματος.

— Καὶ ἡ πόλις;

— Ἡ πόλις εἶναι κάτω, εἰς τὸ βάθος.

— Ὑπάρχει ποταμός τις ἐν τῇ πόλει;

— Ὑπάρχουν δύο.

— Τὰ ὕδατά των εἶναι τοῦ αὐτοῦ χρώματος;

— Ὄχι, τοῦ ἑνὸς μὲν εἶναι λευκά, τοῦ δὲ ἄλλου πράσινα.

Παρετηρήθημεν καὶ πάλιν μετὰ περισσοτέρου ἢ πρότερον θαυμασμοῦ. Ἡ Μαρία ποτὲ δὲν εἶχεν ὑπάγει εἰς Γρενόβλην, ἠγνόουν δὲ καὶ ἂν γρηγοροῦσα ἐγνώριζε κἂν τὸ ὄνομα τῆς καθέδρας τοῦ Δελφινάτου.

— Ἀλλὰ, εἶσαι βεβαία, ὅτι αὐτὸς ὁ Δοὺζ τοῦ Βορδὼ εἶναι ἐκεῖνος ὅστις θὰ ὑπάγῃ εἰς Γρενόβλην;

— Τόσον βεβαία ὅσον ἂν ἦτο τὸ ὄνομά του γραμμένον ἐδῶ.

Καὶ ἐδείκνυε τὸ μέτωπόν της.

— Καὶ ὁποῖός τις εἶναι τὴν ὄψιν; Ἂς ἴδωμεν, περιγραψέμας τον.

— Εἶναι ἀναστήματος μετρίου, ὀλίγον παχύς· εἶναι καστανόχρους· ἔχει τοὺς ὀφθαλμοὺς γλαυκοὺς καὶ ἡ κόμη του εἶναι κεκαρμένη ὡς ἡ τῶν Ἀγγέλων τῆς κυρίας Μαρίας Δουμάς.

— Πρόσεξε, ἰδοὺ διέρχεται ἔμπροσθέν σου· παρατηρεῖς εἰς τὸ βάδισμά του ἰδιαίτερόν τι;

— Χωλαίνει.

— Ἀλλ' ἂς ἴδωμεν, ἀπὸ Γρενόβλην ποῦ θὰ ὑπάγει;

— Εἰς Λυών.

— Εἰς Λυὼν δὲ δὲν θὰ τοῦ ἐμποδίσουν τὴν εἴσοδον;

— Κατ' ἀρχὰς εἶχον τοιοῦτόν τινα σκοπὸν, ἀλλὰ βλέπω πολλοὺς ἐργάτας βαδίζοντας πρὸ αὐτοῦ καὶ ὁδηγοῦντας αὐτόν.

— Καὶ δὲν θὰ πέσουν τουφεκισμοί τινές;

— Ὤ! μάλιστα, κύριε, θὰ πέσουν καὶ πολλοὶ, ἀλλὰ χωρὶς νὰ ἐπιφέρουν μεγάλας δυστυχίας.

— Ποῦ δὲ θὰ πέσουν οἱ τουφεκισμοὶ οὗτοι;

— Ἐπὶ τῆς ἀπὸ Παρισίων εἰς Λυὼν ἀγούσης ὁδοῦ.

— Καὶ διὰ ποίου προαστείου θὰ εἰσέλθῃ εἰς Παρισίους.

— Διὰ τοῦ προαστείου τοῦ Ἁγίου Μαρτίνου.

— Ἀλλὰ, τέκνον μου, τί τὸ ὄφελος νὰ γίνῃ Ἐρ-

ρίκος ὁ Ἑ. βασιλεὺς τῆς Γαλλίας, ἀφοῦ δὲν ἔχει τέκνα;

Προσεθέμην δὲ μετὰ δισταγμοῦ «Καὶ καθὼς λέγουν, ἀφοῦ δὲν δύναται νὰ κάμῃ;

— Ἄ! τοῦτο δὲν προέρχεται ἀπὸ αὐτὸν, κύριε, προέρχεται ἀπὸ τὴν γυναῖκά του.

— Ἀλλ' εἶναι τὸ αὐτὸ πρᾶγμα, ἀγαπητή μου Μαρία, ἀφοῦ τὸ διαζύγιον εἶναι ἀπηγορευμένον.

— Ἄ! ναὶ, ἀλλ' ὑπάρχει τι τὸ ὁποῖον μόνος ὁ Θεὸς καὶ ἐγὼ γνωρίζομεν κατὰ ταύτην τὴν στιγμήν.

— Τὸ ποῖον;

— Ὅτι ἡ γυνή του θ' ἀποθάνῃ ἀπὸ πάθος ζηθικόν.

— Καὶ ποίαν θὰ νυμφευθῇ, ἡγεμονόπαιδα τινὰ τῆς Ῥωσίας ἢ τῆς Γερμανίας, βεβαίως;

— Ὄχι· θὰ εἴπῃ διὰ τῆς θελήσεως τοῦ Γαλλικοῦ λαοῦ ἐπανῆλθον εἰς τὴν πατρίδα μου, θέλω λοιπὸν νὰ νυμφευθῶ κόρην τινὰ τοῦ λαοῦ.

Εἰς τοὺς λόγους τούτους ἠρχίσαμεν νὰ γελῶμεν· αἱ παρεκβάσεις ἤρχισαν ἀναμιγνύμεναι τῇ προφητείᾳ.

— Καὶ ποῦ θὰ λάβῃ τὴν κόρην αὐτὴν τοῦ λαοῦ, τέκνον μου;

— Θὰ εἴπῃ· ἂς μοὶ ζητήσουν μίαν νεάνιδα, τὴν ὁποίαν εἶδα εἰς τὸ προάστειον τοῦ Ἁγίου Μαρτίνου, ἀριθ. 42· ἵστατο ἐπὶ ἐξώστου τινὸς, καὶ ἔφερεν ἐσθῆτα λευκὴν, εἰς δὲ τὴν χεῖρά της ἐκράτει θαλλὸν δένδρου τὸν ὁποῖον ἐκίνει.

— Λοιπὸν, θὰ ὑπάγουν εἰς τὸ προάστειον τοῦ Ἁγίου Μαρτίνου;

— Ἀναμφιβόλως.

— Καὶ θὰ εὕρουν τὴν νεάνιδα;

— Μάλιστα, εἰς τὸν ἀριθ. 42.

— Καὶ ὁποία εἶναι ἡ οἰκογένειά της:

— Ὁ πατήρ της εἶναι ξυλουργός.

— Καὶ γνωρίζεις πῶς ὀνομάζεται ἡ μέλλουσα αὕτη βασίλισσα;

— Λεοντίνη.

— Τότε λοιπὸν ὁ ἡγεμὼν θὰ νυμφευθῇ τὴν νεάνιδα ταύτην;

— Μάλιστα.

— Καὶ ἐξ αὐτῆς θὰ γεννήσῃ υἱόν;

— Θὰ γεννήσῃ δύο.

— Καὶ πῶς θὰ ὀνομασθῇ ὁ πρωτότοκος, Ἐρρίκος ἢ Κάρολος;

— Ὄχι, Ἐρρίκος ὁ Ἑ. θὰ εἴπῃ ὅτι τὰ ὀνόματα ταῦτα ἐγένοντο πρόξενα μεγάλης δυστυχίας εἰς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι τὰ ἔφερον, καὶ θὰ τὸν ὀνομάσῃ Λέοντα.

— Πόσον δὲ καιρὸν θὰ βασιλεύσῃ Ἐρρίκος ὁ Ἑ.

— Δέκα ἕως ἕνδεκα ἔτη.

— Καὶ πῶς θὰ ἀποθάνῃ;

— Θὰ ἀποθάνῃ ἀπὸ πλευρίτιδα τὴν ὁποίαν θὰ λάβῃ, πιὼν ψυχρὸν ὕδωρ εἰς πηγὴν ἡμέραν τινὰ καθ' ἣν θὰ κυνηγήσῃ εἰς τὸ δάσος τοῦ Ἁγίου Γερμανοῦ.

— Ἀλλὰ πρόσεξε, τέκνον μου, εἰς τὴν πρόρρησιν τὴν ὁποίαν κάμνεις, ἐδῶ ἐνώπιον δώδεκα ἢ δεκατεσσάρων ἀτόμων· ἠμπορεῖ ὥστε κἀνὲν ἀπὸ τὰ ἄτομα ταῦτα νὰ προειδοποιήσῃ τὸν ἡγεμόνα καὶ τότε οὗτος εἰδὼς ὅτι ὀφείλει ν' ἀποθάνῃ ἂν πίῃ ψυχρὸν ὕδωρ, δὲν θὰ πίῃ.

— Θὰ εἰδοποιηθῇ, οὐδὲν ἧττον ὅμως θὰ πίῃ, λέγων ὅτι τρώγει καὶ παγωτὰ ὅταν διψᾷ, πολλῷ δὴ μᾶλλον δύναται νὰ πίῃ ἀβλαβῶς ὕδωρ ψυχρόν.

— Καὶ τίς θὰ τὸν προειδοποιήσῃ.

— Ὁ υἱός σας, ὅστις θὰ ἦναι εἷς τῶν στενοτέρων φίλων του.

— Πῶς! ὁ υἱός μου εἷς τῶν στενωτέρων φίλων τοῦ ἡγεμόνος;

— Ναί· γνωρίζεται καλῶς ὅτι δὲν εἶναι τῶν αὐτῶν μὲ ὑμᾶς ἀρχῶν ὁ υἱός σας.

Παρετηρήθημεν, ἡ θυγάτηρ μου καὶ ἐγὼ, καὶ ἐδόθημεν εἰς γέλωτα· διότι πραγματικῶς Ἀλέξανδρος ὁ υἱός μου καὶ ἐγὼ εἴμεθα εἰς ἀτελευτήτους ἔριδας, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν πολιτικήν.

— Καὶ τότε, ἀποθανόντος Ἐρρίκου τοῦ Ἑ. Λέων ὁ Ἁ. θὰ ἀναβῇ τὸν θρόνον;

— Μάλιστα, Κύριε.

— Καὶ τί θὰ συμβῇ ἐπὶ τῆς βασιλείας του;

— Δὲν βλέπω πλέον μακρὰν, ἐξυπνήσατέ με.

Ἔσπευσα νὰ τὴν ἀφυπνήσω· ἀφοῦ δὲ ἐξύπνησεν οὐδὲν πλέον ἐνεθυμεῖτο. Τῆς ἔκαμον ἐρωτήσεις τινὰς περὶ Λαμαρτίνου, περὶ Λεδροῦ-Ρολίνου, περὶ Γρενόβλης, περὶ Ἐρρίκου τοῦ Ἑ. καὶ περὶ Λέοντος Ἁ.

Καὶ ἤρχισε νὰ γελᾷ.

Ἔφερον τοὺς δύο δακτύλους μου ἐπὶ τοῦ μετώπου της μὲ τὴν πρόθεσιν νὰ ἐνθυμηθῇ ὅσα εἶπε, καὶ παραυτίκα ἐνεθυμήθη. Τὴν παρεκάλεσα νὰ ἐπαναρχίσῃ τὴν διήγησίν της, καὶ τὴν ἐπανήρχισε τόσον πιστῶς, ὑπὸ τὰς αὐτὰς φράσεις, ὑπὸ τὰς τὰς αὐτὰς λέξεις, ὥστε ὁ τὰς ἐρωτήσεις ἐμοῦ καὶ τὰς ἐκείνης ἀποκρίσεις γράψας, ἠδυνήθη ν' ἀντιπαραβάλῃ τὴν νέαν διήγησιν πρὸς τὴν πρώτην, ὡς ἀντίγραφον πρὸς πρωτότυπον.

Ἀκολούθως, καὶ πολλάκις κατ' ἐπανάληψιν, ἀνενέωσα ἑτέρας ἐπὶ τοῦ παιδίου τούτου δοκιμάς, καὶ πάντοτε παρ' αὐτῇ ἢ μᾶλλον ἐπ' αὐτῆς ἡ μαγνητικὴ δύναμις ἦτον ἀπεριόριστος.

Τὴν καθίστων ἄφωνον, τυφλὴν, κωφὴν, κατὰ θέλησιν, καὶ, ἐν ἑνὶ λόγῳ, τῇ ἀπέδιδα πάσας ταύτας τὰς ἰδιότητας καὶ τὴν ὤθουν εἰς βαθμόν τινα τελειότητος, ἥτις ἐφαίνετο ὑπερπηδῶσα τὰ ὅρια τῶν ἀνθρωπίνων αἰσθήσεων.

Ἐπὶ παραδείγματι· τὴν ἔβαλλον εἰς τὸ κλειδοκύμβαλον, ὑπνώττουσαν ἢ γρηγοροῦσαν, ἀδιάφορον, καὶ ἤρχιζεν ᾠδήν τινα· τότε τῶν παρεστώτων τις μοὶ προσδιώριζεν ἰδίᾳ τὸν ἦχον τὸν ὁποῖον ἤθελε νὰ παίξῃ τὸ παιδίον ἀντὶ τῆς ᾠδῆς του· ἡ ᾠδὴ ἐπαύετο πάραυτα, καὶ τὸ παιδίον, μόλις ἐξέτεινα τὴν χεῖρα πρὸς αὐτὸ, καὶ ἔπαιζε τὸν ζητηθέντα ἦχον. Πολλάκις ἐπανελάβομεν τὴν δοκιμὴν ταύτην, ἐνώπιον τῶν δυσπιστοτέρων, καὶ ποτὲ δὲν ἀπέτυχεν.

Ἡ οἰκία τοῦ πατρὸς τῆς Μαρίας ἵδρυτο ἐπὶ τῆς τοποθεσίας ἀρχαίου νεκροταφείου. Ἐπιτάφιοί τινες μάλιστα ἐπιγραφαὶ ἀνεγινώσκοντο ἐπὶ τῶν λίθων τοῦ περικυκλοῦντος τὸν κῆπον τοίχου. Ἐκ-

τοῦτου συνέβαινεν ὥστε, ἅμα ἐνύκτονε, ἡ μικρὰ κόρη, τρέμουσα ἐκ τοῦ φόβου, νὰ μὴ τολμᾷ νὰ μετακινηθῇ ἀπὸ τὴν θέσιν της. Τὴν ἑσπέραν τῆς ἀναχωρήσεώς μου, ἡ Κ. Δ... μοῦ ὡμίλησε περὶ τοῦ φόβου τούτου, καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ παιδίου τούτου ἐπιρροή μου ἦτο τοιαύτη, ὥστε μ' ἠρώτησεν ἂν ἠδυνάμην νὰ πράξω τί πρὸς ἐξάλειψιν αὐτοῦ τοῦ φόβου. Τόσον δὲ ἤμην ἐξοικειωμένος πρὸς τὰ θαύματα, ὥστε ἀδιστάκτως ἀπεκρίθην ὅτι ἦτο τὸ εὐκολώτερον πρᾶγμα, καὶ ὅτι τὴν αὐτὴν στιγμὴν ἤθελον κάμει τὴν δοκιμήν. Καὶ τῷ ὄντι προσεκάλεσα τὸ παιδίον, ἔθεσα τὰς δύο μου χεῖρας ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του, θέλων νὰ ἐξαλείψῃ ἀπὸ τὸ πνεῦμά του πάντα φόβον, καὶ τοῦ εἶπον.

— Μαρία, ἡ μήτηρ σου μ' ἔδωκε ἰχθῦς διὰ τὸ ταξείδιόν μου· ὕπαγε, κόρη μου, νὰ μοῦ κόψῃς ἀπὸ τὸν κῆπον μερικὰ ἀμπελόφυλλα διὰ νὰ τὰ τυλίξω.

Ἦτον ἐννάτη τῆς ἑσπέρας, καὶ ἡνὺξ ἦν σκοτεινή· καὶ μόλαταῦτα τὸ παιδίον ἔσπευσε πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς παραγγελίας μου, ψάλλον, καὶ μετ' ὀλίγας στιγμὰς ἔφερε τὰ φύλλα συλλέξαν αὐτὰ εἰς τὸ αὐτὸ μέρος ὅπου ἦσαν οἱ ἐπιτύμβιοι λίθοι, οἱ ὁποῖοι τῷ ἐπροξένουν τόσον μέγαν φόβον καὶ αὐτὴν τὴν ἡμέραν.

Ἀπὸ τῆς στιγμῆς δὲ ταύτης οὐδόλως ἐδίσταζε πλέον νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν κῆπον, ἢ εἰς τὰ ἄλλα τῆς οἰκίας μέρη, οἱαδήποτε ὥρα καὶ ἂν ἦτο, καὶ χωρὶς φῶς μάλιστα.

Μετὰ τρεῖς μῆνας ἐπανῆλθον εἰς **Auxerre**, χωρὶς κανένα νὰ εἰδοποιήσω περὶ τοῦ ταξειδίου μου. Ἐν τούτοις, δύο ἡμέρας πρὸ τῆς ἀφίξεώς μου, ἠθέλησαν νὰ ἐκβάλωσι τῆς μικρᾶς Μαρίας ἕνα ὀδόντα.

— Ἂς περιμείνωμεν, μητέρα μου, εἶπεν αὐτή. Ὁ Κ. Δουμᾶς θὰ φθάσῃ ἐδῶ μεθαύριον· θὰ πιάσῃ τὸ μικρόν μου δάκτυλον, ἐνῷ θὰ μοῦ ἐκβάλλουν τὸν ὀδόντα, καὶ τότε δὲν θὰ αἰσθανθῶ τὸν πόνον.

Καὶ πραγματικῶς ἔφθασα τὴν ῥηθεῖσαν ἡμέραν· ἔβαλα τὴν χεῖρα τοῦ παιδίου ἐν τῇ ἐδικῇ μου, διαρκούσης τῆς ἐγχειρίσεως, ἥτις ἐτελείωσε χωρὶς τὸ παιδίον νὰ φανῇ ὅτι ὑπέστη κανένα πόνον.

Ἤδη ἂς μὴ μὲ ζητῇ οὐδεὶς τὴν ἐξήγησιν τῶν φαινομένων τὰ ὁποῖα διηγοῦμαι, διότι μοὶ εἶναι ἀδύνατον νὰ τὴν δώσω. Βεβαιῶ μόνον ὅτι εἶναι ὅλη ἡ ἀλήθεια καὶ μόνη ἡ ἀλήθεια.

Δὲν εἶμαι ὀπαδὸς τοῦ μαγνητισμοῦ, οὐδὲ μεταχειρίζομαι αὐτόν, εἰμὴ ἀναγκασθεὶς, πάντοτε δὲ μοῦ προξενεῖ μέγιστον κόπον.

Καὶ πρεσβεύω μὲν ὅτι διὰ τοῦ μαγνητισμοῦ, ἄτιμός τις δύναται νὰ πράξῃ μεγάλα κακά· ἀμφιβάλλω δὲ ἂν, διὰ τοῦ αὐτοῦ μαγνητισμοῦ, ὁ τίμιος δύναται νὰ πράξῃ τὸ ἐλάχιστον ἀγαθόν.

Ὁ μαγνητισμὸς εἶναι διασκέδασίς τις ἁπλῆ, οὔπω δὲ ἐπιστήμη. (Ἐκ τῆς Γαλ. Ἐφημ. ὁ Τύπος)

Π. Γ.

ΣΥΓΧΥΣΙΣ ΖΩΩΝ..

Χορὸς μετημφιεσμένων ἐδίδετο χειμερινήν τινα ἑσπέραν τοῦ 184 . . . εἰς τὸ ἐν Πέρᾳ παλάτιον τοῦ . . . ὅπου εἶχε προσκληθῆ τὸ ἄνθος τῆς κοινωνίας, καὶ ἤδη αἱ αἴθουσαι ἐπληροῦντο ἱκανοῦ ἀριθμοῦ προσωπιδοφόρων, ὅτε παρουσιάζεται ἐπὶ τῆς θύρας μία ἄρκτος. Ὁ θυρωρὸς ὅστις ἐγνώριζε κάλλιον τὰ καθήκοντα τῆς ὑπηρεσίας του ἢ τὴν φυσικὴν ἱστορίαν, τῷ ἀρνεῖται χωρὶς πολλὰ λόγια τὴν εἴσοδον. Ἡ ἄρκτος ἐπιμένει, μάτην δικαιολογεῖται εἰς τὸν θυρωρὸν ὅτι δὲν εἶναι ἄρκτος, ἀλλ' ὁ δεῖνα γραμματεὺς τῆς δεῖνα πρεσβείας· οὐδὲν ἰσχύει· ἀναγκάζεται νὰ σύρῃ κάτωθεν τοῦ δέρματός της τὸ προσκλητήριον, εἰς τὴν θέαν τοῦ ὁποίου μόνον τιθασσεύεται ὁ Κέρβερος ἐκεῖνος χωρὶς ὅμως καὶ νὰ σηκώσῃ τοὺς ὤμους του. Μετὰ τὴν ἄρκτον ἰδοὺ παρουσιάζεσαι ἐπὶ τῆς εἰσόδου, μία μεγάλη χελώνη συρομένη βραδέως ὑπὸ τὸ βαρύτατον αὐτῆς ὄστρακον. Τότε δὴ τότε ὁ θυρωρὸς ἤναψε ἀπὸ θυμὸν καὶ ἦτον ἕτοιμος νὰ δώσῃ ἓν λάκτισμα εἰς τὸ αὐθάδες ἐκεῖνο μέλος τῆς οἰκογενείας τῶν χελωνίων, ὅτε τοῦτο ἐγείρεται ἐπὶ τῶν δύω ὀπισθίων ποδῶν καὶ δίδει τὸ ὄνομά του. Ἦτον καὶ αὐτὴ ἀκόλουθος μιᾶς τῶν πρεσβειῶν· ἀλλ' ὁ θυρωρὸς οὐδὲ βλέπει οὐδ' ἀκούει, οὔτε πιστεύει, λέγων ὅτι ὁ χορὸς τῆς Α. Ε. δὲν ἔγεινε θηριοτροφεῖον. Ἐπειδὴ δὲ ἡ χελώνη δὲν εἶχε μεθ' ἑαυτῆς τὸ προσκλητήριον, ἐζήτησα ἕνα τῶν γραμματέων τῆς Ρωσσικῆς πρεσβείας, ὅστις ἀναγνωρίσας τὸ ὑπὸ τὸ κέλυφος τῆς χελώνης κεκρυμμένον πρόσωπον, κατώρθωσε ἀμέσως νὰ εἰσαχθῇ, ἐκπιπλήξας συγχρόνως τὸν θυρωρὸν διὰ τὴν ἀνοησίαν του.

Ἐν τούτοις ὁ χορὸς εἶχεν ἀρχίσει καὶ ἡ Ἄρκτος καὶ ἡ Χελώνη ἀπετέλουν τὰ ἐρασμιώτερα ἀντικείμενα τῶν προσκεκλημένων, ἕνεκα τῆς καλῆς αὐτῶν συμπεριφορᾶς. Ἀλλ' ἰδοὺ αἴφνης, δὲν εἰξεύρομεν πῶς, ἀγέλη ὁλόκληρος ἀληθινῶν χοίρων οἵτινες ἦσαν κεκλεισμένοι εἰς τὴν πλησίον τοῦ Παλατίου οἰκίαν, εὑρίσκουσι τὸν τρόπον νὰ ἐξέλθωσι καὶ νὰ φθάσωσι μέχρι τῆς αὐλῆς τοῦ Παλατίου ὅπου θαμβωθέντες καὶ τρομάξαντες ἀπὸ τὰ φῶτα καὶ τὸν θόρυβον τῶν χορευτῶν ῥίπτονται γογγρύζοντες ἐντὸς τῆς αἰθούσης τοῦ χοροῦ. Ὁ θυρωρὸς ὅστις εἶχεν ἐπιπληχθῆ ὡς ἀνόητος διότι ἠθέλησε ν' ἀποπέμψῃ τὴν Ἄρκτον καὶ τὴν Χελώνην, ἔδραξε τὴν περίστασιν ἵνα ἐπανορθώσῃ τὸ πρῶτον λάθος του εἰσάγων τὰ ἀκάθαρτα ἐκεῖνα ζῶα, μὲ τὴν μεγαλητέραν εὐπροσηγορίαν τοῦ κόσμου. Ἀφίνομεν τοὺς ἀναγνώστας ἡμῶν νὰ συμπεράνωσι ὁποῖον τὸ ἀποτέλεσμα ἐκ τῆς ἐλεύσεως τῶν ἀηδῶν ἐκείνων ξένων τοὺς ὁποίους μὲ οὐκ ὀλίγους κόπους ἠδυνήθησαν ν' ἀποδιώξωσι.

ΠΕΡΙΛΙΨΕΙΣ.

1. Γρατσιέλλα (συνέχεια).— 2. Ἀστασία (τέλος) — 3. Καρδία ἡγεμονίδος. — 4. Λέανδρος, ἑλληνικὴ εἰκών (συνέχεια). — 5. Περίεργα τῆς φυσ. ἱστορίας, αἱ Χελιδόνες. — 6. Περὶ γυναικῶν. — 7. Ἡ ἐξόριστος οἰκογένεια. — 8. Φαρνέσιος ταῦρος.— 9. Ποικίλα *Περὶ μαγνητισμοῦ.* —*Σύγχυσις ζώων.*

1. Εἰκονογρ. Ἐξόριστος οἰκογένεια. — 2. Τὸ σύμπλεγμα τοῦ Φαρνεσίου Ταύρου.

Παράρτημ. Ὁ Ὑποκόμης τῆς Βραζελόννης.